

Forslag

til

Lov om kollektiv forvaltning af ophavsret¹

Kapitel 1

Lovens anvendelsesområde m.v.

Anvendelsesområde

§ 1. Denne lov finder, med undtagelse af kapitel 6, anvendelse på alle kollektive forvaltningsorganisationer, der er etableret i Danmark.

Stk. 2. Kapitel 6 finder anvendelse på kollektive forvaltningsorganisationer, der er etableret i Danmark, og som forvalter rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse på et multiterritorialt grundlag.

Stk. 3. De relevante bestemmelser i denne lov finder anvendelse på enheder, der er etableret i Danmark, og som direkte eller indirekte ejes eller helt eller delvist kontrolleres af en kollektiv forvaltningsorganisation, forudsat at sådanne enheder udfører aktiviteter, som, i tilfælde af at de blev udført af en kollektiv forvaltningsorganisation, ville være omfattet af denne lov.

Stk. 4. § 20, § 22, § 23, litra a), b), c), e), f) og g) og §§ 38-39, finder anvendelse på alle uafhængige forvaltningsorganisationer, der er etableret i Danmark.

Definitioner

§ 2. I denne lov forstås ved:

1. *Kollektiv forvaltningsorganisation:*

Enhver organisation, som er bemyndiget ved lov eller ved overdragelse, licens eller anden kontraktmæssig aftale til at forvalte ophavsrettigheder for mere end én rettighedshaver til kollektiv gavn for disse rettighedshavere som sit eneste eller primære formål, og som opfylder et eller begge af følgende kriterier:

- a. Den er ejet eller kontrolleret af dens medlemmer.
- b. Den er organiseret uden økonomisk vinding for øje.

2. *Uafhængig forvaltningsorganisation:*

Enhver organisation, som er bemyndiget ved lov eller ved overdragelse, licens eller anden kontraktmæssig aftale til at forvalte ophavsrettigheder for mere end én rettighedshaver til kollektiv gavn for disse rettighedshavere som eneste eller primære formål, og som:

¹ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/26/EU om kollektiv forvaltning af ophavsret og beslægtede rettigheder samt multiterritoriale licenser for rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse i det indre marked, EU-Tidende 2014 L 84, s. 72.

- a. hverken er ejet eller kontrolleret, direkte eller indirekte, helt eller delvis af rettighedshavere og
- b. er organiseret med økonomisk vinding for øje.

3. *Rettighedshaver:*

Enhver person eller enhed, der ikke er en kollektiv forvaltningsorganisation, der er indehaver af en ophavsrettighed, eller som i henhold til en aftale om udnyttelse af rettigheder eller ved lov er berettiget til en andel af rettighedsvederlaget.

4. *Medlem:*

En rettighedshaver eller en enhed, der repræsenterer rettighedshavere, der opfylder kravene for medlemskab af en kollektiv forvaltningsorganisation og er blevet optaget som medlem af denne.

5. *Generalforsamling:*

Det organ i en kollektiv forvaltningsorganisation, hvori medlemmerne deltager og udøver deres stemmerettigheder uanset organisationens retlige form.

6. *Rettighedsvederlag:*

Vederlag, der opkræves af en kollektiv forvaltningsorganisation på vegne af rettighedshaverne, uanset om de hidrører fra en eneret, en ret til vederlag eller en ret til kompensation.

7. *Administrationsomkostninger:*

Det beløb, som en kollektiv forvaltningsorganisation opkræver eller fratrækker fra rettighedsvederlaget eller fra indtægter, der hidrører fra investering af rettighedsvederlag, til at dække omkostningerne ved forvaltningen af ophavsrettigheder.

8. *Repræsentationsaftale:*

Enhver aftale mellem kollektive forvaltningsorganisationer, hvormed en kollektiv forvaltningsorganisation giver en anden kollektiv forvaltningsorganisation bemyndigelse til at forvalte de rettigheder, den repræsenterer, herunder en aftale, der er indgået i henhold til §§ 30-33.

9. *Bruger:*

Enhver person eller enhed, der udfører handlinger, der kræver rettighedshaveres samtykke, vederlag til rettighedshaverne eller betaling af kompensation til rettighedshaverne, og som ikke handler som forbruger.

10. *Repertoire:*

De værker, som en kollektiv forvaltningsorganisation forvalter rettighederne til.

11. *Multiterritorial licens:*

En licens, som inden for Det Europæiske Økonomiske

Samarbejdsområde omfatter mere end én medlemsstats geografiske område.

12. Onlinemusikrettigheder:

Rettigheder til et musikværk i henhold til § 2 i lov om ophavsret, som er nødvendige for levering af en onlinetjeneste.

13. Ophavsrettigheder:

De rettigheder, der er omfattet af § 2 i lov om ophavsret, samt de nærtstående rettigheder, der er omfattet af kapitel 5 i lov om ophavsret.

14. Værker:

De værker, der beskyttes efter lov om ophavsret, samt de frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71 i lov om ophavsret.

15. Musikværk:

De musikværker, der beskyttes efter lov om ophavsret.

Kapitel 2

Repræsentation af rettighedshavere og medlemskab og organisation af kollektive forvaltningsorganisationer

Rettighedshavernes rettigheder

§ 3. En rettighedshaver kan give en kollektiv forvaltningsorganisation efter eget valg bemyndigelse til at forvalte rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker efter eget valg i geografiske områder efter eget valg. Den kollektive forvaltningsorganisation er forpligtet til at forvalte disse rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker, medmindre den har objektive grunde til at nægte forvaltningen, eller at forvaltningen af disse rettigheder ikke henhører under dens aktivitet.

Stk. 2. En rettighedshaver har ret til at udstede licenser for ikke-kommercielle anvendelser af enhver rettighed, kategori af rettigheder eller type af værker efter eget valg. En kollektiv forvaltningsorganisation kan fastsætte betingelser for udøvelsen af denne ret.

Stk. 3. En rettighedshaver har ret til at opsiges en bemyndigelse til at forvalte rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker, som rettighedshaveren har givet til en kollektiv forvaltningsorganisation, og ret til fra en kollektiv forvaltningsorganisation at tilbagetrække enhver rettighed, kategori af rettigheder eller typer af værker efter eget valg for geografiske områder af eget valg, såfremt der gives et rimeligt varsel på højst seks måneder. Den kollektive forvaltningsorganisation kan beslutte, at en sådan opsigelse eller tilbagetrækning først får virkning ved udgangen af den kollektive forvaltningsorganisations regnskabsår.

Stk. 4. Hvis der er beløb, som tilfalder en rettighedshaver for en udnyttelse, som fandt sted, inden opsigelsen af en bemyndigelse eller tilbagetrækningen af rettigheder fik virkning, eller i henhold til en licens, der er udstedt før opsigelsen eller tilbagetrækningen

fik virkning, bevarer rettighedshaveren sine rettigheder i henhold til §§ 14-17, § 20, § 22, § 29 og § 36.

Stk. 5. En kollektiv forvaltningsorganisation må ikke begrænse anvendelsen af de rettigheder, der er omhandlet i stk. 3 og 4, ved at kræve som betingelse, at forvaltning af rettigheder eller kategorier af rettigheder eller typer af værker, der er omfattet af opsigelsen eller tilbagetrækningen, overdrages til en anden kollektiv forvaltningsorganisation. Dette gælder dog ikke i tilfælde, hvor der er obligatorisk kollektiv forvaltning.

Stk. 6. I de tilfælde, hvor en rettighedshaver giver en kollektiv forvaltningsorganisation bemyndigelse til at forvalte vedkommendes rettigheder, skal rettighedshaveren give en specifik og dokumenterbar bemyndigelse for hver rettighed eller kategori af rettigheder eller type af værker, som den pågældende giver den kollektive forvaltningsorganisation bemyndigelse til at forvalte.

Stk. 7. En kollektiv forvaltningsorganisation skal underrette rettighedshavere om deres rettigheder i henhold til stk. 1-6, såvel som alle betingelser tilknyttet den rettighed, der følger af stk. 2, før organisationen opnår bemyndigelse fra rettighedshaverne til forvaltning af rettigheder eller kategori af rettigheder eller typer af værker.

Stk. 8. De i stk. 1-6 nævnte rettigheder såvel som alle betingelser tilknyttet den rettighed, der følger af stk. 2, skal fremgå af en kollektiv forvaltningsorganisations vedtægter eller medlemskabsbetingelser.

De kollektive forvaltningsorganisationers medlemsregler

§ 4. En kollektiv forvaltningsorganisation skal acceptere rettighedshavere og de enheder, der repræsenterer rettighedshavere, som medlemmer, hvis de opfylder kravene for medlemskab, der skal være baseret på objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier. Disse medlemskabskrav skal fremgå af den kollektive forvaltningsorganisations vedtægter eller medlemskabsbetingelser og gøres offentligt tilgængelige. Hvis en kollektiv forvaltningsorganisation afviser at acceptere en anmodning om medlemskab, skal den give den anmodende part en begrundelse for sin beslutning.

Stk. 2. En kollektiv forvaltningsorganisations vedtægter skal indeholde passende og effektive mekanismer for alle medlemmernes deltagelse i organisationens beslutningsproces. Hvis en kollektiv forvaltningsorganisation har forskellige kategorier af medlemmer, skal de forskellige kategorier af medlemmer være repræsenteret retfærdigt og afbalanceret i organisationens beslutningsproces.

Stk. 3. En kollektiv forvaltningsorganisation skal give sine medlemmer mulighed for at kommunikere med den elektronisk, herunder med henblik på udøvelsen af deres medlemsrettigheder.

Stk. 4. En kollektiv forvaltningsorganisation skal opbevare fortegnelser over sine medlemmer og skal regelmæssigt ajourføre disse fortegnelser.

Rettigheder for rettighedshavere, som ikke er medlemmer af den kollektive forvaltningsorganisation

§ 5. § 4, stk. 3, § 22, § 31, stk. 1, og § 36 finder tilsvarende anvendelse på en kollektiv forvaltningsorganisation i forhold til rettighedshavere, som ikke er medlemmer af den, men som har en direkte juridisk forbindelse med den ved lov eller ved overdragelse, licens eller anden kontraktmæssig aftale.

Generalforsamling for den kollektive forvaltningsorganisations medlemmer

§ 6. Der skal mindst én gang om året indkaldes til generalforsamling for medlemmerne.

Stk. 2. Generalforsamlingen skal godkende eventuelle ændringer af den kollektive forvaltningsorganisations vedtægter og medlemskabsbetingelser, hvis disse betingelser ikke er omfattet af vedtægterne.

Stk. 3. Generalforsamlingen skal træffe beslutning om udnævnelse og afskedigelse af bestyrelsesmedlemmer og direktører, overvåge deres generelle præstationer og godkende deres vederlag og andre fordele.

Stk. 4. Hvis en kollektiv forvaltningsorganisation har en bestyrelse, der varetager den overordnede og strategiske ledelse, og en direktion, der forestår den daglige ledelse, skal generalforsamlingen uanset bestemmelsen i stk. 3 ikke udnævne eller afskedige medlemmer af direktionen eller godkende deres aflønning eller andre fordele, såfremt disse beføjelser tilkommer bestyrelsen.

Stk. 5. I overensstemmelse med de bestemmelser, der er fastsat i kapitel 3, skal generalforsamlingen mindst træffe beslutning om:

- a) den generelle politik for fordeling af skyldige beløb til rettighedshavere,
- b) den generelle politik for anvendelse af ufordelbare midler,
- c) den generelle investeringspolitik for rettighedsvederlag og eventuelle indtægter fra investering af rettighedsvederlag,
- d) den generelle politik for fradrag i rettighedsvederlag og eventuelle indtægter fra investering af rettighedsvederlag,
- e) anvendelse af ufordelbare midler,
- f) risikostyringspolitik,
- g) godkendelse af erhvervelse, salg og belåning af fast ejendom,
- h) godkendelse af fusioner og alliancer, oprettelse af datterselskaber samt erhvervelse af andre enheder eller aktier eller rettigheder i andre enheder,
- i) godkendelse af optagelse af lån, ydelse af lån eller sikkerhedsstillelse for lån,
- j) udnævnelse og afskedigelse af revisor og
- k) godkendelse af den årlige gennemsigtighedsrapport, der er omhandlet i § 24.

Stk. 6. Generalforsamlingen kan uddelegere de i stk. 5, litra f), g), h) og i), anførte beføjelser ved en beslutning eller en bestemmelse i vedtægterne til det organ, der varetager tilsynsfunktionen.

Deltagelse i den kollektive forvaltningsorganisations generalforsamling

§ 7. Alle medlemmer af den kollektive forvaltningsorganisation skal have ret til at deltage i og stemme på generalforsamlingen. En kollektiv forvaltningsorganisation kan fastsætte begrænsninger i organisationens medlemmers ret til at deltage i og udøve deres

stemmeret på generalforsamlingen på grundlag af et eller begge af følgende kriterier, forudsat at disse kriterier er fastsat og anvendt på en rimelig og forholdsmæssig måde:

a) medlemskabsvarighed og

b) størrelsen af de beløb, der er modtaget eller som tilfalder et medlem.

Stk. 2. De i stk. 1, litra a) og b), fastsatte kriterier skal fremgå af den kollektive forvaltningsorganisations vedtægter eller medlemskabsbetingelser og gøres offentligt tilgængelige i overensstemmelse med §§ 21 og 23.

Stk. 3. Alle medlemmer af en kollektiv forvaltningsorganisation kan udpege en hvilken som helst anden person eller enhed som fuldmagtshaver til at deltage i og stemme på generalforsamlingen på deres vegne, forudsat at denne udnævnelse ikke medfører en interessekonflikt.

Stk. 4. Uanset bestemmelsen i stk. 3 kan en kollektiv forvaltningsorganisation fastsætte begrænsninger for udpegelse af fuldmagtshavere og udøvelse af stemmerettigheder for de medlemmer, de repræsenterer, dog således at begrænsningerne ikke må gribe ind i medlemmernes mulighed for at deltage i den kollektive forvaltningsorganisations beslutningsproces på behørig og effektiv vis. Begrænsningerne skal fremgå af den kollektive forvaltningsorganisations vedtægter og medlemskabsbetingelser og gøres offentligt tilgængelige i overensstemmelse med §§ 21 og 23.

Stk. 5. En fuldmagt skal være gyldig for en enkelt generalforsamling.

Tilsynsfunktion

§ 8. En kollektiv forvaltningsorganisation skal have en tilsynsfunktion, der løbende overvåger de aktiviteter og udførelsen af de opgaver, som varetages af personer med ansvar for den daglige ledelse af organisationens aktiviteter. I organisationer, hvor bestyrelsen udpeges af medlemmerne på en generalforsamling, jf. § 6, stk. 3, kan bestyrelsen udgøre tilsynsfunktionen.

Stk. 2. Hvis en kollektiv forvaltningsorganisation har forskellige kategorier af medlemmer, skal der være en retfærdig og afbalanceret repræsentation af de forskellige kategorier af medlemmer af den kollektive forvaltningsorganisation i det organ, der varetager tilsynsfunktionen.

Stk. 3. Enhver af de personer, der varetager tilsynsfunktionen, skal hvert år afgive en individuel erklæring om interessekonflikter indeholdende de i § 9, stk. 3, omhandlede oplysninger til generalforsamlingen.

Stk. 4. Det organ, der varetager tilsynsfunktionen, skal mødes regelmæssigt og mindst have følgende beføjelser:

a) udøvelse af de beføjelser, det har fået delegeret af generalforsamlingen og

b) overvågning af de aktiviteter og udførelsen af de opgaver, som varetages af personer, der er omhandlet i § 9.

Stk. 5. Det organ, der varetager tilsynsfunktionen, skal mindst en gang om året aflægge beretning om udøvelsen af sit hverv for generalforsamlingen.

Forpligtelser for de personer, som er ansvarlige for den daglige ledelse af den kollektive forvaltningsorganisation

§ 9. En kollektiv forvaltningsorganisation skal tage alle nødvendige forholdsregler for, at de personer, der forestår den daglige ledelse, gør dette på en fornuftig, forsvarlig og passende måde ved anvendelse af fornuftige administrative og regnskabsmæssige procedurer og interne kontrolmekanismer.

Stk. 2. Kollektive forvaltningsorganisationer skal indføre og anvende procedurer for at undgå interessekonflikter, og, når sådanne konflikter ikke kan undgås, for at identificere, forvalte, overvåge og oplyse om faktiske eller potentielle interessekonflikter for at forhindre konflikterne i at skade de kollektive interesser for de rettighedshavere, som organisationen repræsenterer.

Stk. 3. De i stk. 2 omhandlede procedurer skal omfatte en individuel årlig erklæring til generalforsamlingen fra hver af de personer, der er omfattet af stk. 1, med følgende oplysninger:

- a) alle interesser i den kollektive forvaltningsorganisation,
- b) alle vederlag modtaget i det foregående regnskabsår fra den kollektive forvaltningsorganisation,
- c) alle beløb modtaget i det foregående regnskabsår som rettighedshaver fra den kollektive forvaltningsorganisation og
- d) enhver faktisk eller potentiel konflikt mellem personlige interesser og den kollektive forvaltningsorganisations interesser eller mellem forpligtelser over for den kollektive forvaltningsorganisation og eventuelle forpligtelser over for enhver anden fysisk eller juridisk person.

Kapitel 3

Forvaltning af rettighedsvederlag

Generelt

§ 10. En kollektiv forvaltningsorganisation skal udvise omhu ved opkrævning, fordeling og anden forvaltning af rettighedsvederlag.

Adskillelse af rettighedsvederlag m.v. i regnskab

§ 11. En kollektiv forvaltningsorganisation skal i sine regnskaber holde rettighedsvederlag og eventuelle indtægter fra investeringer af rettighedsvederlag adskilt fra øvrige indtægter og andre aktiver.

Anvendelse af rettighedsvederlag

§ 12. En kollektiv forvaltningsorganisation må ikke anvende rettighedsvederlag eller indtægter fra investeringer af rettighedsvederlag til andre formål end fordeling til rettighedshaverne, medmindre den kan fratække eller modregne administrationsomkostninger eller på anden måde anvende rettighedsvederlag eller indtægter fra investeringer af rettighedsvederlag, jf. § 6, stk. 5.

Investering af rettighedsvederlag

§ 13. Når en kollektiv forvaltningsorganisation investerer rettighedsvederlag eller indtægter opnået ved investering af rettighedsvederlag, skal det ske på en sådan måde, at interesserne hos de rettighedshavere, som den repræsenterer, varetages bedst muligt, i overensstemmelse med den generelle investerings- og risikoforvaltningspolitik som omhandlet i § 6, stk. 5, litra c) og f), og under hensyn til følgende regler:

- a) Findes der en potentiel interessekonflikt, skal den kollektive forvaltningsorganisation sikre, at investeringerne foretages udelukkende i rettighedshavernes interesse.
- b) Aktiverne skal investeres således, at der skabes sikkerhed, kvalitet, likviditet og rentabilitet i hele investeringsporteføljen.
- c) Aktiverne skal spredes på passende vis for at undgå uforholdsmæssig afhængighed af et bestemt aktiv og koncentrationer af risici i porteføljen som helhed.

Fradrag

§ 14. Når en rettighedshaver bemyndiger en kollektiv forvaltningsorganisation til at forvalte dennes rettigheder, skal den kollektive forvaltningsorganisation oplyse rettighedshaveren om administrationsomkostninger og andre fradrag fra rettighedsvederlaget og andre indtægter opnået ved investering af rettighedsvederlag, inden den opnår pågældendes samtykke til forvaltning af rettigheder.

Stk. 2. Fradrag skal være rimelige i forhold til den kollektive forvaltningsorganisations ydelser til rettighedshaverne og skal beregnes ud fra objektive kriterier.

Stk. 3. Administrationsomkostninger må ikke overstige de begrundede og dokumenterede omkostninger, som afholdes af den kollektive forvaltningsorganisation i forbindelse med forvaltning af rettigheder.

Stk. 4. Når en kollektiv forvaltningsorganisation anvender midler til sociale, kulturelle eller uddannelsesmæssige formål, der finansieres gennem fradrag i rettighedsvederlagene eller i indtægter fra investering af rettighedsvederlag, skal anvendelse ske på grundlag af rimelige kriterier.

Fordeling af beløb, der tilfalder rettighedshavere

§ 15. En kollektiv forvaltningsorganisation skal fordele skyldige beløb til rettighedshaverne regelmæssigt, omhyggeligt, nøjagtigt og i overensstemmelse med den generelle fordelingspolitik, jf. § 6, stk. 5, litra a).

Stk. 2. En kollektiv forvaltningsorganisation skal fordele skyldige beløb hurtigst muligt og senest ni måneder efter udgangen af det regnskabsår, i hvilket de pågældende rettighedsvederlag er blevet opkrævet, medmindre der er objektive grunde, som forhindrer den kollektive forvaltningsorganisation i at overholde denne frist.

§ 16. Hvis de beløb, der tilfalder rettighedshaverne, ikke kan fordeles inden for fristen i § 15, stk. 2, skal en kollektiv forvaltningsorganisation bogføre disse beløb særskilt.

Stk. 2. Den kollektive forvaltningsorganisation træffer alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med § 15 til at identificere og lokalisere rettighedshaverne.

Stk. 3. Den kollektive forvaltningsorganisation skal senest tre måneder efter udløbet af fristen i § 15, stk. 2, oplyse om værker, jf. stk. 4, for hvilke en eller flere rettighedshavere ikke er blevet identificeret eller lokaliseret, til:

- a) de rettighedshavere, som den repræsenterer, eller dens medlemsorganisationer og
- b) alle kollektive forvaltningsorganisationer, som den har indgået repræsentationsaftaler med.

Stk. 4. I det omfang oplysningerne er tilgængelige for den kollektive forvaltningsorganisation, omfatter de oplysninger, der er nævnt i stk. 3, følgende:

- a) titlen på værket,
- b) navnet på ophavsmanden,
- c) navnet på forlæggeren eller producenten og
- d) alle andre relevante tilgængelige oplysninger, der kan bidrage til at identificere rettighedshaveren.

Stk. 5. Den kollektive forvaltningsorganisation skal i forbindelse med identificeringen og lokaliseringen af rettighedshaverne, jf. stk. 2, kontrollere de medlemsfortegnelser, der er omhandlet i § 4, stk. 4, og andre umiddelbart tilgængelige fortegnelser.

Stk. 6. Såfremt de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 2-5, ikke fører til identifikation eller lokalisering af rettighedshaveren, skal den kollektive forvaltningsorganisation stille de oplysninger, der er nævnt i stk. 4, til rådighed for offentligheden senest et år efter udløbet af tremånedersperioden, jf. stk. 3.

Stk. 7. Såfremt de beløb, der tilfalder rettighedshaverne, ikke kan fordeles senest tre år fra udgangen af det regnskabsår, hvor de pågældende beløb blev opkrævet, og såfremt den kollektive forvaltningsorganisation har truffet alle nødvendige foranstaltninger for at identificere og lokalisere rettighedshaverne, jf. stk. 2-6, skal beløbene klassificeres som ufordelbare midler.

Stk. 8. Generalforsamlingen i en kollektiv forvaltningsorganisation skal træffe afgørelse om anvendelsen af ufordelbare midler.

§ 17. Bestemmelserne i §§ 15 og 16 finder tilsvarende anvendelse, hvis en kollektiv forvaltningsorganisation har medlemsorganisationer, der repræsenterer rettighedshavere, og fordelingen af skyldige beløb foretages af disse medlemsorganisationer.

Kapitel 4

Forvaltning af rettigheder på vegne af andre kollektive forvaltningsorganisationer

Rettigheder, der forvaltes i henhold til repræsentationsaftaler

§ 18. En kollektiv forvaltningsorganisation må ikke diskriminere rettighedshavere, hvis rettigheder den forvalter i henhold til en repræsentationsaftale.

Fradrag og betalinger i henhold til repræsentationsaftaler

§ 19. En kollektiv forvaltningsorganisation må ikke foretage andre fradrag end administrationsomkostninger fra de rettighedsvederlag, der hidrører fra de rettigheder,

den forvalter på grundlag af en repræsentationsaftale, eller fra nogen anden indtægt hidrørende fra investering af disse rettighedsvederlag, medmindre den anden kollektive forvaltningsorganisation, der er part i repræsentationsaftalen, har givet sit udtrykkelige samtykke til sådanne fradrag.

Stk. 2. Den kollektive forvaltningsorganisation skal regelmæssigt, omhyggeligt og nøjagtigt fordele de skyldige beløb til andre kollektive forvaltningsorganisationer.

Stk. 3. Den kollektive forvaltningsorganisation skal foretage fordelingen til de andre kollektive forvaltningsorganisationer hurtigst muligt og senest ni måneder fra udgangen af det regnskabsår, i hvilket de pågældende rettighedsvederlag er blevet opkrævet, medmindre objektive grunde forhindrer den kollektive forvaltningsorganisation i at overholde denne frist.

Stk. 4. Den kollektive forvaltningsorganisation, der modtager det skyldige beløb fra en anden kollektiv forvaltningsorganisation, skal viderefordre dette hurtigst muligt og senest seks måneder efter modtagelsen, medmindre objektive grunde forhindrer den kollektive forvaltningsorganisation i at overholde denne frist. Hvis en kollektiv forvaltningsorganisation har medlemsorganisationer, der repræsenterer rettighedshavere, og viderefordelingen af skyldige beløb til rettighedshaverne foretages af disse medlemsorganisationer, skal organisationerne fordele de skyldige beløb til rettighedshaverne inden for samme frist.

Kapitel 5

Gennemsigthed og rapportering

Oplysninger til rettighedshavere om forvaltning af deres rettigheder

§ 20. En kollektiv forvaltningsorganisation, der selv tildeler rettighedsvederlag og fordeler skyldige beløb til rettighedshavere, skal mindst én gang om året stille mindst de følgende oplysninger til rådighed for hver rettighedshaver, som den har tildelt rettighedsvederlag eller fordelt skyldige beløb til:

- a) alle kontaktoplysninger, som rettighedshaveren har givet den kollektive forvaltningsorganisation tilladelse til at anvende for at identificere og lokalisere rettighedshaveren,
- b) de rettighedsvederlag, der er tildelt rettighedshaveren,
- c) de beløb, som den kollektive forvaltningsorganisation har fordelt til rettighedshaveren pr. kategori af forvaltede rettigheder og pr. type anvendelse,
- d) den periode, hvori den anvendelse, for hvilken der tildeltes og fordeltes beløb til rettighedshaveren, fandt sted, medmindre der er objektive grunde relateret til indberetning fra brugere, som forhindrer den kollektive forvaltningsorganisation i at give disse oplysninger,
- e) fradrag for administrationsomkostninger,
- f) fradrag, der er foretaget til andre formål end administrationsomkostninger, og
- g) ethvert rettighedsvederlag tildelt rettighedshaveren, der er udestående for enhver periode.

Stk. 2. Såfremt en kollektiv forvaltningsorganisation tildeler rettighedsvederlag og har medlemsorganisationer, der er ansvarlige for fordelingen af rettighedsvederlag til rettighedshavere, skal den kollektive forvaltningsorganisation give de i stk. 1 anførte oplysninger til disse medlemsorganisationer, såfremt de ikke allerede råder over dem. Medlemsorganisationerne skal mindst en gang om året stille de i stk. 1 anførte oplysninger til rådighed for hver rettighedshaver, som de har fordelt rettighedsvederlag til i den periode, som oplysningerne vedrører.

Oplysninger til andre kollektive forvaltningsorganisationer om forvaltning af rettigheder i henhold til repræsentationsaftaler

§ 21. En kollektiv forvaltningsorganisation skal mindst én gang om året stille følgende oplysninger til rådighed elektronisk for andre kollektive forvaltningsorganisationer, på hvis vegne den forvalter rettigheder i henhold til en repræsentationsaftale:

- a) de rettighedsvederlag, der er tildelt, og de skyldige beløb, der er fordelt af den kollektive forvaltningsorganisation pr. kategori af forvaltede rettigheder og pr. type anvendelse for de rettigheder, den forvalter i henhold til repræsentationsaftalen, samt eventuelle tildelte rettighedsvederlag, der er udestående for enhver periode,
- b) fradrag for administrationsomkostninger,
- c) fradrag til ethvert andet formål end administrationsomkostninger, jf. § 19,
- d) oplysninger om alle licenser, som der er givet tilladelse til eller afslag på vedrørende værker, som er omfattet af repræsentationsaftalen, og
- e) beslutninger vedtaget på generalforsamlingen, i det omfang disse beslutninger er af relevans for forvaltningen af rettigheder i henhold til repræsentationsaftalen.

Oplysninger til rettighedshavere, andre kollektive forvaltningsorganisationer og brugere på anmodning

§ 22. En kollektiv forvaltningsorganisation skal som svar på en begrundet anmodning stille de værker, den repræsenterer, de rettigheder, den forvalter, direkte eller under repræsentationsaftaler, og de geografiske områder, der er omfattet, eller, hvor sådanne værker på grund af den kollektive forvaltningsorganisationens aktivitetsfelt ikke kan bestemmes, de typer af værker, den repræsenterer, de rettigheder, den forvalter, og de geografiske områder, der er omfattet, til rådighed for enhver kollektiv forvaltningsorganisation, på hvis vegne den forvalter rettigheder i henhold til en repræsentationsaftale, for enhver rettighedshaver og for enhver bruger.

Stk. 2. En kollektiv forvaltningsorganisationes tilrådighedsstillelse af oplysninger i medfør af stk. 1 skal ske elektronisk og uden unødigt forsinkelse.

Offentliggørelse af oplysninger

§ 23. En kollektiv forvaltningsorganisation skal på sin hjemmeside offentliggøre og ajourføre følgende oplysninger:

- a) sine vedtægter,

- b) sine medlemskabsvilkår og betingelserne for opsigelse af bemyndigelsen til at forvalte rettigheder, hvis de ikke fremgår af vedtægterne,
- c) standardlicensaftaler og gældende standardtariffer,
- d) listen over de personer, der er omhandlet i § 9,
- e) sine generelle politik for fordeling af skyldige beløb til rettighedshavere,
- f) sine generelle politik for administrationsomkostninger,
- g) sine generelle politik for andre fradrag fra rettighedsvederlag end administrationsomkostninger,
- h) en liste over de repræsentationsaftaler, den har indgået, og navnene på de kollektive forvaltningsorganisationer, den har indgået disse repræsentationsaftaler med,
- i) sine generelle politik for anvendelsen af ufordelbare midler og
- j) de tilgængelige klagemuligheder og tvistbilæggelsesordninger.

Årlig gennemsigthedsrapport

- § 24.** En kollektiv forvaltningsorganisation skal udarbejde og offentliggøre en årlig gennemsigthedsrapport, herunder den i stk. 4 omhandlede delrapport, for hvert regnskabsår senest otte måneder efter afslutningen af det pågældende regnskabsår.
- Stk. 2.* Den kollektive forvaltningsorganisation offentliggør på sin hjemmeside den årlige gennemsigthedsrapport, som skal forblive offentligt tilgængelig på hjemmesiden i mindst fem år.
- Stk. 3.* Den årlige gennemsigthedsrapport skal indeholde de i bilag 1 fastsatte oplysninger.
- Stk. 4.* Gennemsigthedsrapporten skal indeholde en delrapport, der omhandler anvendelsen af de fradrag, der foretages med henblik på sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige formål. Rapporten skal mindst indeholde oplysninger, der er anført i bilag 1, punkt 3.
- Stk. 5.* De regnskabsmæssige oplysninger i den årlige gennemsigthedsrapport skal revideres af en eller flere revisorer, der er godkendt hertil i henhold til revisorloven.
- Stk. 6.* Revisionspåtegningen, inklusive eventuelle forbehold i tilknytning hertil, skal gengives ubeskåret i gennemsigthedsrapporten.

Kapitel 6

Kollektive forvaltningsorganisationers udstedelse af multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder

Kapacitet til at behandle multiterritoriale licenser

- § 25.** En kollektiv forvaltningsorganisation, som udsteder multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder, skal have tilstrækkelig kapacitet til på en effektiv og gennemsigtig måde at foretage elektronisk behandling af data, der er nødvendige for forvaltningen af sådanne licenser.
- Stk. 2.* Med henblik på at opfylde forpligtelserne i stk. 1 skal en kollektiv forvaltningsorganisation mindst:

- a) have kapacitet til nøjagtigt at identificere musikværker, som den kollektive forvaltningsorganisation er bemyndiget til at repræsentere,
- b) have kapacitet til nøjagtigt, og med hensyn til hvert relevant geografisk område, at definere rettigheder og rettighedshaverne hertil for hvert musikværk, som den kollektive forvaltningsorganisation er bemyndiget til at repræsentere,
- c) gøre anvendelse af unikke identifikationskoder med henblik på at identificere rettighedshavere og musikværker og
- d) gøre anvendelse af passende midler med henblik på at identificere uoverensstemmelser i data fra andre kollektive forvaltningsorganisationer, der udsteder multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder, samt rettidigt og effektivt at rette op på disse uoverensstemmelser.

Gennemsigthed af multiterritoriale repertoireoplysninger

§ 26. En kollektiv forvaltningsorganisation, som udsteder multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder, skal som svar på en begrundet anmodning elektronisk give onlinemusiktjenesteydere, de rettighedshavere, hvis rettigheder den repræsenterer, og andre kollektive forvaltningsorganisationer ajourførte oplysninger, der gør det muligt at identificere det onlinemusikrepertoire, den repræsenterer. Dette skal omfatte:

- a) de repræsenterede musikværker,
- b) de repræsenterede rettigheder og
- c) de omfattede geografiske områder.

Nøjagtighed af multiterritoriale repertoireoplysninger

§ 27. En kollektiv forvaltningsorganisation, som udsteder multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder, skal indføre ordninger, der gør det muligt for rettighedshavere, andre kollektive forvaltningsorganisationer og onlinetjenesteudbydere at gøre indsigelse mod indholdet af de data, der er omfattet af § 25, stk. 2, eller oplysninger omfattet af § 26, hvis de på grundlag af rimeligt bevismateriale har grund til at antage, at data eller oplysninger er urigtige i forbindelse med disse onlinemusikrettigheder. Hvor kravet er tilstrækkeligt dokumenteret, skal den kollektive forvaltningsorganisation sikre, at de pågældende data eller oplysninger korrigeres uden unødigt forsinkelse.

Stk. 2. En kollektiv forvaltningsorganisation skal give rettighedshavere, hvis musikværker indgår i organisationens musikrepertoire, og rettighedshavere, der har bemyndiget den til at forvalte deres onlinemusikrettigheder i overensstemmelse med § 34, mulighed for i elektronisk form at tilsende organisationen oplysninger vedrørende deres musikværker, deres rettigheder til disse værker og de geografiske områder, for hvilke de giver organisationen bemyndigelse.

Stk. 3. Giver en kollektiv forvaltningsorganisation en anden kollektiv forvaltningsorganisation bemyndigelse til at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder i henhold til §§ 30-33, finder bestemmelsen i stk. 2 tilsvarende anvendelse på den bemyndigede organisation i forhold til de rettighedshavere, hvis musikværker indgår i den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisationens eget repertoire, medmindre de to kollektive forvaltningsorganisationer aftaler andet.

Nøjagtig og rettidig rapportering og fakturering

§ 28. En kollektiv forvaltningsorganisation skal overvåge den måde, hvorpå onlinemusiktjenesteudbydere, til hvilke den har udstedt en multiterritorial licens for onlinemusikrettigheder, anvender disse rettigheder.

Stk. 2. En kollektiv forvaltningsorganisation skal tilbyde onlinemusiktjenesteudbydere mulighed for elektronisk at rapportere om den faktiske anvendelse af onlinemusikrettigheder, og onlinemusiktjenesteudbydere skal rapportere nøjagtigt om den faktiske anvendelse af disse værker. En kollektiv forvaltningsorganisation skal tilbyde anvendelse af mindst én rapporteringsmetode, der tager hensyn til frivillige branchestandarder eller praksis, som er udviklet på internationalt plan eller EU-plan, for elektronisk udveksling af sådanne data. En kollektiv forvaltningsorganisation kan nægte at acceptere rapportering i onlinetjenesteudbyderens eget format, hvis organisationen giver mulighed for rapportering i henhold til en branchestandard for elektronisk dataudveksling.

Stk. 3. En kollektiv forvaltningsorganisation skal foretage elektronisk fakturering af onlinetjenesteudbyderen, og den skal tilbyde anvendelse af mindst ét format, hvor der tages hensyn til frivillige branchestandarder eller praksis, der er udviklet på internationalt plan eller EU-plan. Fakturaen skal identificere de værker og rettigheder, for hvilke der gives licens på grundlag af dataene omhandlet i listen af betingelser i § 25, stk. 2, og de tilsvarende faktiske anvendelser i det omfang, det er muligt på grundlag af de oplysninger, der fremlægges af onlinetjenesteudbyderen, og det format, der anvendes til at give disse oplysninger. Onlinetjenesteudbyderen kan ikke nægte at modtage fakturaen på grund af dennes format, hvis den kollektive forvaltningsorganisation anvender en branchestandard.

Stk. 4. En kollektiv forvaltningsorganisation skal fakturere onlinetjenesteudbyderen nøjagtigt og uden forsinkelse, efter at den faktiske anvendelse af onlinerettigheder til det pågældende musikværk er rapporteret. Dette gælder ikke i tilfælde, hvor det ikke er muligt af grunde, der kan tilskrives onlinetjenesteudbyderen.

Stk. 5. En kollektiv forvaltningsorganisation skal indføre passende ordninger, der giver onlinetjenesteudbyderen mulighed for at anfægte fakturaens rigtighed.

Nøjagtig og rettidig betaling til rettighedshavere

§ 29. En kollektiv forvaltningsorganisation skal præcist og uden forsinkelse, efter at den faktiske anvendelse af værkerne er rapporteret, fordele de skyldige beløb til rettighedshavere, medmindre dette ikke er muligt af årsager, der kan tilskrives onlinemusiktjenesteudbyderen.

Stk. 2. En kollektiv forvaltningsorganisation skal give følgende oplysninger til en rettighedshaver sammen med enhver fordeling af skyldige beløb, som den foretager i medfør af stk. 1:

- a) den periode, hvor anvendelserne fandt sted, og for hvilke rettighedshaveren skal have fordelt et beløb, samt de geografiske områder, hvor anvendelserne fandt sted,
- b) de rettighedsvederlag, der er opkrævet, de fradrag, der er foretaget, og de beløb, der er fordelt af den kollektive forvaltningsorganisation for hver onlinerettighed til ethvert

musikværk, som rettighedshaveren har givet den kollektive forvaltningsorganisation bemyndigelse til at repræsentere, og
 c) de rettighedsvederlag, der er opkrævet for rettighedshaveren, de fradrag, der er foretaget, og de beløb, der er fordelt af den kollektive forvaltningsorganisation for hver onlinetjenesteudbyder.

Stk. 3. Giver en kollektiv forvaltningsorganisation en anden kollektiv forvaltningsorganisation bemyndigelse til at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder i henhold til §§ 30-33, skal den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation fordele de i stk. 1 omhandlede beløb præcist og uden forsinkelse og give de i stk. 2 omhandlede oplysninger til den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisation. Den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisation er ansvarlig for den efterfølgende fordeling af sådanne beløb og skal sikre, at oplysningerne, der er nævnt i stk. 2, meddeles rettighedshaverne, medmindre de kollektive forvaltningsorganisationer aftaler andet.

Ikke-eksklusivitet

§ 30. Når en kollektiv forvaltningsorganisation giver en anden kollektiv forvaltningsorganisation bemyndigelse til at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder i sit eget musikrepertoire, skal denne være af ikke-eksklusiv karakter.

Oplysning om væsentlige vilkår

§ 31. En kollektiv forvaltningsorganisation, der giver en anden kollektiv forvaltningsorganisation bemyndigelse til at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder i sit eget musikrepertoire, skal oplyse sine medlemmer om de væsentligste vilkår i repræsentationsaftalen.

Stk. 2. Den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation skal oplyse den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisation om de væsentligste vilkår for udstedelse af licenser for sidstnævntes onlinerettigheder.

Forpligtelse til at repræsentere en anden kollektiv forvaltningsorganisation med henblik på multiterritorial licensering

§ 32. Når en kollektiv forvaltningsorganisation, der ikke udsteder eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettighederne i dens eget musikrepertoire, anmoder en anden kollektiv forvaltningsorganisation om at indgå en repræsentationsaftale med henblik på at repræsentere disse rettigheder, er den anmodede kollektive forvaltningsorganisation forpligtet til at acceptere denne anmodning, såfremt den allerede udsteder eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for samme kategori af onlinemusikrettigheder til en eller flere andre kollektive forvaltningsorganisationers repertoire.

Stk. 2. Den anmodede kollektive forvaltningsorganisation er forpligtet til uden unødige forsinkelse at svare skriftligt på forespørgslen fra den anmodende kollektive forvaltningsorganisation.

§ 33. En bemyndiget kollektiv forvaltningsorganisation skal forvalte det repertoire, der repræsenteres af den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisation, på de samme betingelser, som den anvender i forvaltningen af sit eget repertoire.

Stk. 2. En bemyndiget kollektiv forvaltningsorganisation skal inkludere det repertoire, som den repræsenterer for den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisation, i alle de tilbud, som den retter til onlinetjenesteudbydere.

Stk. 3. Administrationsomkostninger for den ydelse, som den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation leverer til den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisation, må ikke overstige de rimelige omkostninger, der afholdes af den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation.

Stk. 4. En bemyndigende kollektiv forvaltningsorganisation skal give den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation de oplysninger om sit eget musikrepertoire, der er nødvendige for udstedelsen af multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder. Er oplysningerne utilstrækkelige eller i en form, som ikke tillader den anmodede kollektive forvaltningsorganisation at opfylde kravene i dette kapitel, har den bemyndigede organisation ret til at anmode om betaling af de rimelige omkostninger, der er afholdt til at opfylde sådanne krav, eller til at udelukke sådanne værker, for hvilke oplysninger er utilstrækkelige eller ikke kan anvendes.

Adgang til multiterritorial licensering

§ 34. En rettighedshaver kan tilbagetrække onlinemusikrettighederne til multiterritorial licensering fra en kollektiv forvaltningsorganisation, som rettighedshaveren har bemyndiget til at repræsentere disse rettigheder, hvis den kollektive forvaltningsorganisation ikke udsteder eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder eller ikke giver en anden kollektiv forvaltningsorganisation mulighed for at repræsentere disse rettigheder til dette formål. Rettighedshaveren kan vælge at lade den kollektive forvaltningsorganisation beholde onlinemusikrettigheder med henblik på licensering i enkeltlande.

Undtagelse for onlinemusikrettigheder, der er nødvendige for radio- og fjernsynsudsendelser

§ 35. Bestemmelserne i dette kapitel finder ikke anvendelse på en kollektiv forvaltningsorganisation, der på grundlag af frivillig sammenlægning af de krævede rettigheder udsteder en multiterritorial licens for onlinemusikrettigheder, som er nødvendig, for at radio- og fjernsynsforetagender kan overføre deres radio- og fjernsynsudsendelser for almenheden samtidig med eller efter udsendelsernes primære udsendelse. Bestemmelserne i dette kapitel finder ligeledes ikke anvendelse på ethvert andet onlinemateriale, der er produceret af eller for et radio- eller fjernsynsforetagendet og som er accessorisk til den primære udsendelse af radio- eller fjernsynsudsendelserne.

Kapitel 7

Håndhævelsesforanstaltninger, tilsyn og sanktioner

Klageprocedurer

§ 36. En kollektiv forvaltningsorganisation skal give sine medlemmer og kollektive forvaltningsorganisationer, på hvis vegne den forvalter rettigheder i medfør af en repræsentationsaftale, adgang til effektive og hurtige procedurer for behandling af klager.

Stk. 2. En kollektiv forvaltningsorganisation skal svare skriftligt på klager fra medlemmer eller kollektive forvaltningsorganisationer, på hvis vegne den forvalter rettigheder i medfør af en repræsentationsaftale. En kollektiv forvaltningsorganisation skal give en begrundelse, hvis den afviser en klage.

Ophavsretslicensnævnet

§ 37. Tvister mellem en kollektiv forvaltningsorganisation og en faktisk eller potentiel onlinemusiktjenesteudbyder om anvendelsen af §§ 26-28, tvister mellem en kollektiv forvaltningsorganisation og en eller flere rettighedshavere om anvendelsen af §§ 26-34 og tvister mellem en kollektiv forvaltningsorganisation og en anden kollektiv forvaltningsorganisation om anvendelsen af §§ 26-33, kan indbringes for Ophavsretslicensnævnet, jf. § 47, stk. 1, i lov om ophavsret.

Tilsyn

§ 38. Kulturministeren fører tilsyn med kollektive forvaltningsorganisationer omfattet af denne lov på de områder, der ikke henhører under Ophavsretslicensnævnets kompetence. Kulturministeren kan træffe afgørelse om overtrædelser af loven.

Stk. 2. Anmoder kulturministeren en kollektiv forvaltningsorganisation om oplysninger om dens virksomhed, skal den kollektive forvaltningsorganisation udlevere de i anmodningen angivne oplysninger inden for rimelig tid.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på en kollektiv forvaltningsorganisations medlemsorganisationer i det omfang, medlemsorganisationerne er omfattet af denne lov.

Stk. 4. Kulturministeren kan helt eller delvist ophæve en godkendelse meddelt i medfør af ophavsretslovens § 38, stk. 5, § 39, stk. 3, § 50, stk. 4, § 66 b, stk. 3, § 68, stk. 2, eller § 75 a.

Stk. 5. Kulturministeren kan offentliggøre afgørelser om overtrædelser af loven.

Straf

§ 39. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der:

a) undlader at udlevere oplysninger efter § 38, stk. 2, eller

b) overtræder § 4, stk. 4, § 8, stk. 1 og stk. 3-5, § 9, stk. 2, §§ 11-12, § 14, stk. 1 og stk. 3, § 15, § 16, stk. 1 og stk. 3-8, § 17, § 19, stk. 1 og stk. 3-4, §§ 21-25, § 27, §§ 29-30 og § 32.
 Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 8

Ikrafttræden, ændringer i anden lovgivning, overgangsbestemmelser og territorial gyldighed

§ 40. Loven træder i kraft den 10. april 2016, jf. dog stk. 2.
 Stk. 2. Lovens § 34 træder i kraft den 10. april 2017.

§ 41. Senest den 10. oktober 2016 skal en kollektiv forvaltningsorganisation underrette de rettighedshavere, som på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse allerede har givet organisationen bemyndigelse til at forvalte rettigheder, jf. § 3, stk. 1, om deres rettigheder, der følger af § 3, stk. 1-6, såvel som alle betingelser tilknyttet den rettighed, der følger af § 3, stk. 2.

§ 42. I lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1144 af 23. oktober 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 47, stk. 2, 1. pkt., ændres »§§ 13 og 14, § 16 b, § 17, stk. 3, § 18, stk. 1, § 24 a, § 30, § 35, stk. 7, § 48, stk. 1 og 2, § 51, stk. 2, § 68, § 75 a, stk. 3, og § 75 d« til: »§§ 13 og 14, § 16 b, § 17, stk. 3, § 18, stk. 1, § 24 a, § 30, § 35, stk. 7, § 48, stk. 1 og 2, § 51, stk. 2, § 52 a, stk. 8, § 52 b, stk. 4, § 68, § 75 a, stk. 3, og § 75 d«

2. Efter kapitel 2 indsættes:

»Kapitel 2a

Forbindelser mellem kollektive forvaltningsorganisationer og aftalemæssige brugere

Licensering

§ 52 a. Kollektive forvaltningsorganisationer og brugere skal forhandle om licensering af rettigheder i god tro og skal i den forbindelse give hinanden alle nødvendige oplysninger.
 Stk. 2. Licensbetingelser skal være baseret på objektive og ikke-diskriminerende kriterier.
 Stk. 3. Kollektive forvaltningsorganisationer skal oplyse brugerne om kriterierne for fastsættelsen af tariffer for enerettigheder og retten til vederlag.
 Stk. 4. Rettighedshavere skal modtage et passende vederlag for anvendelsen af rettighederne.
 Stk. 5. Kollektive forvaltningsorganisationer skal besvare anmodninger fra brugere uden unødigt forsinkelse. Når den kollektive forvaltningsorganisation har modtaget alle relevante

oplysninger, skal den uden unødigt forsinkelse enten tilbyde en licens eller give brugeren en begrundet meddelelse om, at den ikke agter at udstede en licens.

Stk. 6. En kollektiv forvaltningsorganisation skal gøre det muligt for brugerne at kommunikere med den elektronisk.

Stk. 7. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på alle uafhængige forvaltningsorganisationer, der er etableret i Danmark.

Stk. 8. Tvister mellem en kollektiv forvaltningsorganisation, som udsteder eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder, og en faktisk eller potentiel onlinemusiktjenesteudbyder om anvendelsen af stk. 1-6, kan indbringes for Ophavsretslicensnævnet, såfremt tvisten vedrører en multiterritorial licens for onlinemusikrettigheder.

Brugernes forpligtelser

§ 52 b. En bruger skal give en kollektiv forvaltningsorganisation alle relevante oplysninger, brugeren råder over, om anvendelsen af de rettigheder, den kollektive forvaltningsorganisation repræsenterer, og som er nødvendige for opkrævningen af rettighedsvederlag og fordelingen af skyldige beløb til rettighedshaverne.

Stk. 2. Hvis en bruger og en kollektiv forvaltningsorganisation ikke aftaler, hvornår oplysningerne i stk. 1 skal gives, skal brugeren give den kollektive forvaltningsorganisation oplysninger inden for rimelig tid efter anvendelsen af rettighederne.

Stk. 3. Hvis en bruger og en kollektiv forvaltningsorganisation ikke aftaler, i hvilket format oplysningerne i stk. 1 skal gives, skal brugeren anvende det format for rapportering, som stilles til rådighed af den kollektive forvaltningsorganisation, medmindre kravet om anvendelse af dette format ikke er rimeligt.

Stk. 4. Opstår der spørgsmål om udstrækningen af brugerens oplysningsforpligtelse efter stk. 1-3, kan hver af parterne forelægge spørgsmålet for Ophavsretslicensnævnet, jf. § 47.«

§ 43. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

- 1. Indledning**
- 2. Direktivet om kollektiv forvaltning af ophavsret og beslægtede rettigheder samt multiterritoriale licenser for rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse i det indre marked**
 - 2.1. Baggrund, formål og anvendelsesområde
 - 2.2. Hovedpunkter i direktivet
 - 2.3. Valg af gennemførelseslovgivning
- 3. Hovedpunkter i lovforslaget**

- 3.1. *Lovens anvendelsesområde m.v.*
- 3.2. *Repræsentation af rettighedshavere, medlemskab og organisation af kollektive forvaltningsorganisationer*
- 3.3. *Forvaltning af rettighedsvederlag*
- 3.4. *Forvaltning af rettigheder på vegne af andre kollektive forvaltningsorganisationer*
- 3.5. *Gennemsigtighed og rapportering*
- 3.6. *Kollektive forvaltningsorganisationers udstedelse af multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder*
- 3.7. *Håndhævelse, tilsyn og sanktioner*
- 3.8. *Forbindelser mellem kollektive forvaltningsorganisationer og aftalemæssige brugere*
- 4. *Ligestillingsvurdering af lovforslaget***
- 5. *De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige***
- 6. *De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.***
- 7. *De administrative konsekvenser for borgerne***
- 8. *De miljømæssige konsekvenser***
- 9. *Forholdet til EU-retten***
- 10. *Hørte myndigheder og organisationer m.v.***
- 11. *Sammenfattende skema***

1. *Indledning*

Lovforslaget har til formål at gennemføre Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/26/EU om kollektiv forvaltning af ophavsret og beslægtede rettigheder samt multiterritoriale licenser for rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse i det indre marked. Direktivet skal være gennemført i dansk ret senest den 10. april 2016.

2. *Direktivet om kollektiv forvaltning af ophavsret og beslægtede rettigheder samt multiterritoriale licenser for rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse i det indre marked*

2.1. *Baggrund, formål og anvendelsesområde*

Der er siden 1991 vedtaget en lang række EU-direktiver på ophavsretsområdet. EU-direktiverne, der er vedtaget vedrørende ophavsret, giver et højt niveau af beskyttelse for rettighedshavere og danner en retlig ramme for udnyttelsen af det kreative indhold, som er beskyttet af disse rettigheder. Den kreative sektor spiller en vigtig rolle i Danmark, og den kollektive forvaltning af rettigheder nyder generelt stor anerkendelse blandt rettighedshavere såvel som brugere.

Udbredelsen af indhold, der er beskyttet af ophavsret, herunder bøger, musik og film, og de hermed forbundne tjenester, kræver udstedelse af licenser fra forskellige indehavere af ophavsret og nærtstående rettigheder, fx forfattere, udøvende kunstnere, komponister og tekstforfattere, producenter og forlæggere. Ved licens forstås aftale om at få lov til at bruge det beskyttede materiale. Det er normalt, at rettighedshaveren kan vælge mellem

individuel og kollektiv forvaltning af sine rettigheder. På mange områder er det hverken administrativt muligt eller økonomisk rentabelt for en rettighedshaver at forvalte sine rettigheder individuelt. Det betyder, at den kollektive forvaltning af rettigheder er en vigtig kilde til indtjening for mange rettighedshavere. Kollektiv forvaltning giver endvidere bedre mulighed for udbud af tjenester, der indeholder store mængder beskyttet materiale, da det letter masseklarering af rettigheder. Dette er til gavn for såvel rettighedshaverne som brugerne af beskyttet materiale og forbrugerne.

Forvaltning af ophavsret omfatter blandt andet udstedelse af licenser til brugere, kontrol af brugere, overvågning af anvendelsen af rettigheder, håndhævelse af ophavsret og nærtstående rettigheder, opkrævning af rettighedsindtægter hidrørende fra udnyttelsen af rettigheder og fordeling af skyldige beløb til rettighedshavere.

Der er betydelige forskelle i de enkelte EU-landes nationale regler for driften af kollektive forvaltningsorganisationer, særlig med hensyn til deres gennemsigtighed og ansvar over for medlemmer og rettighedshavere. Dette har i nogle lande ført til en række vanskeligheder, navnlig for udenlandske rettighedshavere, når de forsøger at håndhæve deres rettigheder, og til dårlig finansiel forvaltning af opkrævede rettighedsvederlag. Endvidere har en række problemer i forbindelse med den måde, som de kollektive forvaltningsorganisationer i nogle lande fungerer på, ifølge Europa-Kommissionen ført til en række mangler i udnyttelsen af ophavsretsligt beskyttet materiale på tværs af det indre marked til skade for de kollektive forvaltningsorganisationers medlemmer, rettighedshavere og brugere.

Beskyttelsen af de interesser, som medlemmer af kollektive forvaltningsorganisationer, rettighedshavere og tredjeparter har, kræver ifølge Europa-Kommissionen, at medlemsstaternes lovgivning om kollektiv forvaltning af ophavsret koordineres med henblik på at opnå en ensartet beskyttelse i hele Unionen.

Grundet internettets struktur er det principielt muligt at tilgå musiktjenester på internettet i hele Europa fra ét land. Onlinemarkedet for musiktjenester i Unionen er dog stadig opsplittet, og der er endnu ikke skabt et reelt digitalt indre marked. Komplexiteten og de vanskeligheder, der er forbundet med den kollektive forvaltning af rettigheder i Europa, har ifølge Europa-Kommissionen i en række tilfælde forværret denne opsplitning af det europæiske digitale onlinemarked for musiktjenester. Ifølge Europa-Kommissionen står denne situation i skarp kontrast til den hastigt voksende efterspørgsel fra forbrugernes side efter adgang til digitalt indhold og tilknyttede innovative tjenester, herunder på tværs af de nationale grænser.

Ifølge Europa-Kommissionen er det vigtigt at skabe betingelser, der fremmer den mest effektive licenspraksis hos de kollektive forvaltningsorganisationer i en stadig mere grænseoverskridende kontekst.

Derfor er det ifølge Europa-Kommissionen hensigtsmæssigt at indføre en række regler, der foreskriver de grundlæggende betingelser for kollektive forvaltningsorganisationers

multiterritoriale kollektive licensering af ophavsmænds rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse. På dette område er formålet med direktivet at sikre de nødvendige krav til kvaliteten af de grænseoverskridende aktiviteter, som de kollektive forvaltningsorganisationer er involveret i, især med hensyn til gennemsigtigheden af de repertoarer, der repræsenteres, og nøjagtigheden af de finansielle strømme, der vedrører anvendelsen af rettigheder.

Formålet er endvidere at skabe betingelser, der fremmer en frivillig sammenlægning af musikrepertoarer og rettigheder og således reducerer antallet af licenser, som en bruger behøver for at tilbyde en multiterritorial multirepertoiretjeneste.

Direktivet har dermed to hovedformål. Det første hovedformål er at modernisere og forbedre reglerne om kollektive forvaltningsorganisationers styring, gennemsigtighed og finansielle forvaltning af rettighedsvederlag blandt andet med det formål at sikre rettighedshavernes indflydelse i beslutningsprocessen samt sikre præcise og rettidige fordelinger af skyldige beløb. Det andet hovedformål er at tilskynde til og fremme udbredelsen af multiterritoriale licenser for musikværker med henblik på at skabe et reelt digitalt indre marked.

2.2. Hovedpunkter i direktivet

Direktivet består af 45 artikler fordelt på 5 afsnit.

Det første afsnit indeholder direktivets generelle bestemmelser og fastlægger blandt andet en række definitioner. Derudover fremgår direktivets anvendelsesområde af første afsnit.

Det fremgår af artikel 2, at direktivets afsnit I, II, IV og V, med undtagelse af artikel 34, stk. 2, og artikel 38, finder anvendelse på alle kollektive forvaltningsorganisationer, der er etableret i Unionen, samt at afsnit III og artikel 34, stk. 2, og artikel 38 finder anvendelse på de kollektive forvaltningsorganisationer, der er etableret i Unionen, og som forvalter ophavsmænds rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse på et multiterritorialt grundlag. Videre fremgår det, at artikel 16, stk. 1, artikel 18, artikel 20, artikel 21, stk. 1, litra a), b), c), e), f) og g), artikel 36 og artikel 42 finder anvendelse på alle uafhængige forvaltningsenheder, der er etableret i Unionen.

Afsnit 2, som er inddelt i 5 kapitler, indeholder regler, der gælder for alle kollektive forvaltningsorganisationer, som er etableret i Unionen.

Kapitel 1 i afsnit 2 indeholder regler om repræsentation af rettighedshavere og medlemskab og organisation af kollektive forvaltningsselskaber. Det fremgår blandt andet af artikel 5 om rettighedshavernes rettigheder, at rettighedshaverne skal have ret til at give en kollektiv forvaltningsorganisation efter eget valg bemyndigelse til at forvalte rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker efter eget valg i geografiske områder efter eget valg, uanset nationaliteten, hjemstedet eller etableringsstedet for den

kollektive forvaltningsorganisation eller rettighedshaverne. På tilsvarende vis skal rettighedshaverne have mulighed for at ophæve bemyndigelsen.

Artikel 6 indeholder regler om de kollektive forvaltningsorganisationers medlemsregler. Det fremgår blandt andet af bestemmelsen, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal acceptere rettighedshavere og de enheder, der repræsenterer rettighedshavere, herunder andre kollektive forvaltningsorganisationer og sammenslutninger af rettighedshavere, som medlemmer, hvis de opfylder kravene for medlemskab, der skal være baseret på objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier.

Artikel 8 indeholder regler om generalforsamlingen for den kollektive forvaltningsorganisationens medlemmer. Der er blandt andet regler om, hvilke beslutninger der skal træffes på generalforsamlingen, adgangen til at begrænse retten til at stemme på generalforsamlingen samt brug af fuldmagter og begrænsninger heri. Artikel 9 fastslår, at kollektive forvaltningsorganisationer skal indføre en tilsynsfunktion, der løbende overvåger de aktiviteter og udførelsen af de opgaver, som varetages af personer med ansvar for ledelsen af organisationens aktiviteter.

Kapitel 2 i afsnit 2 indeholder regler om forvaltning af rettighedsvederlag og indeholder blandt andet regler om anvendelse, herunder investering, af rettighedsvederlag, hvilke fradrag den kollektive forvaltningsorganisation kan foretage i rettighedsvederlag, fordeling af beløb, der tilfalder rettighedshavere, samt om proceduren for, hvornår rettighedsvederlag kan klassificeres som ufordelbare midler, idet rettighedshaverne ikke kan identificeres og lokaliseres.

Kapitel 5 i afsnit 2 indeholder regler om gennemsigtighed og rapportering. Det fremgår af artikel 18, at forvaltningsorganisationer mindst én gang om året skal stille en række oplysninger til rådighed for hver rettighedshaver, som de har tildelt rettighedsvederlag eller fordelt skyldige beløb til, i den periode, som oplysningerne vedrører. Artikel 21 forpligter de kollektive forvaltningsorganisationer til at offentliggøre en række oplysninger, herunder vedtægter, medlemskabsvilkår og betingelserne for opsigelse af bemyndigelsen til at forvalte rettigheder, standardlicensaftaler og gældende standardtariffer, den generelle politik for fordeling af skyldige beløb til rettighedshavere og den generelle politik for administrationsomkostninger. Af artikel 22 fremgår det, at en kollektiv forvaltningsorganisation uanset sin retlige form i henhold til national ret skal udarbejde og offentliggøre en gennemsigtighedsrapport for hvert regnskabsår senest otte måneder efter afslutningen af det pågældende regnskabsår.

Afsnit 3 vedrører kollektive forvaltningsorganisationernes udstedelse af multiterritoriale licenser for onlineanvendelse. Det fremgår blandt andet af artikel 24, at en kollektiv forvaltningsorganisation, som udsteder multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder, skal have tilstrækkelig kapacitet til på en effektiv og gennemsigtig måde at foretage elektronisk behandling af data, der er nødvendige for forvaltningen af sådanne licenser, herunder med henblik på at identificere repertoire og overvåge dets anvendelse, fakturering af brugere, opkrævning af rettighedsindtægter og fordeling af

skyldige beløb til rettighedshaverne. Artikel 30 indeholder en forpligtelse for en kollektiv forvaltningsorganisation til at repræsentere en anden kollektiv forvaltningsorganisation med henblik multiterritorial licensering. Det fremgår af artiklen, at når en kollektiv forvaltningsorganisation, der ikke giver eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettighederne i sit eget musikrepertoire, anmoder en anden kollektiv forvaltningsorganisation om at indgå en repræsentationsaftale med henblik på at repræsentere disse rettigheder, er den anmodede kollektive forvaltningsorganisation forpligtet til at tilslutte sig en sådan anmodning, såfremt den allerede udsteder eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for samme kategori af onlinemusikrettigheder til en eller flere andre kollektive forvaltningsorganisationers repertoire. Artikel 31 bestemmer, at når en kollektiv forvaltningsorganisation ikke udsteder eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder eller ikke giver en anden kollektiv forvaltningsorganisation mulighed for at repræsentere disse rettigheder til dette formål, kan rettighedshavere, der har bemyndiget den pågældende forvaltningsorganisation til at repræsentere deres onlinemusikrettigheder, fratage den kollektive forvaltningsorganisation onlinemusikrettighederne med henblik på at udstede multiterritoriale licenser vedrørende alle geografiske områder, uden at det er nødvendigt at trække onlinemusikrettighederne til monoterritoriale licenser tilbage, med henblik på selv at udstede multiterritoriale licenser for deres egne onlinemusikrettigheder eller gennem enhver anden part, de udpeger, eller gennem enhver kollektiv forvaltningsorganisation.

Afsnit 4 vedrører håndhævelsesforanstaltninger og indeholder blandt andet regler om klageprocedurer, procedure for alternativ tvistbilæggelse samt udveksling af oplysninger mellem dertil udpegede kompetente myndigheder i Unionen. Det fremgår fx af artikel 33, at kollektive forvaltningsorganisationer skal give deres medlemmer og kollektive forvaltningsorganisationer, på hvis vegne de forvalter rettigheder i medfør af en repræsentationsaftale, adgang til effektive og hurtige procedurer for behandling af klager, navnlig i forbindelse med bemyndigelsen til at forvalte rettigheder og opsigelse eller tilbagetrækning af rettigheder, medlemskabsvilkår, opkrævning af skyldige beløb, der tilfalder rettighedshavere, fradrag og fordeling. Det fremgår ligeledes af artikel 36, at medlemsstaterne skal overvåge de kollektive forvaltningsorganisationer, der er etableret i deres respektive medlemsstater.

Afsnit 5 indeholder regler om rapportering samt direktivets afsluttende bestemmelser.

2.3. Valg af gennemførelseslovgivning

Direktivet foreslås derfor gennemført i dansk ret i en ny lov om kollektiv forvaltning af ophavsret, dog således at der samtidig foreslås enkelte tilføjelser til ophavsretsloven.

Kulturministeriet har vurderet, om direktivet skulle gennemføres i dansk ret i ophavsretsloven, men finder ikke dette hensigtsmæssigt af to grunde. For det første er direktivets regler som udgangspunkt af en anden karakter end dem, der findes i den

gældende ophavsretslov, og for det andet er direktivet omfangsrigt, og gennemførelse af hele direktivet i ophavsretsloven kan gøre denne svær at overskue.

Lovforslaget er udtryk for en minimumsimplementering af direktivet, der ligger tæt op af direktivets ordlyd og struktur. Der foreslås således ikke andre regler end dem, der er nødvendige for at gennemføre direktivet.

Artikel 8, stk. 9 og 10, giver mulighed for, at medlemsstaterne kan give de kollektive forvaltningsorganisationer fleksibilitet i forbindelse med fastsættelse af regler om, hvem der kan deltage i og stemme på en generalforsamling, og i hvilket omfang der kan anvendes fuldmagter. Lovforslaget lægger op til at give organisationerne maksimal frihed og fleksibilitet i overensstemmelse med de muligheder, direktivet indeholder. Der er således ikke tale om overimplementering. Der henvises til bemærkningerne til § 7 for nærmere beskrivelse af reglerne.

Kulturministeriet bemærker, at lovforslagets §§ 15-16 finder anvendelse på medlemsorganisationer, jf. forslaget til § 17. Det vurderes ikke, at der på dette punkt er tale om overimplementering, og der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger til § 17 for en uddybende redegørelse herfor.

Det har i forbindelse med udarbejdelsen været overvejet, om der burde fastsættes yderligere forpligtelser for de kollektive forvaltningsorganisationers medlemsorganisationer, der ofte indgår som et led i fordelingen af rettighedsvederlag til de individuelle rettighedshavere. Direktivet er skrevet med henblik på at regulere alle kollektive forvaltningsorganisationer i medlemsstaterne, og direktivets ordlyd tager derfor på enkelte områder ikke højde for den måde, hvorpå ophavsrettigheder forvaltes kollektivt i Danmark, hvor forvaltningsorganisationernes medlemsorganisationer står for en del af fordelingen af beløb til rettighedshaverne. Kulturministeriet finder, at det primære formål med direktivet er at regulere de kollektive forvaltningsorganisationer, og at der ikke på nuværende tidspunkt er belæg for at pålægge medlemsorganisationerne andre forpligtelser end dem, der følger direkte af direktivet. Det bemærkes i den forbindelse, at en del af regeringens mandat i forbindelse med behandlingen af direktivet var at arbejde for at undgå, at direktivet kom til at omfatte organisationer, der fungerer som faglige organisationer.

Da principperne i loven er et udtryk for god skik i forbindelse med forvaltning af ophavsrettigheder, forventer Kulturministeriet imidlertid, at medlemsorganisationerne så vidt muligt efterlever lovens principper, herunder særligt i forbindelse med håndtering af rettighedsvederlag. Kulturministeriet vil derfor senest to år efter lovens ikrafttræden gennemføre en evaluering af, i hvilket omfang medlemsorganisationerne efterlever principperne i lovforslaget, herunder vurdere om der er behov for at regulere organisationernes virksomhed ved lov.

3. Hovedpunkter i lovforslaget

3.1. Lovens anvendelsesområde m.v.

3.1.1. Anvendelsesområde

3.1.1.1. Gældende ret

Der er ikke nogen retsregler, der specifikt regulerer kollektive forvaltningsorganisationer, med undtagelse af enkelte bestemmelser i ophavsretsloven. Disse organisationer er underlagt forskellige retsregler alt afhængigt af, hvordan de juridisk er organiseret.

De fleste danske kollektive forvaltningsorganisationer er organiseret som nonprofitorganisationer (foreninger), der er ejet af medlemmerne. Visse kollektive forvaltningsorganisationer har individuelle rettighedshavere som medlemmer, mens andre har organisationer som medlemmer. Et eksempel på en kollektiv forvaltningsorganisation, der har individuelle rettighedshavere som medlemmer, er Koda, der repræsenterer komponister, tekstforfattere og musikforlæggere. Et eksempel på en kollektiv forvaltningsorganisation, der har organisationer som medlemmer, er Copydan Verdens TV, der administrerer og håndterer ophavsrettigheder i forbindelse med distribution af danske og udenlandske radio- og fjernsynskanaler.

Vederlag fra de kollektive forvaltningsorganisationer spiller i dag en stor rolle for ikke alene kunstnerne, men også producenter og udgivere; samlet fordeles der mange hundrede millioner kroner årligt til danske rettighedshavere, hvilket er en væsentlig faktor som grundlag for produktion af ny og mangfoldig dansk kunst i form af film, musik, litteratur, dramatik, fjernsyn, billedkunst, design, arkitektur m.v. Kollektiv forvaltning af ophavsrettigheder er til fordel for både rettighedshaverne, brugerne og samfundet generelt. Fordelene for rettighedshaverne er fx, at de opnår mulighed for at få betaling for udnyttelsen af deres rettigheder på områder, hvor de ikke selv har mulighed for at give tilladelse på individuel basis. Fordelene for brugerne er, at de forholdsvis nemt og ubureaukratisk kan opnå tilladelse til at bruge store mængder ophavsretligt beskyttet materiale. Det er endvidere i samfundets interesse, at det er nemt at opnå tilladelse til at bruge ophavsretligt beskyttet materiale.

Forvaltningsorganisationerne indhenter rettighedsvederlag fra brugerne og fordeler skyldige beløb til rettighedshaverne, fortrinsvis i form af individuel fordeling. I tilfælde af tvister med brugere kan sagen i mange tilfælde løses af Ophavsretslicensnævnet, der har en højesteretsdommer som formand; nævnet behandler imidlertid ganske få sager.

Copydan-foreningerne, Koda, NCB, Gramex, Forfatternes Forvaltningsselskab, Filmex, Performex, CAB, Filmret og Filmkopi er eksempler på kollektive forvaltningsorganisationer, der i dag er aktive i Danmark.

Copydan, der blev stiftet i 1977, består af en række selvstændige foreninger, der driver kollektiv forvaltning inden for hver deres område. Copydan-foreningerne har ikke individuelle rettighedshavere som medlemmer, men alene medlemsorganisationer; det

betyder, at den kollektive forvaltningsorganisation får et mandat fra medlemsorganisationerne, som igen får mandat fra deres medlemmer, enten via vedtægterne eller gennem særlige forvaltningskontrakter. Beslutningsmæssigt bygger Copydan-foreningerne på et princip om paritet mellem på den ene side ophavsmænd og udøvende kunstnere og på den anden side producenter og udgivere; de to hovedgrupper skal således være enige om enhver beslutning, der har betydning for begge parter (dette gælder dog ikke BilledKunst, der kun repræsenterer ophavsmænd). Den danske aftalelicensmodel spiller en nøglerolle ved rettighedsforvaltningen. Den indebærer, at aftalerne får virkning for såvel repræsenterede som ikke-repræsenterede rettighedshavere. Både rettighedsadministrationen og aftalerne med brugerne er på ikke-eksklusivt grundlag. Der findes følgende Copydan-foreninger:

- Verdens TV. Forvalter bl.a. rettighederne vedrørende kabelviderespredning og anden gengivelse af radio- og fjernsynsudsendelser, jf. aftalelicensen i ophavsretslovens § 35. Copydan Verdens TV er godkendt af Kulturministeriet i h.t. ophavsretslovens § 50, stk. 4, jf. § 35. Vederlag fordeles i praksis af medlemsorganisationerne.
- AVU-medier. Forvalter rettigheder til radio- og fjernsynsudsendelser og andet audiovisuelt indhold i forhold til skoler, andre undervisningsinstitutioner, museer og biblioteker. Foreningen er godkendt af Kulturministeriet i h.t. ophavsretslovens § 50, stk. 4, jf. § 13. Vederlag fordeles i praksis af medlemsorganisationerne.
- Arkiv. Forvalter aftaler om digitalisering og tilrådighedsstillelse af kulturarven, jf. den generelle aftalelicens i ophavsretslovens § 50, stk. 2, inden for det audiovisuelle område, herunder især genanvendelse af radio- og fjernsynsudsendelser, jf. ophavsretslovens § 30 a. Vederlag fordeles i praksis af medlemsorganisationerne.
- KulturPlus. Forvalter vederlagsordningen for privatkopiering af bl.a., film og musik (blankmediesvederlaget), jf. ophavsretslovens §§ 39-46 a. Copydan KulturPlus er godkendt af Kulturministeriet i h.t. ophavsretslovens § 39, stk. 3. Vederlag fordeles i praksis af medlemsorganisationerne.
- Tekst & Node. Forvalter rettighederne vedrørende fotokopiering og digital udnyttelse af bøger, tidsskrifter, aviser m.v. i skoler og andre undervisningsinstitutioner, jf. aftalelicensen i ophavsretslovens § 13, samt inden for erhvervsvirksomhed, offentlig forvaltning m.v., jf. aftalelicensen i § 14, og interurbane udlån, jf. aftalelicensen i ophavsretslovens § 16 b. Foreningen er godkendt af Kulturministeriet i h.t. ophavsretslovens § 50, stk. 4, jf. §§ 13, 14 og 16 b. Copydan Tekst & Node fordeler vederlag individuelt direkte til rettighedshaverne.
- BilledKunst. Forvalter rettigheder til gengivelse af kunstværker (inkl. fotografier) i alle tænkelige digitale og analoge sammenhænge, herunder i undervisningsinstitutioner, på museer, arkiver og forlag, som fx hjemmesider, databaser, bøger og e-bøger m.v.. Er i så henseende godkendt i h.t. ophavsretslovens § 50, stk. 4, jf. § 24 a. Forvalter tillige rettigheder til udsendelse af kunstværker i fjernsyn og til genudsendelse og on demand-

tilrådgighedsstillelse af fjernsynsproduktioner og er i så henseende godkendt i h.t. ophavsretslovens § 50, stk. 4, jf. §§ 30 og 30 a. Forvalter herudover vederlagsordningen for erhvervsmæssigt videresalg af kunstværker (følgeretsvederlaget), jf. ophavsretslovens § 38, og er i så henseende godkendt af Kulturministeriet i h.t. § 38, stk. 5. Copydan BilledKunsts bestyrelse består udelukkende af repræsentanter for ophavsmænd. Copydan Billedkunst fordeler vederlag individuelt direkte til rettighedshaverne.

Koda blev stiftet i 1926. Organisationen forvalter rettighederne til offentlig fremførelse af musikværker på vegne af komponister, sangskrivere og musikforlæggere. Koda erhverver eksklusive rettigheder fra medlemmerne, der er individuelle rettighedshavere, hvilket indebærer, at de enkelte medlemmer ikke selv kan indgå aftaler om brug af deres værker inden for det område, der er overdraget til Koda. På radio- og fjernsynsområdet administreres rettighederne på grundlag af aftalelicensen i ophavsretslovens § 30. Koda ledes af en bestyrelse, der består af repræsentanter fra danske komponist- og musikforlæggerforeninger. Koda har været statskoncessioneret siden 1935, jf. ophavsretslovens § 75 a.

NCB blev stiftet i 1915. Organisationen forvalter såkaldte mekaniske rettigheder til musikværker, dvs. rettigheder vedr. indspilning af musikværker på fonogrammer. Rettighedsforvaltningen sker på vegne af komponister, sangskrivere og musikforlæggere. NCB er et datterselskab af Koda og Koda's søsterselskaber i de andre nordiske lande. Rettighedshaverne er normalt ikke direkte medlemmer af NCB, men medlemskab af Koda indebærer som udgangspunkt også overdragelse af de mekaniske rettigheder til forvaltning i NCB.

Gramex blev stiftet i 1963. Organisationen forvalter retten til vederlag for brug af fonogrammer på vegne af udøvende kunstnere og fonogramproducenter, jf. tvangslicensen i ophavsretslovens § 68, dvs. offentlig fremførelse, herunder radio- og fjernsynsudsendelse, af primært musikindspilninger. Gramex er i godkendt af Kulturministeriet i medfør af ophavsretslovens § 68, stk. 2, til at opkræve vederlag på vegne af alle danske og udenlandske rettighedshavere, der er berettiget til vederlag. Uden for medieområdet opkræves Gramex-vederlaget af Koda i henhold til en samarbejdsaftale. Gramex ledes af en bestyrelse, der består af lige mange medlemmer fra Fællesrådet for Udøvende Kunstnere og IFPI Danmark.

Forfatternes Forvaltningsselskab, stiftet i 2014 bl.a. som videreudvikling af forvaltningsorganisationen Radiokassen, der blev stiftet i 1925, forvalter på vegne af forfattere diverse rettigheder, bl.a. til oplæsning af litterære værker i DR, jf. aftalelicensen i ophavsretslovens § 30. Radiokassen er godkendt af Kulturministeriet efter ophavsretslovens § 50, stk. 4, jf. § 30.

Filmex blev stiftet af Dansk Skuespillerforbund i 1995. Organisationen forvalter udøvende kunstners rettigheder til skuespilpræstationer i audiovisuelle værker. Filmex fordeler vederlag fra Copydan-foreningerne til rettighedshaverne samt opkræver og udbetaler vederlag direkte til rettighedshaverne på baggrund af aftaler/overenskomster.

Performex blev stiftet i 2008 af Dansk Musiker Forbund, Dansk Artist Forbund, Solistforeningen af 1921, Dansk Solist-Forbund, Dansk Organist og Kantor Samfund, Dansk Kapelmesterforening og Dansk Korforbund. Performex fordeler p.t. musikudøvernes andel af vederlag fra Copydan Verdens TV og Arkiv.

CAB repræsenterer producenter af filmværker i forbindelse med Copydan-midler fra kabeldistributører og antenneforeninger, og andre der skal betale for retransmission af radio- og fjersynsudsendelser.

Filmret repræsenterer producenter af filmværker såvel i forbindelse med individuel klarering af rettigheder som i forbindelse med modtagelse af vederlag fra bl.a. Copydan AVU-medier for kopiering til undervisningsbrug.

Filmkopi repræsenterer filmproducenter over for Copydan KulturPlus, der administrerer den danske blankmedieordning.

3.1.1.2. Baggrund for forslaget

Lovforslagets § 1 har til formål at gennemføre direktivets artikel 2, der fastlægger lovens anvendelsesområde.

Direktivet er opbygget på en sådan måde, at alle bestemmelserne med undtagelse af afsnit 3, artikel 34, stk. 2, og artikel 38 finder anvendelse på alle kollektive forvaltningsorganisationer, der er etableret i unionen.

Direktivets afsnit 3, artikel 34, stk. 2, og artikel 38 finder kun anvendelse på de kollektive forvaltningsorganisationer, der er etableret i unionen, og som forvalter rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse på et multiterritorialt grundlag, jf. direktivets artikel 2, stk. 2.

Af direktivets artikel 2, stk. 3, følger, at direktivets relevante bestemmelser skal finde anvendelse på organisationer, der direkte eller indirekte ejes eller helt eller delvist kontrolleres af en kollektiv forvaltningsorganisation, forudsat at sådanne organisationer udfører aktiviteter, som, i tilfælde af at de blev udført af en kollektiv forvaltningsorganisation, ville være underlagt direktivets bestemmelser.

Endelig finder en række af direktivets bestemmelser anvendelse på de uafhængige forvaltningsenheder, der er etableret i Unionen.

Direktivets betragtning 10 giver mulighed for, at medlemsstaterne kan anvende direktivets bestemmelser over for kollektive forvaltningsorganisationer, der er etableret uden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområder, men som er aktive i Danmark.

3.1.1.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Lovforslagets bestemmelser om anvendelsesområde følger strukturen i direktivet om kollektiv forvaltning. Det betyder, at alle lovforslagets bestemmelser på nær kapitel 6 finder anvendelse på alle kollektive forvaltningsorganisationer, der er etableret i Danmark, jf. forslaget til § 1, stk. 1.

Lovforslagets kapitel 6 finder kun anvendelse på de kollektive forvaltningsorganisationer, der er etableret i Danmark, og som forvalter rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse på et multiterritorialt grundlag, jf. forslaget til § 1, stk. 2.

Forslaget til § 1, stk. 3, medfører, at enheder, der er etableret i Danmark, og som direkte eller indirekte ejes eller helt eller delvist kontrolleres af en kollektiv forvaltningsorganisation, fx et datterselskab, bliver omfattet af de relevante bestemmelser i lovforslaget, forudsat at sådanne enheder udfører aktiviteter, som, i tilfælde af at de blev udført af en kollektiv forvaltningsorganisation, ville være underlagt lovforslagets bestemmelser.

I § 1, stk. 4, foreslås det, at § 20, § 22, § 23, litra a), b), c), e), f) og g), og §§ 38-39 finder anvendelse på alle uafhængige forvaltningsorganisationer, der er etableret i Danmark.

3.1.2. Definitioner

3.1.2.1. Baggrund for forslaget

Forslaget til § 2 har til formål at gennemføre dele af direktivets artikel 3 i dansk lovgivning.

Artikel 3 indeholder direktivets definitioner.

3.1.2.2. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Lovforslaget indeholder en række nye begreber og en række begreber, der ikke har en entydig definition i dansk ret, og som er væsentlige at fastlægge udstrækningen af.

På denne baggrund foreslås det, at der indsættes en bestemmelse i lovforslagets kapitel 1, hvor en række af de begreber, der enten er nye, eller som har en væsentlig betydning i dette lovforslag, er præciseret. Størstedelen af definitionerne følger af direktivet, dog således at der foreslås enkelte supplerende definitioner.

Der henvises til de specielle bemærkninger for nærmere beskrivelse af de enkelte definitioner.

3.2. Repræsentation af rettighedshavere, medlemskab og organisation af kollektive forvaltningsorganisationer

3.2.1. Rettighedshavernes rettigheder

3.2.1.1. Gældende ret

De rettigheder, som rettighedshaverne har i forhold til en kollektiv forvaltningsorganisation, følger oftest af vedtægterne eller medlemsbetingelserne for den kollektive forvaltningsorganisation og/eller en medlemsorganisation hos denne, såfremt den kollektive forvaltningsorganisation kun har andre organisationer som medlemmer. De varierer fra organisation til organisation og fastsættes som oftest på generalforsamlingen for den kollektive forvaltningsorganisation. Det betyder, at rettighedshavernes rettigheder, herunder medlemsrettigheder, varierer alt afhængigt af, hvilken kollektiv forvaltningsorganisation rettighedshaveren bemyndiger til at forvalte sine ophavsrettigheder.

Der findes ikke i dag danske retsregler, der direkte regulerer en rettighedshavers rettigheder i forhold til en kollektiv forvaltningsorganisation. Det tætteste, man kommer på en sådan regulering, er § 53 i lov om ophavsret, der bestemmer, at ophavsretten med visse begrænsninger kan overdrages til andre, ligesom foreningsretlige grundsætninger kan finde anvendelse.

På musikområdet udarbejdes der ofte egentlige forvaltningsaftaler, hvor rettighedshavere (komponister, tekstforfattere og musikforlæggere) via medlemserklæringer overdrager eneretten til forvaltning af rettighederne til en kollektiv forvaltningsorganisation. På andre områder udarbejdes der ikke egentlige forvaltningsaftaler. Det ses fx, at der i stedet benyttes fuldmagter eller vedtægtsbestemmelser, hvor en rettighedshaver giver fx en faglig organisation mandat til at overdrage forvaltningen af rettighederne til en kollektiv forvaltningsorganisation. Denne struktur ses fx på Copydan-området, hvor Copydan-foreningerne fungerer som paraplyorganisationer, der har andre organisationer som medlemmer og ikke individuelle rettighedshavere.

Mere generelle regler vil ligeledes finde anvendelse i forhold til en rettighedshavers rettigheder. Fx vil aftalelovens regler kunne finde anvendelse i forholdet mellem en rettighedshaver og en kollektiv forvaltningsorganisation, ligesom konkurrencelovens regler kan finde anvendelse.

3.2.1.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til § 3 har til formål at gennemføre artikel 5 i direktivet.

Artikel 5 afspejler det grundlæggende EU-retlige princip om, at en kollektiv forvaltningsorganisation ikke direkte eller indirekte må diskriminere mellem rettighedshavere på grundlag af deres nationalitet, opholdssted eller etableringssted.

Princippet om forbud mod diskrimination på grund af nationalitet blev allerede fastslået i den såkaldte GEMA I-afgørelse fra 1971, hvor Europa-Kommissionen traf afgørelse om, at

den tyske forvaltningsorganisation GEMA ikke måtte diskriminere rettighedshavere på grund af nationalitet.

GEMA I-afgørelsen blev fulgt op af GEMA II- og III-afgørelserne. Disse tre afgørelser fra EU-Kommissionen fastslog, at medlemmer af en kollektiv forvaltningsorganisation kan overdrage alle deres rettigheder eller visse kategorier af rettigheder til en kollektiv forvaltningsorganisation. Ligeledes skulle rettighedshaverne under visse omstændigheder have mulighed for at trække kategorier af rettigheder tilbage. I GEMA I-afgørelsen definerede Kommissionen tillige syv forskellige kategorier af rettigheder på området for musikalske værker. Disse var blandt andet offentlig fremførelse, udsendelse og mekaniske rettigheder. Med GEMA-afgørelserne forsøgte Kommissionen at finde en balance mellem rettighedshavernes frihed til at forvalte deres rettigheder og en effektiv kollektiv forvaltning. Det indgik som et element i GEMA-afgørelserne, at GEMA erhvervede eksklusive rettigheder fra rettighedshaverne.

Denne balance blev ligeledes genstand for behandling i EU-domstolens dom af 27. marts 1974 i sag 127/73, BRT mod Sabam og Fonior. I denne sag, der handlede om, hvorvidt det belgiske forvaltningsselskab Sabam (der repræsenterer komponister, tekstforfattere og musikforlæggere) misbrugte sin dominerende stilling, udtalte EU-Domstolen, at der i fastlæggelsen af den rette balance skal tages hensyn til, at en kollektiv forvaltningsorganisation, som den i sagen omhandlende, har til formål at beskytte sine enkelte medlemmers rettigheder og interesser, særlig over for betydningsfuld brug og udsendelse af musik. Den effektive beskyttelse af disse personers rettigheder og interesser forudsætter, at sammenslutningen har en stilling, der støttes på, at de tilknyttede ophavsmænd overdrager deres rettigheder til selskabet i det omfang, det er nødvendigt for at tilføre sammenslutningens aktivitet den nødvendige bredde og betydning.

EU-Domstolens praksis er afspejlet i betragtning 19 i direktivet om kollektiv forvaltning, der nævner, at det er vigtigt, at rettighederne og kategorierne af rettigheder fastsættes på en måde, der bevarer en balance mellem rettighedshavernes frihed til at disponere over deres værker og andre frembringelser og organisationens evne til at forvalte rettighederne effektivt, navnlig under hensyntagen til den kategori af rettigheder, som organisationen og den kreative sektor, som den er aktiv i, forvalter.

Artikel 5 i direktivet om kollektiv forvaltning er baseret på ovenstående tanker, og det fastslås i artikel 5, stk. 2, at rettighedshaverne skal have ret til at give en kollektiv forvaltningsorganisation efter eget valg bemyndigelse til at forvalte rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker efter eget valg i geografiske områder efter eget valg, uanset nationaliteten, hjemstedet eller etableringsstedet for den kollektive forvaltningsorganisation eller rettighedshaverne. Medmindre den kollektive forvaltningsorganisation har objektive grunde til at nægte forvaltningen, skal den være forpligtet til at forvalte disse rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker, forudsat at deres forvaltning henhører under dens aktivitet.

Af artikel 5, stk. 3, fremgår det, at rettighedshavere skal have ret til at udstede licenser for ikke-kommercielle anvendelser af enhver rettighed, kategori af rettigheder eller type af værker og andre frembringelser efter eget valg.

Artikel 5, stk. 4, vedrører rettighedshavernes ret til at opsiges en bemyndigelse til at forvalte rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker, som de har givet til en kollektiv forvaltningsorganisation, eller til fra en kollektiv forvaltningsorganisation at tilbagetrække enhver rettighed, kategori af rettigheder eller typer af værker efter eget valg for geografiske områder af eget valg,

Artikel 5, stk. 5-7, indeholder regler om bemyndigelsen og tilbagetrækningen eller opsigelsen af denne, og artikel 5, stk. 8, indeholder en informationsforpligtelse for den kollektive forvaltningsorganisation.

3.2.1.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Det er et grundlæggende kriterie, at kollektive forvaltningsorganisationer handler i bedste interesse for de rettighedshavere, hvis rettigheder de repræsenterer, og at de ikke pålægger dem nogen forpligtelser, som ikke er objektivt nødvendige for beskyttelsen af deres rettigheder og interesser eller for den effektive forvaltning af deres rettigheder.

En rettighedshaver skal frit kunne vælge en kollektiv forvaltningsorganisation til forvaltningen af sine rettigheder, og der skal være fleksibilitet i selve overdragelsen af rettigheder. Dette kommer til udtryk i den foreslåede § 3, stk. 1, der knæsætter det vigtige princip, at en rettighedshaver kan give en kollektiv forvaltningsorganisation efter eget valg bemyndigelse til at forvalte rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker efter eget valg i geografiske områder efter eget valg. Dette gælder uanset nationaliteten, hjemstedet eller etableringsstedet for den kollektive forvaltningsorganisation eller rettighedshaveren.

Tilsvarende skal en rettighedshaver have ret til at opsiges en bemyndigelse til at forvalte rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker, som rettighedshaveren har givet til en kollektiv forvaltningsorganisation, eller til fra en kollektiv forvaltningsorganisation at tilbagetrække enhver rettighed, kategori af rettigheder eller typer af værker efter eget valg for geografiske områder af eget valg. Dette fremgår af den foreslåede § 3, stk. 3.

Såfremt en rettighedshaver udnytter sin mulighed for enten at opsiges en bemyndigelse eller tilbagetrække en rettighed, kategori af rettigheder eller typer af værker, er det muligt, at rettighedshaveren har beløb til gode hos den kollektive forvaltningsorganisation for en udnyttelse, som fandt sted, inden opsigelsen af bemyndigelsen eller tilbagetrækningen af rettigheder fik virkning, eller i henhold til en licens, der er udstedt, før opsigelsen eller tilbagetrækningen fik virkning. Den foreslåede § 3, stk. 4, tager sigte på denne situation og bestemmer, at en rettighedshaver i sådant et tilfælde beholder sine rettigheder i henhold til en række bestemmelser i lovforslaget.

Det skal ikke være muligt for en kollektiv forvaltningsorganisation at begrænse de rettigheder, som en rettighedshaver har i medfør af de foreslåede § 3, stk. 3 og 4, ved at kræve, at de kategorier af rettigheder eller typer af værker, der er omfattet af en opsigelse eller tilbagetrækning, overdrages til en anden kollektiv forvaltningsorganisation. Dette fremgår af den foreslåede § 3, stk. 5. Dog bør der – i overensstemmelse med direktivets betragtning 19 – gælde en undtagelse i de tilfælde, hvor der er obligatorisk kollektiv forvaltning, hvilket derfor indgår i forslaget til § 3, stk. 5.

Det skal være klart for en rettighedshaver, hvad en bemyndigelse til en kollektiv forvaltningsorganisation til at forvalte vedkommendes ophavsrettigheder indebærer. Derfor foreslås det i § 3, stk. 6, at i de tilfælde, hvor en rettighedshaver giver en kollektiv forvaltningsorganisation bemyndigelse til at forvalte vedkommendes rettigheder, skal rettighedshaveren give en specifik bemyndigelse for hver rettighed eller kategori af rettigheder eller type af værker, som den pågældende giver den kollektive forvaltningsorganisation bemyndigelse til at forvalte.

Det er væsentligt, at rettighedshaverne er vidende om de rettigheder, de har i forhold til en kollektiv forvaltningsorganisation. Derfor foreslås det i § 3, stk. 7, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal underrette rettighedshaverne om deres rettigheder, før organisationen opnår bemyndigelse til forvaltning af rettigheder eller kategori af rettigheder eller typer af værker. Forholdet til rettighedshavere, som en kollektiv forvaltningsorganisation allerede repræsenterer, er behandlet i § 41 nedenfor.

I § 3, stk. 8, foreslås det, at de i § 3 nævnte rettigheder skal fremgå af en kollektiv forvaltningsorganisations vedtægter eller medlemskabsbetingelser.

Særligt i forhold til aftalelicenssystemet er det værd at hæfte sig ved ordlyden af betragtning 12 i direktivet om kollektiv forvaltning:

”Dette direktiv finder anvendelse på alle kollektive forvaltningsorganisationer, med undtagelse af afsnit III, som kun finder anvendelse på kollektive forvaltningsorganisationer, der forvalter ophavsmænds rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse på multiterritorial basis, men blander sig ikke i ordninger vedrørende forvaltning af rettigheder i medlemsstaterne, såsom individuel forvaltning, udvidelse af en aftale mellem en repræsenterende kollektiv forvaltningsorganisation og en bruger, dvs. aftalelicenser, obligatorisk kollektiv forvaltning, retlige formodninger om repræsentation og overførsel af rettigheder til kollektive forvaltningsorganisationer.”

Det bemærkes, at ordet ”repræsenterende” i ovenstående tekst må antages at være en fejloversættelse, idet ordet er ”representative” i den engelske udgave af direktivet, hvilket bør oversættes til ”repræsentativ”.

Direktivets regler og dermed dette lovforslags regler betyder således ikke, at de nuværende regler i ophavsretsloven om aftalelicens eller obligatorisk kollektiv forvaltning skal ændres.

3.2.2. De kollektive forvaltningsorganisationers medlemsregler

3.2.2.1. Gældende ret

En kollektiv forvaltningsorganisationens medlemsregler følger oftest af vedtægterne eller medlemsbetingelserne for den kollektive forvaltningsorganisation. De varierer fra organisation til organisation og fastsættes som oftest på generalforsamlingen for den kollektive forvaltningsorganisation.

Der er ikke danske retsregler, der direkte regulerer kollektive forvaltningsorganisationers medlemsregler.

3.2.2.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til § 4 har til formål at gennemføre artikel 6 i direktivet.

Af artikel 6, stk. 2, fremgår det, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal acceptere rettighedshavere og de enheder, der repræsenterer rettighedshavere, herunder andre kollektive forvaltningsorganisationer og sammenslutninger af rettighedshavere, som medlemmer, hvis de opfylder kravene for medlemskab, der skal være baseret på objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier.

Af artikel 6, stk. 3, fremgår det, at den kollektive forvaltningsorganisationens vedtægter skal indeholde passende og effektive mekanismer for alle medlemmernes deltagelse i organisationens beslutningsproces. De forskellige kategorier af medlemmers repræsentation i beslutningsprocessen skal være retfærdige og afbalancerede.

Artikel 6, stk. 4, fastslår, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal give sine medlemmer mulighed for at kommunikere med organisationen elektronisk, herunder med henblik på udøvelsen af deres medlemsrettigheder.

I medfør af artikel 6, stk. 5, skal en kollektiv forvaltningsorganisation opbevare fortegnelser over sine medlemmer og regelmæssigt ajourføre disse fortegnelser.

3.2.2.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Det følger af den foreslåede § 4, stk. 1, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal acceptere rettighedshavere og de organisationer, der repræsenterer rettighedshavere, herunder andre kollektive forvaltningsorganisationer og sammenslutninger af rettighedshavere, som medlemmer, hvis de opfylder kravene for medlemskab.

Medlemskabet af en kollektiv forvaltningsorganisation skal være baseret på objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier.

Medlemskabskravene skal fremgå af den kollektive forvaltningsorganisations vedtægter eller medlemskabsbetingelser og gøres offentligt tilgængelige – fx på den kollektive forvaltningsorganisations hjemmeside. Hvis en kollektiv forvaltningsorganisation afviser at acceptere en anmodning om medlemskab, skal den give den anmodende part en begrundelse for sin beslutning.

Af den foreslåede § 4, stk. 2, fremgår det, at en kollektiv forvaltningsorganisations vedtægter skal indeholde passende og effektive mekanismer for alle medlemmernes deltagelse i organisationens beslutningsproces. Såfremt den kollektive forvaltningsorganisation har forskellige kategorier af medlemmer, skal de forskellige kategorier være repræsenteret retfærdigt og afbalanceret i organisationens beslutningsproces.

Da det følger af den foreslåede § 3, stk. 1, at en rettighedshaver kan give en kollektiv forvaltningsorganisation efter eget valg bemyndigelse til at forvalte rettigheder uanset hjemstedet eller etableringsstedet for såvel den kollektive forvaltningsorganisation som rettighedshaveren, er det væsentligt, at et medlem af en kollektiv forvaltningsorganisation kan kommunikere med organisation elektronisk. Derfor foreslås det i § 4, stk. 3, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal give sine medlemmer mulighed for at kommunikere med organisationen elektronisk, herunder med henblik på udøvelsen af deres medlemsrettigheder.

En kollektiv forvaltningsorganisation bør til enhver tid have et overblik over sine medlemmer. Af den foreslåede § 4, stk. 4, følger derfor, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal opbevare fortegnelser over sine medlemmer og regelmæssigt ajourføre disse.

3.2.3. Rettigheder for rettighedshavere, som ikke er medlemmer af den kollektive forvaltningsorganisation

3.2.3.1. Gældende ret

Navnlig på aftalelicensområdet indeholder ophavsretsloven en række regler om rettigheder for de rettighedshavere, der ikke er medlemmer af en kollektiv forvaltningsorganisation, men som har et direkte juridisk forhold til den.

Aftalelicenssystemet er en nordisk retskonstruktion, som har eksisteret i den danske ophavsretslov siden 1961. Aftalelicensen har vist sig at være et velegnet instrument til at sikre ophavsmændenes rettigheder i forbindelse med masseudnyttelse af deres værker, fx på fotokopierings- og kabelviderespredningsområdet, samtidig med at den tilgodeser brugernes ønsker om den lettest mulige adgang til at udnytte beskyttede værker. Aftalelicensen indebærer, at en bruger, som har indgået aftale om en vis brug af en

bestemt art af værker med en organisation, der omfatter en væsentlig del af ophavsmændene til denne art af værker, efter loven får ret til at udnytte andre værker af samme art og på samme måde, selv om ophavsmændene til disse værker ikke repræsenteres af organisationen.

Baggrunden for aftalelicensmodellen er, at det i praksis er et problem, at det navnlig ved masseudnyttelse af værker, fx kopiering til undervisningsvirksomhed, er vanskeligt at klarere de nødvendige rettigheder med alle rettighedshavere, da de ikke er repræsenteret af én enkelt organisation. En rettighedshaverorganisation kan kun indgå aftale på vegne af sine egne medlemmer. Det betyder, at udenforstående rettighedshavere, herunder udenlandske, ikke omfattes af en aftale mellem en bruger og en dansk organisation. Aftalelicensen løser dette problem ved at tillægge visse aftaler aftalelicensvirkning, således at aftaler på bestemte udnyttelsesområder udstrækkes til også at omfatte ophavsmænd og andre rettighedshavere, der ikke er direkte repræsenteret af den aftalesluttende organisation.

I lov om ophavsret findes der for tiden aftalelicensordninger inden for otte specifikke udnyttelsesområder. Det drejer sig om eksemplarfremsstilling inden for undervisningsvirksomhed (§ 13), fotokopiering inden for erhvervsvirksomhed m.v. (§ 14), optagelse af radio- og fjernsynsudsendinger til brug for syns- og hørehandicappede (§ 17, stk. 4), onlineforsendelse af tekster via biblioteker (§ 16 b), gengivelse af kunstværker i alment oplysende fremstillinger (§ 23, stk. 2), udsending i radio og fjernsyn (§ 30), genudsendelse og tilgængeliggørelse on demand af DR's, TV 2/DANMARK A/S' og de regionale TV 2-virksomheders egne arkivproduktioner (§ 30 a) samt kabelviderespredning og anden gengivelse af radio- og fjernsynsudsendinger (§ 35). Disse otte specifikke områder suppleres af en generel aftalelicensbestemmelse i § 50, stk. 2.

Kravene for, at en aftale kan tillægges aftalelicensvirkning og aftalelicensens regulering, fremgår af ophavsretslovens §§ 50 og 51.

Det følger af § 50, stk. 1, i lov om ophavsret, at aftalelicens efter §§ 13, 14 og § 16 b, § 17, stk. 4, og §§ 24 a, 30, 30 a og 35 kan påberåbes af brugere, der har indgået en aftale om den pågældende værksudnyttelse med en organisation, som omfatter en væsentlig del af ophavsmændene til en bestemt art af værker, der anvendes i Danmark. I medfør af § 50, stk. 2, kan aftalelicens desuden påberåbes af brugere, der inden for et nærmere defineret område har indgået aftale om værksudnyttelse med en organisation, der omfatter en væsentlig del af ophavsmændene til en bestemt art af værker, der anvendes i Danmark på det pågældende område (såkaldt "generel aftalelicens").

De rettighedshaverorganisationer, som ønsker at indgå aftaler med aftalelicensvirkning, skal godkendes af kulturministeren, jf. § 50, stk. 4.

Efter § 51, stk. 1, skal de regler, som organisationen har fastsat med hensyn til fordelingen af vederlag mellem de rettighedshavere, som organisationen repræsenterer, finde tilsvarende anvendelse over for ikke-repræsenterede rettighedshavere. Herudover har

ikke-repræsenterede rettighedshavere altid krav på et individuelt vederlag, selv om et sådant krav ikke måtte følge af aftalen med brugeren eller af organisationens vederlagsregler, jf. § 51, stk. 2.

3.2.3.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til § 5 har til formål at gennemføre artikel 7 i direktivet.

Det følger af artikel 7, stk. 1, i direktivet om kollektiv forvaltning, at medlemsstaterne skal sikre, at kollektive forvaltningsorganisationer overholder bestemmelserne i artikel 6, stk. 4, artikel 20, artikel 29, stk. 2, og artikel 33 med hensyn til rettighedshavere, som har en direkte juridisk forbindelse med dem ved lov eller ved overdragelse, licens eller anden kontraktmæssig aftale, men som ikke er medlemmer af dem.

Medlemsstaterne kan i medfør af artikel 7, stk. 2, anvende andre bestemmelser i direktivet for de rettighedshavere, der er nævnt ovenfor.

3.2.3.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Rationalet bag den foreslåede § 5 er at beskytte de rettighedshavere, hvis rettigheder repræsenteres direkte af en kollektiv forvaltningsorganisation, men som ikke er medlemmer af organisationen.

Medlemmer af en kollektiv forvaltningsorganisation har i medfør af lovforslaget en række medlemsrettigheder, fx mulighed for elektronisk kommunikation med den kollektive forvaltningsorganisation, krav på oplysninger fra forvaltningsorganisationer og stemmeret på generalforsamlingen. Disse medlemsrettigheder er dog forbeholdt medlemmerne, og rettighedshavere, der fx ikke opfylder medlemskriterierne eller rettighedshavere, der kun har en relation til en kollektiv forvaltningsorganisation via en aftalelicens, nyder ikke godt af de samme rettigheder.

Forslaget til § 5 medfører, at visse af disse medlemsrettigheder - § 4, stk. 3, § 22, § 31, stk. 1, og § 36 - finder tilsvarende anvendelse for en kollektiv forvaltningsorganisation i forhold til rettighedshavere, som har en direkte juridisk forbindelse med den ved lov eller ved overdragelse, licens eller anden kontraktmæssig aftale, men som ikke er medlemmer af den.

De bestemmelser, der henvises til i den foreslåede § 5, vedrører krav om, at kollektive forvaltningsorganisationer skal kommunikere elektronisk med rettighedshaverne (§ 4, stk. 3), at rettighedshaverne skal have bestemte oplysninger (§ 22), at rettighedshaverne skal have oplysninger om de væsentligste vilkår om indgåede repræsentationsaftaler (§ 31, stk. 2), samt at rettighedshaverne skal have mulighed for at klage (§ 36).

Som anført ovenfor under punkt 3.2.3.2. har medlemsstaterne i medfør af artikel 7, stk. 2, mulighed for at vælge, om andre bestemmelser end ovennævnte skal gælde for

rettighedshavere, der har en direkte juridisk forbindelse med en kollektiv forvaltningsorganisation ved lov eller ved overdragelse, licens eller anden kontraktmæssig aftale, men som ikke er medlemmer af den pågældende kollektive forvaltningsorganisation. Medlemsstaterne kan med andre ord vælge, at disse rettighedshavere på andre områder kan få de samme rettigheder som medlemmer.

Kulturministeriet har ikke fundet anledning til lade andre bestemmelser om medlemsrettigheder end ovennævnte finde anvendelse på rettighedshavere, som ikke er medlemmer af en kollektiv forvaltningsorganisation, men som har en direkte juridisk forbindelse med en kollektiv forvaltningsorganisation ved lov eller ved overdragelse, licens eller anden kontraktmæssig aftale. Det er Kulturministeriets vurdering, at de i bestemmelsen oplistede henvisningsparagraffer giver et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau for de rettighedshavere, der er omfattet af bestemmelsen.

Forslaget til § 5 vedrører alene spørgsmålet om, hvornår de omfattede rettighedshavere nyder godt af visse af de medlemsrettigheder, som finder anvendelse på medlemmerne i medfør af forskellige bestemmelser i lovforslaget. Forslaget har derfor ikke betydning for de bestemmelser, hvor de kollektive forvaltningsorganisationer har en generel forpligtelse overfor alle rettighedshavere, fx i § 15 om fordeling af skyldige beløb.

3.2.4. Generalforsamling for den kollektive forvaltningsorganisations medlemmer

3.2.4.1. Gældende ret

Reglerne for en kollektiv forvaltningsorganisations generalforsamling følger oftest af vedtægterne for den kollektive forvaltningsorganisation. De varierer fra organisation til organisation og bygger på foreningsretlige principper kombineret med inspiration fra de selskabsretlige regler.

3.2.4.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til §§ 6 og 7 har til formål at gennemføre artikel 8 i direktivet.

Artikel 8 i direktivet om kollektiv forvaltning vedrører generalforsamlingen for den kollektive forvaltningsorganisations medlemmer. Artikel 8 indeholder bestemmelser om, hvor ofte der skal afholdes generalforsamling, hvilke beslutninger der skal træffes på generalforsamlingen, samt hvem der kan deltage og stemme på generalforsamlingen, herunder ved brug af fuldmagter.

Det fremgår blandt andet af artikel 8, stk. 1, at der mindst én gang om året skal indkaldes til generalforsamling.

Artikel 8, stk. 2-6 og 8, vedrører de punkter, som generalforsamlingen skal træffe beslutning om.

Det fremgår af artikel 8, stk. 9, at alle medlemmer af en kollektiv forvaltningsorganisation skal have ret til at deltage i og stemme på generalforsamlingen. Medlemsstaterne kan dog tillade begrænsninger i den kollektive forvaltningsorganisations medlemmers ret til at deltage i og udøve deres stemmeret på generalforsamlingen på grundlag af et eller begge af følgende kriterier, forudsat at disse kriterier er fastsat og anvendt på en rimelig og forholdsmæssig måde:

- a) medlemskabsvarighed, og
- b) størrelsen på de beløb, der er modtaget, eller som tilfalder et medlem.

Artikel 8, stk. 10, fastslår, at alle medlemmer af en kollektiv forvaltningsorganisation skal have ret til at udpege en hvilken som helst anden person eller enhed som fuldmagtshaver til at deltage i og stemme på generalforsamlingen på deres vegne, forudsat at denne udnævnelse ikke medfører en interessekonflikt, som kan tænkes at opstå, fx hvis det udpegende medlem og fuldmagtshaveren tilhører forskellige kategorier af rettighedshavere i den kollektive forvaltningsorganisation.

Artikel 8, stk. 10, 2. afsnit, giver medlemsstaterne forskellige muligheder for at fastsætte yderligere regler til generalforsamlingen, herunder at medlemsstaterne kan give mulighed for begrænsninger i udpegelse af fuldmagtshavere og udøvelse af stemmerettigheder for de medlemmer, de repræsenterer, hvis de ikke griber ind i medlemmers mulighed for at deltage i en kollektiv forvaltningsorganisations beslutningsproces på behørig og effektiv vis.

3.2.4.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Artikel 8 er en grundlæggende bestemmelse i direktivet om kollektiv forvaltning, da den vedrører generalforsamlingen for medlemmerne af den kollektive forvaltningsorganisation.

Artikel 8 er omfangsrig, og Kulturministeriet har derfor fundet det hensigtsmæssigt at opdele den i de foreslåede §§ 6 og 7.

Den foreslåede § 6 indeholder processuelle krav til generalforsamlingen, herunder hvor ofte den skal afholdes, og hvilke beslutninger der skal træffes. Den foreslåede § 7 vedrører medlemmernes rettigheder på generalforsamlingen, herunder stemmeregler og regler om brug af fuldmagter.

I en demokratisk ledet organisation er generalforsamlingen det vigtigste forum for medlemmerne i forhold til at deltage i beslutningsprocessen. Det er her et medlem har mulighed for at udøve indflydelse ved at give sin mening til kende samt ved at stemme. Derfor fremgår det af den foreslåede § 6, stk. 1, at der mindst én gang om året skal indkaldes til generalforsamling. Dette er i tråd med selskabslovens regler og sikrer en regelmæssig mulighed for et medlem til at gøre sin indflydelse gældende.

Af den foreslåede § 6, stk. 2, fremgår det, at generalforsamlingen skal godkende eventuelle ændringer af den kollektive forvaltningsorganisations vedtægter og medlemskabsbetingelser, hvis disse betingelser ikke er omfattet af vedtægterne.

Det er normal kutyme i selskaber og andre organisationer, der har en bestyrelse, der varetager den overordnede og strategiske ledelse, og en direktion, der forestår den daglige ledelse, at generalforsamlingen ikke har beslutningskompetence i forhold til udnævnelse eller afskedigelse af medlemmer af direktionen eller godkender deres aflønning eller andre fordele. Denne beslutningskompetence henhører under bestyrelsen. Dette princip er afspejlet i de foreslåede § 6, stk. 3 og stk. 4, som tager hensyn til, at ikke alle organisationer nødvendigvis er opbygget på en sådan måde, at generalforsamlingen vælger en bestyrelse, som er ansvarlig for at ansætte en direktion til at forestå den daglige ledelse. Det bemærkes, at tilsynsfunktionen almindeligvis udøves af bestyrelsen i danske kollektive forvaltningsorganisationer.

Den foreslåede § 6, stk. 5, fastsætter, hvilke beslutninger generalforsamlingen mindst skal træffe. Det drejer sig om den generelle politik for fordeling af skyldige beløb til rettighedshavere, den generelle politik for anvendelsen af ufordelbare midler, den generelle investeringspolitik for rettighedsvederlag og indtægter fra investering af rettighedsvederlag, den generelle politik for fradrag i rettighedsvederlag og indtægter fra investering af rettighedsvederlag, anvendelse af ufordelbare midler, risikostyringspolitik, godkendelse af erhvervelse, salg eller belåning af fast ejendom, godkendelse af fusioner og alliancer, oprettelse af datterselskaber samt erhvervelse af andre enheder eller aktier eller rettigheder i andre enheder, godkendelse af optagelse af lån, ydelse af lån eller sikkerhedsstillelse for lån, udnævnelse og afskedigelse af revisor samt godkendelse af den årlige gennemsigtighedsrapport, der er omhandlet i § 24. Visse af disse beføjelser kan delegeres til tilsynsfunktionen i medfør af forslaget til § 6, stk. 6.

Alle medlemmer af kollektive forvaltningsorganisationer bør have adgang til at deltage i og stemme på generalforsamlingen. Udøvelsen af disse rettigheder bør kun være underlagt retfærdige og forholdsmæssige begrænsninger. Derfor fremgår det af den foreslåede § 7, stk. 1, at alle medlemmer af den kollektive forvaltningsorganisation skal have ret til at deltage i og stemme på generalforsamlingen. En kollektiv forvaltningsorganisation kan dog fastsætte begrænsninger i organisationens medlemmers ret til at deltage og udøve deres stemmeret på generalforsamlingen. Begrænsningen kan dog kun ske på baggrund af medlemskabsvarighed og/eller størrelsen af de beløb, der er modtaget, eller som tilfalder et medlem.

Kriterierne for at begrænse deltagelse og udøvelse af stemmeret på en generalforsamling skal dog fastsættes og anvendes på en rimelig og forholdsmæssig måde og skal fremgå af den kollektive forvaltningsorganisations vedtægter eller medlemskabsbetingelser og gøres offentligt tilgængelige i overensstemmelse med §§ 21 og 23, jf. forslaget til § 7, stk. 2.

Som anført i punkt 3.2.4.2 er følger det af direktivets artikel 8, at medlemmerne i en kollektiv forvaltningsorganisation skal have mulighed for at stemme på

generalforsamlingen ved hjælp af fuldmagter, dog således at medlemsstaterne kan give mulighed for, at de kollektive forvaltningsorganisationer kan fastsætte begrænsninger i forhold til anvendelsen af fuldmagter.

Det foreslås derfor i § 7, stk. 3, at alle medlemmer af en kollektiv forvaltningsorganisation kan udpege en fuldmagtshaver efter eget valg til at deltage i og stemme på generalforsamlingen på deres vegne, forudsat at denne udnævnelse ikke medfører en interessekonflikt, hvilket fx kan være hvis det udpegende medlem og fuldmagtshaveren tilhører forskellige kategorier af rettighedshavere i den kollektive forvaltningsorganisation. Kulturministeriet foreslår endvidere i § 7, stk. 4, at kollektive forvaltningsorganisationer, uanset bestemmelsen i stk. 3, kan fastsætte begrænsninger for udpegelse af fuldmagtshavere og udøvelse af stemmerettigheder for de medlemmer, de repræsenterer, dog således at begrænsningerne ikke må gribe ind i medlemmernes mulighed for at deltage i den kollektive forvaltningsorganisationens beslutningsproces på behørig og effektiv vis. Der gives således de samme muligheder for at begrænse brug af fuldmagter, som følger af direktivets artikel 8, stk. 10, 2. afsnit.

Der er således ikke tale om overimplementering. Samtidig bemærkes det, at der gives den størst mulige fleksibilitet for de kollektive forvaltningsorganisationer. De foretagne valg bidrager endvidere til at sikre, at der sker mindst muligt indgreb i den måde, hvorpå organisationerne er organiseret i dag.

Hvis en kollektiv forvaltningsorganisation vælger at regulere anvendelsen af fuldmagter, skal det fremgå af den kollektive forvaltningsorganisationens vedtægter og medlemskabsbetingelser og gøres offentligt tilgængelige i overensstemmelse med §§ 21 og 23. Begrænsningerne skal derfor vedtages af generalforsamlingen.

Den foreslåede § 7, stk. 5, fastsætter en yderligere betingelse for brug af fuldmagter. Det fremgår af bestemmelsen, at alle fuldmagter skal være gyldige for en enkelt generalforsamling.

På selve generalforsamlingen har fuldmagtshaveren samme rettigheder, som det medlem, der har udpeget vedkommende, ville have haft. Fuldmagtshaveren skal afgive stemmen i overensstemmelse med instrukserne fra det medlem, der har udpeget ham. Hvis fuldmagtshaveren har modtaget fuldmagter fra flere medlemmer, kan fuldmagtshaveren stemme forskelligt på vegne af de forskellige medlemmer.

Som nævnt ovenfor i afsnit 3.2.4.2. har medlemsstaterne forskellige muligheder for at fastsætte en række yderligere regler for kollektive forvaltningsorganisationer.

Medlemsstaterne kan i medfør af artikel 8, stk. 8, 2. afsnit, tillade alternative systemer eller regler for udnævnelse og afskedigelse af revisor, forudsat at disse systemer og regler sikrer revisors uafhængighed fra de personer, som forvalter den kollektive forvaltningsorganisationens aktiviteter. Kulturministeriet vurderer ikke, at der er behov for sådanne systemer eller regler, fordi direktivets almindelige regler om udnævnelse af

revisorer på generalforsamlingen stemmer overens med den måde, som organisationerne udnævner revisorer i dag, og at det vurderes, at denne praksis er hensigtsmæssig.

Medlemsstaterne kan i medfør af artikel 8, stk. 11, vælge, at generalforsamlingens beføjelser kan udøves af en forsamling af delegerede, der vælges hvert fjerde år af organisationens medlemmer. Kulturministeriet vurderer, at medlemmerne i den kollektive forvaltningsorganisation årligt bør have mulighed for at gøre deres indflydelse gældende, og at der derfor ikke bør fastsættes regler om, at der skal nedsættes en forsamling af delegerede i medfør af artikel 8, stk. 11.

Medlemsstaterne kan i medfør af artikel 8, stk. 12, vælge, at generalforsamlingens beføjelser i stedet skal udøves af tilsynsfunktionen, når en kollektiv forvaltningsorganisation som følge af sin retlige form ikke har en generalforsamling for medlemmer. Der er på nuværende tidspunkt ikke nogen danske forvaltningsorganisationer, der har en retlig form, der betyder, at de ikke afholder generalforsamling, og det foreslås derfor, at der ikke fastsættes regler herom.

Endelig kan medlemsstaterne i medfør af artikel 8, stk. 13, vælge, at generalforsamlingens beføjelser, når en kollektiv forvaltningsorganisation har medlemsorganisationer som medlemmer, i stedet skal varetages af en forsamling af de individuelle rettighedshaver. Bestemmelsen er relevant for visse af de danske kollektive forvaltningsorganisationer, der kun har medlemsorganisationer som medlemmer. Det er Kulturministeriets vurdering, at der ikke er behov for at gribe ind i kollektive forvaltningsorganisationers frihed til at vælge den organisationsstruktur, medlemmerne finder mest hensigtsmæssig, herunder, hvor de individuelle rettighedshavere har mulighed for at gøre deres indflydelse gældende gennem deres medlemsorganisationer.

3.2.5. Tilsynsfunktion og forpligtelser for de personer, som er ansvarlige for den daglige ledelse af den kollektive forvaltningsorganisation

3.2.5.1. Gældende ret

Reglerne for en kollektiv forvaltningsorganisations organisationsstruktur følger oftest af vedtægterne for den kollektive forvaltningsorganisation. De varierer fra organisation til organisation og bygger på foreningsretlige principper kombineret med inspiration fra de selskabsretlige regler. Tilsynsfunktionen i kollektive forvaltningsorganisationer varetages som altovervejende hovedregel af bestyrelsen, som vælges på generalforsamlingen.

Hvis en kollektiv forvaltningsorganisation er organiseret som et kapitalselskab, skal den opfylde selskabslovens krav til organisation, der bl.a. vedrører regler om bestyrelse, et tilsynsråd og en direktion. I medfør af selskabslovens § 111 kan et kapitalselskab vælge mellem to ledelsesstrukturer. Den første struktur involverer en bestyrelse, der varetager den overordnede og strategiske ledelse, og en direktion, der forestår den daglige ledelse. I den anden struktur ledes kapitalselskabet af en direktion, men skal have et tilsynsråd, hvis kapitalselskabet er et aktieselskab.

Bestyrelsen opgaver består i medfør af selskabslovens § 115 som udgangspunkt i at varetage den overordnede og strategiske ledelse og sikre en forsvarlig organisation af kapitalselskabets virksomhed. Herudover skal bestyrelsen blandt andet påse, at direktionen udøver sit hverv på en behørig måde, og at der er etableret de fornødne procedurer for risikostyring og interne kontroller.

Et tilsynsråd har i medfør af selskabslovens § 116 de samme opgaver som bestyrelsen, dog påhviler det ikke tilsynsrådet at varetage den overordnede og strategiske ledelse eller sikre en forsvarlig organisation af kapitalselskabets virksomhed. Disse opgaver påhviler her direktionen.

Direktionens opgaver er efter selskabslovens § 117 at varetage den daglige ledelse af virksomheden. I de tilfælde, hvor virksomheden ikke har en bestyrelse, skal direktionen bl.a. også varetage den overordnede og strategiske ledelse og sikre en forsvarlig organisation af kapitalselskabets virksomhed.

3.2.5.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til §§ 8 og 9 om tilsynsfunktionen og den daglige ledelse gennemfører artikel 9 og 10 i direktivet.

Det fremgår af artikel 9, at medlemsstaterne skal sikre, at hver kollektiv forvaltningsorganisation har indført en tilsynsfunktion, der løbende overvåger de aktiviteter og udførelsen af de opgaver, som varetages af personer med ansvar for ledelsen af organisationens aktiviteter.

Der skal være en rimelig og afbalanceret repræsentation af de forskellige kategorier af medlemmer af den kollektive forvaltningsorganisation i det organ, der varetager tilsynsfunktionen. Enhver af de personer, der varetager tilsynsfunktionen, skal hvert år afgive en individuel erklæring om interessekonflikter.

De personer, der varetager tilsynsopgaverne, skal mødes regelmæssigt og mindst kunne udøve de beføjelser, de har fået delegeret af generalforsamlingen, samt overvåge de aktiviteter og udførelsen af de opgaver, som varetages af personer, der er ansvarlig for ledelsen af den kollektive forvaltningsorganisation, herunder gennemførelse af beslutninger truffet på generalforsamlingen.

Det organ, der varetager tilsynsfunktionen, skal mindst en gang om året aflægge beretning om udøvelsen af sit hverv for generalforsamlingen.

Det fremgår af artikel 10, at medlemsstaterne skal sikre, at de personer, der forvalter en kollektiv forvaltningsorganisations aktiviteter, gør dette på en sund, forsigtig og passende måde ved anvendelse af sunde administrative og regnskabsmæssige procedurer og interne kontrolmekanismer. Kollektive forvaltningsorganisationer skal desuden indføre procedurer

for at undgå interessekonflikter, og personer, der forvalter den kollektive forvaltningsorganisations forpligtelser, skal indgive individuel erklæring om interessekonflikter på samme måde som de personer, der varetager tilsynsfunktionen.

3.2.5.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Formålet med forslagene til §§ 8 og 9 er at fastsætte en række overordnede krav til en kollektiv forvaltningsorganisations ledelse, således at det sikres, at organisationerne bliver ledet på en uafhængig, gennemsigtig og ansvarlig måde. Lignende krav har længe været gældende for kapitalselskaber, der dog er underlagt væsentligt mere detaljerede regler i selskabsloven.

Kulturministeriet vurderer som udgangspunkt, at når det drejer sig om god ledelse i de kollektive forvaltningsorganisationer, er selvregulering den bedste reguleringsform. Udgangspunktet er derfor, at de kollektive forvaltningsorganisationer selv fastlægger den ledelsesform og de procedurer, der giver bedst mening i de enkelte kollektive forvaltningsorganisationer, dog således at kravene i forslagets §§ 8 og 9 skal opfyldes. De kollektive forvaltningsorganisationer kan i den forbindelse anvende de branchestandarder, der allerede er udviklet inden for selskabsretten, herunder de anbefalinger om god selskabsledelse, der løbende bliver revideret og publiceret af Komitéen for God Selskabsledelse.

Kulturministeren vurderer således, at det ikke på nuværende tidspunkt er nødvendigt at fastsætte strengere eller mere detaljerede regler end dem, der følger af direktivet.

Forslaget til § 8, stk. 1, indeholder et krav om, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal have en tilsynsfunktion, der løbende overvåger de aktiviteter og udførelsen af de opgaver, som varetages af personer med ansvar for den daglige ledelse af organisationens aktiviteter. Det præciseres i lovforslaget, at i organisationer, hvor bestyrelsen vælges af medlemmerne, jf. § 6, stk. 3, kan bestyrelsen udgøre tilsynsfunktionen, hvilket er almindeligt for de kollektive forvaltningsorganisationer i Danmark.

Forslaget til § 8, stk. 2, vedrører sammensætningen af tilsynsfunktionen. Det følger heraf, at der skal være en retfærdig og afbalanceret repræsentation af de forskellige kategorier af medlemmer af den kollektive forvaltningsorganisation i det organ, der varetager tilsynsfunktionen, såfremt den kollektive forvaltningsorganisation har sådanne forskellige kategorier.

Det fremgår af direktivets betragtning 24, at kravet om, at medlemmerne skal være repræsenteret på en rimelig og afbalanceret måde, ikke bør forhindre den kollektive forvaltningsorganisation i at vælge tredjeparter til tilsynsfunktionen, herunder personer med relevant professionel ekspertise og rettighedsindehavere, som ikke opfylder kravene til medlemskab, eller som ikke er repræsenteret direkte af organisationen, men via en enhed, som er medlem af den kollektive forvaltningsorganisation.

§ 8, stk. 2, stiller ikke krav om, at særlige kompetencer såsom juridisk, forretningsmæssig eller ledelsesmæssigt kendskab skal være til stede i tilsynsfunktionen, eller at der er en uafhængig person repræsenteret heri. Anbefalingerne fra Komitéen for God Selskabsledelse og anbefalingerne om God Ledelse i Selvejende Kulturinstitutioner (udgivet af Kulturministeriet i januar 2011), indeholder principper om uafhængige bestyrelsesmedlemmer. Kulturministeriet finder i den henseende det hensigtsmæssigt, at kollektive forvaltningsorganisationer lader sig inspirere heraf og positivt overvejer, at der i tilsynsfunktionen deltager en eller flere uafhængige personer.

I medfør af forslaget til § 8, stk. 3, skal enhver af de personer, der varetager tilsynsfunktionen, hvert år afgive en individuel erklæring om interessekonflikter indeholdende de i § 9, stk. 3, omhandlede oplysninger til generalforsamlingen. Disse oplysninger vedrører eventuelle interesser i den kollektive forvaltningsorganisation, eventuelle vederlag modtaget i det foregående regnskabsår fra den kollektive forvaltningsorganisation, eventuelle beløb modtaget i det foregående regnskabsår som rettighedshaver fra den kollektive forvaltningsorganisation og en erklæring om enhver faktisk eller potentiel konflikt mellem personlige interesser og den kollektive forvaltningsorganisationens interesser eller mellem forpligtelser over for den kollektive forvaltningsorganisation og eventuelle forpligtelser over for enhver anden fysisk eller juridisk person.

Forslaget til § 8, stk. 4, medfører, at det organ, der varetager tilsynsopgaverne, skal mødes regelmæssigt og mindst have følgende beføjelser:

- a) udøvelse af de beføjelser, det har fået delegeret af generalforsamlingen, herunder i henhold til § 6, stk. 3-4 og 6, og
- b) overvågning af de aktiviteter og udførelsen af de opgaver, som varetages af personer, der er omhandlet i § 9, herunder gennemførelse af beslutninger truffet på generalforsamlingen og navnlig de generelle politikker anført i § 6, stk. 5, litra a)-d).

I medfør af forslaget til § 8, stk. 5, skal der organ, der varetager tilsynsfunktionen mindst en gang om året aflægge beretning om udøvelsen af sit hverv for generalforsamlingen.

Forslaget til § 9, stk. 1, medfører, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal tage alle nødvendige forholdsregler for, at de personer, der forestår den daglige ledelse, gør dette på en fornuftig, forsvarlig og passende måde ved anvendelse af fornuftige administrative og regnskabsmæssige procedurer og interne kontrolmekanismer.

Dette involverer efter forslaget til § 9, stk. 2, at den kollektive forvaltningsorganisation skal indføre og anvende procedurer for at undgå interessekonflikter og, når sådanne konflikter ikke kan undgås, for at identificere, forvalte, overvåge og oplyse om faktiske eller potentielle interessekonflikter for at forhindre dem i at skade de kollektive interesser for de rettighedshavere, som organisationen repræsenterer. Sådanne interessekonflikter kan fx opstå, hvor et medlem af bestyrelsen også er leverandør af varer eller tjenesteydelser til den kollektive forvaltningsorganisation.

Disse procedurer skal i medfør af forslaget til § 9, stk. 3, omfatte en årlig individuel erklæring til generalforsamlingen fra de personer, der er nævnt i forslaget til § 9, stk. 1. Erklæringen skal indeholde de samme oplysninger som dem, der skal gives af personer, der varetager tilsynsfunktionen, dvs. i praksis som regel bestyrelsesmedlemmerne.

3.3. Forvaltning af rettighedsvederlag

Håndtering af rettighedsvederlag i kollektive forvaltningsorganisationer vil almindeligvis involvere tre faser – opkrævning, tildeling og fordeling.

I opkrævningsfasen vil den kollektive forvaltningsorganisation blandt andet fakturere og opkræve vederlaget fra de brugere, der har anvendt organisationens repertoire. Betalingen fra brugeren kan blandt andet ske i form af en "stykbetaling" for hver anvendelse af et bestemt musikværk eller i form af en "klumpsumsbetaling", hvor brugeren betaler et samlet beløb for brugen af repertoire, fx kopiering af værker i forbindelse med undervisningen.

I tildelingsfasen vil den kollektive forvaltningsorganisation tildele de opkrævede rettighedsvederlag til de enkelte rettighedshavere på interne konti.

Efter tildelingen vil den kollektive forvaltningsorganisation til sidst fordele, dvs. udbetale, det skyldige beløb til rettighedshaverne.

I visse tilfælde vil den kollektive forvaltningsorganisation hverken tildele eller fordele rettighedsvederlaget til de individuelle rettighedshavere, men i stedet til forvaltningsorganisationens medlemsorganisationer. Disse medlemsorganisationer tildeler og fordeler herefter beløbene direkte til rettighedshaverne. Denne opgavefordeling hænger sammen med, at det er medlemsorganisationerne, der har den daglige kontakt med rettighedshaverne, herunder i forbindelse med udførelse af organisationernes primære opgaver som fx juridisk rådgivning og indgåelse af arbejdsmarkedsaftaler. Organisationerne er på den måde nærmest til at fordele skyldige beløb på en korrekt måde.

Direktivet tager i forskellige artikler, fx artikel 13 og 15, højde for en sådan konstruktion, da de indeholder forpligtelser for medlemsorganisationerne.

Direktivets andet kapitel indeholder regler om de kollektive forvaltningsorganisationers forvaltning af rettighedsvederlaget og fastsætter blandt andet krav til opkrævningen, den interne håndtering af rettighedsvederlag, og hvornår skyldige beløb skal fordeles.

3.3.1. Opkrævning og anvendelse af rettighedsvederlag

3.3.1.1. Gældende ret

Ophavsretslovgivningen indeholder kun få regler om, hvordan de kollektive forvaltningsorganisationer skal opkræve og forvalte rettighedsvederlag.

Ophavsretslovens § 38, stk. 5, fastslår, at følgeretsvederlag kun kan gøres gældende gennem en af kulturministeren godkendt organisation, og at organisationen forestår opkrævning og foretager fordelingen til de berettigede.

Ophavsretslovens §§ 39-46 a indeholder regler om, hvordan blankmedievederlag skal indkræves. I § 39, stk. 3, fastslås, at administrationen og kontrollen, herunder opkrævningen, udøves af en fællesorganisation, som repræsenterer en væsentlig del af ophavsmænd, udøvende kunstnere og andre rettighedshavere, hvis værker, præstationer m.v. anvendes i Danmark. I § 39, stk. 4, er det fastslået, at organisationen fastsætter retningslinjer for udbetalingen af vederlaget til de berettigede, så fordelingen i videst muligt omfang sker i overensstemmelse med den kopiering, som finder sted, samt at en tredjedel af det årlige beløb til udbetaling skal anvendes til støtte af formål, der er fælles for ophavsmændene m.fl. inden for de grupper, der repræsenteres af organisationen.

Udgangspunktet for de kollektive forvaltningsorganisationers forvaltning af rettighedsvederlag m.v. vil derfor være de enkelte organisationers vedtægter og praksis.

Hvad angår investering, er det normalt sådant, at danske forvaltningsorganisationer ikke foretager investering af de rettighedsmidler, de bliver betroet at administrere.

3.3.1.2. Baggrund for forslaget

Forslaget har til formål at gennemføre artikel 11 i direktivet.

Artikel 11, stk. 2, fastslår, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal udvise omhu, når den indsamler og forvalter rettighedsvederlag. Dette generelle princip er suppleret af en række konkrete bestemmelser i direktivets artikel 11, stk. 3-5.

Det følger af artikel 11, stk. 3, at kollektive forvaltningsorganisationer i deres regnskaber skal holde rettighedsvederlag m.v. adskilt fra den kollektive forvaltningsorganisations egne aktiver m.v.

Artikel 11, stk. 4, fastslår, at en kollektiv forvaltningsorganisation ikke må anvende rettighedsvederlag m.v. til andre formål end fordeling til rettighedshaverne, bortset fra hvis generalforsamlingen har truffet beslutning herom i medfør af artikel 8, stk. 5.

Endelig følger det af artikel 11, stk. 5, at i de tilfælde, hvor en kollektiv forvaltningsorganisation investerer rettighedsvederlag m.v., skal det ske på en måde, så de repræsenterede rettighedshaveres interesser varetages bedst muligt. Investeringerne skal ske i overensstemmelse med den generelle investeringspolitik i artikel 8, stk. 5, litra c) og f), og i overensstemmelse med en række regler om fx potentielle interessekonflikter og risikominimering.

3.3.1.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Artikel 11 har et meget forskelligartet indhold og vedrører bl.a. regnskab samt investering og anvendelse af rettighedsvederlag. Det er Kulturministeriets vurdering, at artiklen af hensyn til overskueligheden bør opsplittes i fire bestemmelser, hvilket er gjort i de foreslåede §§ 10-13.

Kulturministeriet har overvejet, om principperne i artikel 11, stk. 2, skal indsættes direkte i lovforslaget, eller om principperne blot skal nævnes i lovforslagets bemærkninger. Det er Kulturministeriets vurdering, at bestemmelsen har en om end generel, alligevel så central karakter, at det vil være formålstjenstligt at medtage bestemmelsen i selve lovforslaget. Det foreslås derfor i § 10, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal udvise omhu ved opkrævning, fordeling og anden forvaltning af rettighedsvederlag. § 10 er en generel bestemmelse om forvaltning af rettighedsvederlag.

Den foreslåede § 11 omhandler adskillelse af rettighedsvederlag m.v. i en kollektiv forvaltningsorganisations regnskaber. I bestemmelsen foreslås det, at en kollektiv forvaltningsorganisation i sine regnskaber skal holde rettighedsvederlag og indtægter fra investeringer af rettighedsvederlag adskilt fra øvrige indtægter og andre aktiver. Formålet med bestemmelsen er at give interessenter et klart indblik i størrelsen af indtægter i form af rettighedsvederlag og indtægter fra investering af rettighedsvederlag. Dette skal ske, fordi der i lovens § 12 gælder begrænsninger i, hvilke fradrag der kan foretages i rettighedsvederlag og indtægter fra investering af rettighedsvederlag. Interessenter skal således i regnskabet kunne se, at der ikke er foretaget andre fradrag i rettighedsvederlag og indtægter fra investering af rettighedsvederlag, end hvad der er tilladt efter loven.

Kulturministeriet bemærker, at ordet "*adskilt*" i den foreslåede § 11 ikke fremgår af den danske oversættelse af direktivet, hvilket må bero på en fejl. Andre sprogversioner af direktivet indeholder ordet, herunder den engelske ("*separate*"), den tyske ("*getrennt*"), den svenske ("*separera*") og den franske ("*séparer*"), og den tilhørende betragtning 27 indeholder ligeledes formuleringen "*beløb, der opkræves og tilfalder rettighedshaverne, bør bogføres separat i forhold til organisationens eventuelle egne aktiver*".

Forslaget til § 12, som vedrører anvendelse af rettighedsvederlag, har til formål at sikre, at generalforsamlingen har indflydelse på, hvordan rettighedsvederlag skal anvendes, hvis de ikke anvendes til fordeling til rettighedshaverne.

Af den foreslåede § 12, fremgår det, at en kollektiv forvaltningsorganisation ikke må anvende rettighedsvederlag eller indtægter fra investeringer af rettighedsvederlag til andre formål end fordeling til rettighedshaverne, medmindre den kan fratække eller modregne administrationsomkostninger eller på anden måde anvende rettighedsvederlag eller indtægter fra investeringer af rettighedsvederlag, jf. § 6, stk. 5.

Direktivet regulerer ikke den situation, at fordelingen af rettighedsvederlag sker gennem en medlemsorganisation. Da denne situation ofte forekommer ved forvaltning af rettigheder i Danmark, har Kulturministeriet overvejet, hvorvidt der er behov for at supplere direktivets krav med en regel om, at medlemsorganisationerne ligeledes skal opfylde kravene i § 12. Som følge af regeringens generelle politik om at begrænse overimplementering af EU-direktiver, finder Kulturministeriet det ikke hensigtsmæssigt at fastsætte regler herom på nuværende tidspunkt.

Dette medfører, at når fordelingen af rettighedsvederlag sker gennem en kollektiv forvaltningsorganisation medlemsorganisationer, er medlemsorganisationerne ikke forpligtede til at opfylde kravene i den foreslåede § 12. Som nævnt under pkt. 2.3. forventer Kulturministeriet imidlertid, at medlemsorganisationerne så vidt muligt efterlever lovens principper på dette område.

Kulturministeriet bemærker, at den danske oversættelse af artikel 11, stk. 4, sonder mellem "*eventuelle indtægter fra investering af rettighedsindtægter*" og "*enhver indkomst, der skyldes investering af rettighedsindtægter*". Kulturministeriet vurderer ikke, at de to formuleringer skal forstås forskelligt, og bemærker hertil, at andre sprogversioner, herunder den engelske og svenske, ikke har en tilsvarende sondring.

Den foreslåede § 13 vedrører investering af rettighedsvederlag. Når en kollektiv forvaltningsorganisation investerer rettighedsvederlag eller indtægter opnået ved investering af rettighedsvederlag, skal det ske på en sådan måde, at interesserne hos de rettighedshavere, den repræsenterer, varetages bedst muligt og i overensstemmelse med den generelle investerings- og risikoforvaltningspolitik som omhandlet i den foreslåede § 6, stk. 5, litra c) og f). En investering skal ligeledes ske under hensyn til følgende regler:

- a) Findes der en potentiel interessekonflikt, skal den kollektive forvaltningsorganisation sikre, at investeringerne foretages udelukkende i rettighedshavernes interesse.
- b) Aktiverne skal investeres således, at der skabes sikkerhed, kvalitet, likviditet og rentabilitet i hele investeringsporteføljen.
- c) Aktiverne skal spredes på passende vis for at undgå uforholdsmæssig afhængighed af et bestemt aktiv og koncentrationer af risici i porteføljen som helhed.

Direktivet regulerer ikke den situation, at fordelingen af rettighedsvederlag sker gennem en medlemsorganisation. Da denne situation ofte forekommer ved forvaltning af rettigheder i Danmark, har Kulturministeriet overvejet, hvorvidt der er behov for at supplere direktivets krav med en regel om, at medlemsorganisationerne ligeledes skal opfylde kravene i § 13. Som følge af regeringens generelle politik om at begrænse overimplementering af EU-direktiver, finder Kulturministeriet det ikke hensigtsmæssigt at fastsætte regler herom på nuværende tidspunkt.

Dette medfører, at når fordelingen af rettighedsvederlag sker gennem en kollektiv forvaltningsorganisation medlemsorganisationer, er medlemsorganisationerne ikke forpligtede til at opfylde kravene i den foreslåede § 13. Som nævnt under pkt. 2.3.

forventer Kulturministeriet imidlertid, at medlemsorganisationerne så vidt muligt efterlever lovens principper på dette område.

Kulturministeriet bemærker, at der i direktivets betragtning 27 er givet mulighed for, at medlemsstaterne kan fastsætte strengere bestemmelser vedrørende investeringer af rettighedsvederlag end dem, der følger af direktivet. Kulturministeriet finder ikke, at der er behov for at udnytte denne mulighed. Kollektive forvaltningsorganisationer skal fortsat opfylde de forpligtelser i forhold til investeringer, der må gælde efter anden lovgivning.

3.3.2. Fradrag

3.3.2.1. Gældende ret

Ophavsretsloven indeholder kun få regler om, hvordan de kollektive forvaltningsorganisationer kan foretage fradrag i rettighedsvederlaget.

Efter ophavsretslovens § 39, stk. 4, 2. pkt., skal en tredjedel af det årlige blankmedievederlag anvendes til støtte af formål, der er fælles for ophavsmændene m.fl. inden for de grupper, som repræsenteres af organisationen.

Det fastslås i ophavsretslovens § 51, stk. 1, at de regler, som en kollektiv forvaltningsorganisation har fastsat med hensyn til fordelingen af vederlag mellem de ophavsmænd, som organisationen repræsenterer, finder tilsvarende anvendelse over for ikke-repræsenterede ophavsmænd.

Ophavsretslovens § 51, stk. 2, fastslår, at ikke-repræsenterede ophavsmænd kan gøre krav på individuelt vederlag, selvom en sådan ret hverken fremgår af aftalen med brugeren eller af den kollektive forvaltningsorganisationes vederlagsregler. Det følger dog af betænkning 1197/90, side 212 f., at de kollektive forvaltningsorganisationer kan tilbageholde meget små vederlag til kollektive formål, hvis administrationen af vederlagsordningerne skal holdes på et rimeligt niveau.

Reglerne om fradrag fastsættes derfor som udgangspunkt af organisationerne selv. Mulighederne for fradrag fremgår almindeligvis af forvaltningsorganisationernes vedtægter, og det er forskelligt fra organisation til organisation, i hvilket omfang der sker fradrag til brug for kulturelle formål.

3.3.2.2. Baggrund for forslaget

Forslaget har til formål at gennemføre direktivets artikel 12 om de kollektive forvaltningsorganisationers mulighed for fradrag i rettighedsvederlag og indtægter fra investering af rettighedsvederlag.

Artikel 12, stk. 1, indeholder et krav om, at de kollektive forvaltningsorganisationer skal give en rettighedshaver oplysninger om fradrag m.v., inden rettighedshaveren bemyndiger den kollektive forvaltningsorganisation til at forvalte den pågældendes rettigheder.

Artikel 12, stk. 2, indeholder et generelt princip om, at disse fradrag skal være rimelige, og at de skal beregnes ud fra objektive kriterier.

Artikel 12, stk. 3, fastslår, at en kollektiv forvaltningsorganisationes administrationsomkostninger ikke må overstige dens begrundede og dokumenterede omkostninger. Reglerne, der gælder for brugen og gennemsigtigheden af fradrag til administrationsomkostninger, skal også finde anvendelse for andre fradrag til dækning af omkostninger vedrørende forvaltning af ophavsrettigheder.

Artikel 12, stk. 4, indeholder regler om de kollektive forvaltningsorganisationers anvendelse af midler til sociale, kulturelle eller uddannelsesmæssige formål, og det fastslås, at disse midler skal anvendes på grundlag af rimelige kriterier, herunder i forbindelse med adgangen til og omfanget af ydelserne.

3.3.2.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Rettighedshaverne har ret til vederlag for udnyttelsen af deres rettigheder, og det er derfor vigtigt, at de fradrag, som kollektive forvaltningsorganisationer foretager i rettighedsvederlaget, er gennemskuelige og rimelige. Kollektive forvaltningsorganisationer foretager i dag forskellige typer fradrag fra rettighedsvederlaget, fx fradrag for administrationsomkostninger og fradrag til sociale, kulturelle eller uddannelsesmæssige formål.

Den foreslåede § 14 har til formål at sikre gennemsigtighed og gennemskuelighed i forhold til fradrag for administrationsomkostninger m.v., som de kollektive forvaltningsorganisationer foretager i rettighedsvederlagene samt at sikre, at disse fradrag er rimelige.

Det foreslås derfor i § 14, stk. 1, at når en rettighedshaver bemyndiger en kollektiv forvaltningsorganisation til at forvalte rettigheder, skal den kollektive forvaltningsorganisation oplyse rettighedshaveren om administrationsomkostninger og andre fradrag fra rettighedsvederlag, inden den opnår samtykke til forvaltningen af rettigheder.

Frdragene skal i medfør af forslaget til § 14, stk. 2, være rimelige i forhold til de ydelser, den kollektive forvaltningsorganisation yder rettighedshaverne, og skal beregnes ud fra objektive kriterier. Dette gælder også for de i forslaget til § 14, stk. 4, omhandlede ydelser.

Af den foreslåede § 14, stk. 3, følger, at administrationsomkostningerne ikke må overstige de begrundede og dokumenterede omkostninger, som afholdes af den kollektive forvaltningsorganisation i forbindelse med forvaltning af ophavsrettigheder. Det vil således

ikke være muligt for en kollektiv forvaltningsorganisation at fratække en på forhånd fikseret procentdel af rettighedsvederlaget til dækning af administrationsomkostninger, medmindre den fikserede procent ikke overstiger de faktiske begrundede og dokumenterede udgifter, hvad enten der er tale om interne omkostninger (lønninger m.v.) eller eksterne udgifter (husleje, konsulentbistand m.v.).

Når en kollektiv forvaltningsorganisation anvender midler til sociale, kulturelle eller uddannelsesmæssige formål, der finansieres gennem fradrag i rettighedsvederlagene eller i indtægter fra investering af rettighedsvederlag, skal anvendelsen ske på grundlag af rimelige kriterier i medfør af forslaget til § 14, stk. 4.

Direktivet regulerer ikke den situation, at fordelingen af rettighedsvederlag sker gennem en medlemsorganisation. Da denne situation ofte forekommer ved forvaltning af rettigheder i Danmark, har Kulturministeriet overvejet, hvorvidt der er behov for at supplere direktivets krav med en regel om, at medlemsorganisationerne ligeledes skal opfylde kravene i § 14. Som følge af regeringens generelle politik om at begrænse overimplementering af EU-direktiver, finder Kulturministeriet det ikke hensigtsmæssigt at fastsætte regler herom på nuværende tidspunkt.

Dette medfører, at når fordelingen af rettighedsvederlag sker gennem en kollektiv forvaltningsorganisations medlemsorganisationer, er medlemsorganisationerne ikke forpligtede til at opfylde kravene i den foreslåede § 14 Som nævnt under pkt. 2.3. forventer Kulturministeriet imidlertid, at medlemsorganisationerne så vidt muligt efterlever lovens principper på dette område.

3.3.3. Fordeling af beløb, der tilfalder rettighedshavere

3.3.3.1. Gældende ret

Dansk lovgivning indeholder ikke regler om fristerne for fordelingen af skyldige beløb til rettighedshaverne.

3.3.3.2. Baggrunden for forslaget

Forslaget til § 15 har til formål at gennemføre dele af artikel 13, stk. 1, i direktivet.

Artikel 13, stk. 1, indeholder to led. Det første led i artikel 13, stk. 1, fastlægger en række overordnede principper for udbetalingen af skyldige beløb. Det følger således af afsnittet, at kollektive forvaltningsorganisationer skal udbetale skyldige beløb regelmæssigt, omhyggeligt og nøjagtigt, og at fordelingen skal ske i overensstemmelse med den kollektive forvaltningsorganisations generelle fordelingspolitik.

Det andet afsnit i artikel 13, stk. 1, indeholder krav til, hvornår en fordeling af skyldige beløb er rettidig. Bestemmelsen indeholder både et generelt krav om, at fordelingen skal ske hurtigst muligt, og en absolut frist for fordeling på ni måneder fra udgangen af det

regnskabsår, hvor rettighedsvederlaget er blevet indkrævet, medmindre objektive grunde forhindrer dette. Reglen fastslår herudover, at fristerne gælder, uanset om den kollektive forvaltningsorganisation fordeler skyldige beløb direkte til rettighedshaverne, eller om fordelingen sker gennem en kollektiv forvaltningsorganisations medlemsorganisationer.

3.3.3.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Forslaget til § 15 indeholder regler om fordelingen af skyldige beløb til rettighedshaverne.

Reglen har til formål at sikre, at rettighedshaverne får hurtig adgang til rettighedsvederlag, som opkræves af de kollektive forvaltningsorganisationer.

Forslaget til § 15, stk. 1, indeholder en række overordnede krav til fordelingen. Det følger af bestemmelsen, at fordelingen til rettighedshaverne skal ske regelmæssigt, omhyggeligt og nøjagtigt og skal være i overensstemmelse med den generelle fordelingspolitik, jf. § 6, stk. 5, litra a). Det er således de kollektive forvaltningsorganisationer, der som udgangspunkt fastsætter principperne for fordelingen, dog således at dette skal ske regelmæssigt, omhyggeligt og nøjagtigt.

Forslaget til § 15, stk. 2, indeholder fristerne for fordelingen. Det følger heraf, at fordelingen af skyldige beløb til rettighedshaverne skal ske hurtigst muligt og senest ni måneder efter udgangen af det regnskabsår, i hvilket de pågældende rettighedsvederlag er blevet opkrævet. Disse frister kan dog overskrides, hvis der er objektive grunde, som forhindrer den kollektive forvaltningsorganisation i at overholde fristerne.

Forslaget giver også mulighed for, at den kollektive forvaltningsorganisation kan lade fordelingen ske gennem sine medlemsorganisationer. I dette tilfælde reguleres fordelingen af skyldige beløb tillige af § 17. Der henvises til bemærkningerne til § 17.

3.3.4. Rettighedshavere, der ikke kan identificeres eller lokaliseres m.v.

3.3.4.1. Gældende ret

Af ophavsretslovens § 38, stk. 5, sidste pkt., fremgår, at et krav omfølgeretsvederlag, som en berettiget har mod den respektive kollektive forvaltningsorganisation, forældes, efter at 3 år er forløbet fra udgangen af det år, i hvilket videresalg af det pågældende værk er foretaget.

Af ophavsretslovens § 49, stk. 1, følger, at vederlagskrav i henhold til ophavsretslovens § 17, stk. 3, § 18, stk. 1, og § 68 forældes efter tre år fra udgangen af det år, i hvilket værksudnyttelsen fandt sted. Hvis vederlagskravet gøres gældende af en organisation, gælder § 49, stk. 1, ligeledes for ophavsmandens krav mod organisationen. Det følger af ophavsretslovens § 51, stk. 4, at reglerne i § 49 også finder anvendelse på ikke-repræsenterede ophavsmænds individuelle vederlagskrav mod en kollektiv forvaltningsorganisation i medfør af § 51, stk. 1 og 2.

Spørgsmål om forældelse vil herudover være reguleret af dansk rets almindelige regler om forældelse.

Der findes i dag ikke regler om, hvilke tiltag kollektive forvaltningsorganisationer skal foretage i forbindelse med identifikation og lokalisering af de rettighedshavere, der har krav på en andel af rettighedsvederlagene. I forhold til aftalelicensen er kollektive forvaltningsorganisationers kapacitet til at indkræve og udbetale vederlag til rettighedshaverne på forsvarlig vis et af de momenter, som Kulturministeriet lægger vægt på i forbindelse med godkendelsesproceduren i henhold til ophavsretslovens § 50, stk. 4.

De kollektive forvaltningsorganisationers foranstaltninger på dette område fremgår derfor som udgangspunkt af organisationernes vedtægter og praksis, som er forskellige fra organisation til organisation.

3.3.4.2. Baggrunden for forslaget

Forslaget til § 16 har til formål at gennemføre direktivets artikel 13, stk. 2-5.

I henhold til artikel 13, stk. 2, skal de kollektive forvaltningsorganisationer bogføre rettighedsvederlag, der tilfalder rettighedshavere, som ikke kan identificeres eller lokaliseres, særskilt i deres regnskaber.

I henhold til artikel 13, stk. 3, skal de kollektive forvaltningsorganisationer træffe alle nødvendige foranstaltninger for at identificere og lokalisere rettighedshaverne. Disse foranstaltninger inkluderer bl.a. udsendelse af oplysninger til rettighedshavere, medlemmer og andre kollektive forvaltningsorganisationer samt gennemgang af tilgængelige registre.

I henhold til artikel 13, stk. 4, skal beløb, der tilfalder rettighedshavere, der ikke kan identificeres eller lokaliseres, klassificeres som beløb, der ikke kan fordeles, 3 år efter at de er blevet opkrævet.

I henhold til artikel 13, stk. 5, skal generalforsamlingen i en kollektiv forvaltningsorganisation træffe beslutning om beløb, der ikke kan fordeles.

3.3.4.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Forslaget til § 16 indeholder forpligtelser i forbindelse med behandlingen af ufordelbare midler, dvs. beløb, der tilfalder rettighedshavere, der ikke kan identificeres eller lokaliseres.

I forslaget til § 16, stk. 1, der modsvarer artikel 13, stk. 2, foreslås det, at hvis kollektive forvaltningsorganisationer ikke kan fordele skyldige beløb til rettighedshaverne inden for fristen på ni måneder, jf. den foreslåede § 15, stk. 2, fordi de relevante rettighedshavere

ikke kan identificeres eller lokaliseres, skal forvaltningsorganisationen bogføre beløbene særskilt.

Forslaget til § 16, stk. 2-5, har til formål at gennemføre direktivets artikel 13, stk. 3. Det foreslås i § 16, stk. 2, at de kollektive forvaltningsorganisationer skal foretage alle nødvendige foranstaltninger for at identificere og lokalisere rettighedshaverne. Den kollektive forvaltningsorganisation skal som led heri oplyse om værker, for hvilke en eller flere af rettighedshaverne ikke er blevet identificeret eller lokaliseret, til rettighedshavere, som den repræsenterer, eller dens medlemsorganisationer samt alle kollektive forvaltningsorganisationer, som den har indgået repræsentationsaftaler med. Denne oplysning skal senest gives tre måneder efter udløbet af fristen i § 15, stk. 2. De oplysninger, som den kollektive forvaltningsorganisation skal fremkomme med i medfør af den foreslåede § 16, stk. 3, er beskrevet i forslaget til § 16, stk. 4.

De kollektive forvaltningsorganisationer skal ligeledes kontrollere de medlemsfortegnelser, der er beskrevet i den foreslåede § 4, stk. 4, og andre umiddelbart tilgængelige fortegnelser, jf. § 16, stk. 5. Det følger af forslaget til § 16, stk. 6, at såfremt alle nødvendige foranstaltninger i medfør af forslaget til § 16, stk. 2-5, ikke giver resultat, og de relevante rettighedshavere således ikke kan identificeres eller lokaliseres, skal den kollektive forvaltningsorganisation offentliggøre oplysningerne, der er beskrevet i forslaget til § 16, stk. 4, til offentligheden senest et år efter perioden på tre måneder, der er nævnt i § 16, stk. 2, er udløbet.

Det følger af forslaget til § 16, stk. 7, at såfremt beløb, der tilfalder rettighedshaverne, ikke kan fordeles efter tre år fra udgangen af det regnskabsår, hvor de pågældende rettighedsvederlag blev opkrævet, og såfremt den kollektive forvaltningsorganisation har opfyldt alle de krav, der følger af den foreslåede § 16, stk. 2-6, skal den kollektive forvaltningsorganisation klassificere beløbene som ufordelbare midler.

I medfør af forslaget til § 16, stk. 8, skal den kollektive forvaltningsorganisations generalforsamling træffe beslutning om anvendelse af ufordelbare midler i overensstemmelse med den foreslåede § 6, stk. 5, litra b). Spørgsmålet om, hvornår et krav på rettighedsvederlag forældes, berøres ikke af reglerne § 16. Det vil således være dansk rets almindelige regler om forældelse og reglerne i ophavsretslovens § 38, stk. 5, og § 49, der afgør sådanne spørgsmål.

Såfremt en kollektiv forvaltningsorganisation foretager hensættelser for at imødekomme fremtidige krav, skal disse hensættelser behandles på samme måde som de ufordelbare midler.

Som det anføres ovenfor under afsnit 3.3.4.2. kan medlemsstaterne i medfør af artikel 13, stk. 6, begrænse eller fastlægge den tilladte anvendelse af ufordelbare beløb, bl.a. ved at sikre at sådanne beløb anvendes på særskilt og uafhængig vis til finansiering af sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige formål til gavn for rettighedshaverne. Kulturministeriet vurderer, at kollektive forvaltningsorganisationer og deres medlemmer er nærmest til at

afgøre, hvorledes de ufordelbare midler skal anvendes, og det foreslås derfor ikke at fastsætte regler herom.

Såfremt fordelingen af de skyldige beløb sker gennem en kollektiv forvaltningsorganisations medlemsorganisationer, vil medlemsorganisationerne være forpligtet til at opfylde kravene i forslaget til § 16, jf. forslaget til § 17.

3.3.5. Fordeling af skyldige beløb til rettighedshavere gennem medlemsorganisationer

3.3.5.1. Gældende ret

Dansk ret indeholder ikke regler om kollektive forvaltningsorganisationers medlemsorganisationernes fordeling af skyldige beløb til rettighedshaverne eller deres forpligtelser til at lokalisere eller identificere rettighedshavere.

3.3.5.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til § 17 har til formål at gennemføre dele af artikel 13.

Direktivet indeholder i artikel 13 en forpligtelse for en kollektiv forvaltningsorganisations medlemsorganisationer, hvis fordelingen af skyldige beløb til rettighedshaverne sker gennem disse organisationer. Forslaget til § 17 har til formål at fastslå forpligtelserne for disse organisationer i forbindelse hermed.

3.3.5.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

En del af den kollektive forvaltning i Danmark sker gennem fællesorganisationer, der repræsenterer flere forskellige rettighedshaverkategorier. Dette vil for eksempel være situationen for flere af Copydan-foreningerne, der ikke fordeler skyldige beløb direkte til rettighedshaverne, men i stedet til medlemsorganisationer, der så forestår den endelige fordeling til individuelle rettighedshavere. Medlemsorganisationerne kan selv være kollektive forvaltningsorganisationer, som fx Koda, eller andre organisationer, som fx fagforeninger, faglige organisationer eller brancheforeninger.

Som nævnt ovenfor fastslår direktivet i artikel 13, stk. 1, 1. afsnit, at fordelingen af det skyldige beløb til rettighedshaverne skal ske regelmæssigt, omhyggeligt og nøjagtigt, og at fordelingen af beløbene skal ske i overensstemmelse med den generelle fordelingspolitik. Det følger ligeledes af direktivet, at når fordelingen sker gennem en medlemsorganisation, skal medlemsorganisationen fordele beløbene inden for samme frist, som gælder for den kollektive forvaltningsorganisation i medfør af artikel 13, stk. 1, 2. afsnit.

Direktivet åbner således op for, at fordelingen af rettighedsvederlag kan foretages af medlemsorganisationerne, men regulerer ikke, hvilke principper der er gældende for medlemsorganisationernes fordeling ud over at fastsætte fristen herfor. Direktivet er således uklart på dette punkt.

Kulturministeriet forstår artikel 13 således, at den giver mulighed for, at fordelingen kan ske på to måder – enten direkte fra den kollektive forvaltningsorganisation til den individuelle rettighedshaver eller gennem en medlemsorganisation – men at rettighedshaverne skal have den samme beskyttelse, uanset hvilken fordelingsmetode der vælges. Dette medfører, at hvis fordelingen sker gennem medlemsorganisationerne, så skal medlemsorganisationerne ligeledes følge de overordnede principper i artikel 13, stk. 1, de skal særskilt bogføre beløb, hvor rettighedshaverne ikke kan identificeres eller lokaliseres, jf. artikel 13, stk. 2, de skal foretage de i artikel 13, stk. 3, nævnte eftersøgningstiltag, og de skal træffe beslutning på en generalforsamling i medfør af artikel 13, stk. 5.

Denne ansvarsfordeling er i tråd med, hvordan fordeling af beløb til rettighedshaverne sker i dag, da medlemsorganisationerne, som nævnt ovenfor, i disse situationer vil have den daglige kontakt til rettighedshaverne, og medlemsorganisationerne vil derfor være nærmest til at finde de relevante rettighedshavere.

Såfremt forpligtelsen til at identificere og lokalisere rettighedshaverne alene bliver pålagt kollektive forvaltningsorganisationer ville rettighedshaverne i mange tilfælde blive stillet dårligere end i dag, da en række kollektive forvaltningsorganisationer ikke har kontakt til de individuelle rettighedshavere. Hertil kommer, at de kollektive forvaltningsorganisationer ville skulle oprette systemer til at identificere og lokalisere rettighedshaverne, hvilket vil være bekosteligt for organisationerne, og dette vil i sidste ende betyde, at der udbetales et mindre beløb til rettighedshaverne.

Kulturministeriet foreslår på den baggrund i § 17, at bestemmelserne i §§ 15 og 16 finder tilsvarende anvendelse, hvis en kollektiv forvaltningsorganisation har medlemsorganisationer, der repræsenterer rettighedshavere, og fordelingen af skyldige beløb foretages af disse medlemsorganisationer.

Bestemmelsen medfører, at medlemsorganisationerne skal afregne skyldige beløb til rettighedshaverne på baggrund af principperne i forslaget til § 15, stk. 1, og inden for fristerne i § 15, stk. 2.

Bestemmelsen medfører endvidere, at medlemsorganisationerne skal opfylde kravene til lokalisering og identificering af rettighedshavere samt følge reglerne om ufordelbare midler i § 16.

Kulturministeriet bemærker, at direktivet er uklart på dette punkt, men at det vurderes, at forpligtelserne på dette punkt er nødvendige af hensyn til at sikre en korrekt gennemførelse af direktivet. Efter Kulturministeriets opfattelse er der således ikke på dette område tale om overimplementering.

3.4. Forvaltning af rettigheder på vegne af andre kollektive forvaltningsorganisationer

Direktivet indeholder i artikel 14 og 15 regler om forholdet mellem kollektive forvaltningsorganisationer, når de indgår repræsentationsaftaler.

Repræsentationsaftaler udgør et centralt element i det internationale samarbejde mellem kollektive forvaltningsorganisationer. Repræsentationsaftalerne giver mulighed for, at en kollektiv forvaltningsorganisation i ét land kan overlade det repertoire, den repræsenterer, til en kollektiv forvaltningsorganisation i et andet land og på den måde opnå, at dette repertoire får udbredelse i det andet land på grund af den lokale forankring hos det andet forvaltningsselskab. Denne lokale forankring indebærer, at der drages nytte af det andet forvaltningsselskabs kendskab til markedet, ligesom kollektive forvaltningsorganisationer på denne måde kan støtte sig til hinanden i forhold til overvågning og håndhævelse af deres rettigheder.

Repræsentationsaftaler gør det ligeledes nemmere for brugerne at opnå tilladelse til at anvende værker, da brugeren fx vil kunne få adgang til repertoire fra udenlandske forvaltningsorganisationer gennem en aftale med en lokal forvaltningsorganisation.

Endelig er indgåelse af repræsentationsaftaler et vigtigt led for danske forvaltningsorganisationer i forhold til at sikre sig den nødvendige repræsentativitet til at blive godkendt som organisation, der kan indgå aftaler med aftalelicens efter ophavsretslovens § 50, stk. 4.

Repræsentationsaftaler mellem kollektive forvaltningsorganisationer indeholder i deres grundlæggende form bestemmelser om det repertoire og i hvilke udnyttelsesformer, forvaltningen overdrages til det andet forvaltningsselskab, samt for hvilket geografisk område forvaltningen overdrages. Derudover anføres der typisk bestemmelser om, hvordan indhentede vederlag skal tildeles og fordeles, samt hvilken form for dokumentation der skal udveksles i denne sammenhæng. Der vil i denne sammenhæng også være bestemmelser om, hvilke fradrag der kan foretages i de indhentede vederlag, for eksempel i form af administrationsomkostninger eller fradrag til brug for sociale, kulturelle eller uddannelsesmæssige formål. Typisk indeholder aftalerne også bestemmelser om udveksling af repertoireoplysninger og udveksling af oplysninger om de tariffer, som anvendes af det andet forvaltningsselskab ved licensering af repertoire. Som altovervejende hovedregel indeholder repræsentationsaftalerne også bestemmelser om overvågning af markedet og håndhævelse af rettighederne, og der kan ligeledes være bestemmelser om kontrol af det andet forvaltningsselskabs forvaltning af rettighederne og udveksling af oplysninger herom.

3.4.1. Rettigheder, der forvaltes i henhold til repræsentationsaftaler

3.4.1.1. Gældende ret

Der er på nuværende tidspunkt ingen særlige regler i dansk lovgivning om forvaltning af rettigheder på vegne af andre kollektive forvaltningsorganisationer.

Ophavsretslovens § 51, stk. 1, indeholder et forbud mod, at ikke-repræsenterede rettighedshavere diskrimineres. Det følger således af reglen, at for værkudnyttelse i henhold til § 50 skal de regler, som organisation har fastsat med hensyn til fordeling af vederlag mellem de ophavsmænd, som organisation repræsenterer, finde tilsvarende anvendelse over for ikke-repræsenterede ophavsmænd.

3.4.1.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til § 18 har til formål at gennemføre direktivets artikel 14.

I henhold til bestemmelsen skal medlemsstaterne sikre, at kollektive forvaltningsorganisationer ikke diskriminerer nogen rettighedshaver, hvis rettigheder den forvalter i henhold til en repræsentationsaftale.

3.4.1.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Diskriminationsforbuddet i artikel 14 er et vigtigt element i samarbejdet mellem de kollektive forvaltningsorganisationer. Det vurderes derfor, at det er hensigtsmæssigt at indføre det generelle princip i artikel 14 direkte i lovtæksten, hvilket gøres med lovforslagets § 18.

3.4.2. Fradrag og betalinger i henhold til repræsentationsaftaler

3.4.2.1. Gældende ret

Der er på nuværende tidspunkt ingen særlige regler i dansk lovgivning om forvaltning af rettigheder på vegne af andre kollektive forvaltningsorganisationer.

3.4.2.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til § 19 har til formål at gennemføre direktivets artikel 15 i dansk lovgivning.

Artikel 15 indeholder regler om fordeling af rettighedsvederlag i de situationer, hvor en kollektiv forvaltningsorganisation forvalter rettigheder på vegne af en anden kollektiv forvaltningsorganisation i henhold til en repræsentationsaftale.

Artikel 15, stk. 1, fastslår, at den kollektive forvaltningsorganisation, der forvalter rettighederne, ikke må tage andre fradrag end administrationsomkostninger, når den udbetaler rettighedsvederlaget til den anden kollektive forvaltningsorganisation, der er part i repræsentationsaftalen, medmindre denne organisation har givet udtrykkeligt samtykke til dette.

Artikel 15, stk. 2 og 3, vedrører frister for fordeling af vederlag, der ligner dem, der indeholdes i artikel 13, dog således at bestemmelsen indeholder en yderligere frist for de

kollektive forvaltningsorganisationer, der skal viderefordre det skyldige beløb fra andre kollektive forvaltningsorganisationer i medfør af en repræsentationsaftale.

3.4.2.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Forslaget til § 19 indeholder fristerne for udbetaling af rettighedsvederlag i henhold til en repræsentationsaftale samt regler om, hvilke fradrag de kollektive forvaltningsorganisationer kan tage.

Forslaget til § 19, stk. 1, medfører, at en kollektiv forvaltningsorganisation ikke kan foretage andre fradrag end administrationsomkostninger, når den fordeler beløb til andre kollektive forvaltningsorganisationer i henhold til en repræsentationsaftale, medmindre det udtrykkeligt er aftalt mellem parterne.

Forslaget til § 19, stk. 2, viderefører de samme generelle principper for fordelingen af rettighedsvederlag i henhold til en repræsentationsaftale, som gælder for fordelingen af skyldige beløb til rettighedshaverne i forslaget til § 15, stk. 1. Fordelingen skal således ske regelmæssigt, omhyggeligt og nøjagtigt.

Af hensyn til overskueligheden foreslås artikel 15, stk. 3, opdelt i tre stykker, hvilket gøres ved forslaget til § 19, stk. 3-5.

En kollektiv forvaltningsorganisation skal i medfør af § 19, stk. 3, fordele skyldige beløb til andre kollektive forvaltningsorganisationer senest ni måneder fra udgangen af det regnskabsår, hvor de er blevet indkrævet, medmindre objektive grunde forhindrer denne viderefordeling.

Bestemmelsen indeholder et ekstra led i forhold til den foreslåede § 15, da det i § 19, stk. 4 fastslås, at en kollektiv forvaltningsorganisation, der modtager et beløb fra en anden kollektiv forvaltningsorganisation i medfør af en repræsentationsaftale, skal viderefordre dette vederlag senest seks måneder efter modtagelsen. Den kollektive forvaltningsorganisation kan vælge at lade sine medlemsorganisationer afregne det skyldige beløb til rettighedshaverne, der dog skal overholde samme frist.

Forslaget til § 19, stk. 3 og 4, berøres ikke af reglerne i § 15. Hermed forstås, at såfremt en kollektiv forvaltningsorganisation fordeler skyldige beløb i medfør af en repræsentationsaftale, skal denne fordeling – og den efterfølgende viderefordeling til rettighedshaverne – ske i medfør af § 19. Den fordeling, som en forvaltningsorganisation foretager til egne rettighedshavere eller medlemsorganisationer, og som ikke hidrører fra en repræsentationsaftale, reguleres af forslaget til § 15. På denne måde er der ikke overlap mellem de to bestemmelser.

3.5. Gennemsigtighed og rapportering

Direktivet indeholder i artikel 18-22 en række regler om kollektive forvaltningsorganisationers gennemsigtighed og rapportering. Formålet med bestemmelserne er blandt andet at øge rettighedshavernes, brugernes og andre kollektive forvaltningsorganisationers tillid til kollektiv forvaltning af rettigheder (betragtning 34) og give rettighedshaverne mulighed for at sammenligne kollektive forvaltningsorganisationer i EU (betragtning 36).

Transparensreglerne suppleres af en række andre informationsforpligtelser i direktivet, herunder om medlemsreglerne (artikel 5), fradrag (artikel 12) og repræsenterede værker og rettigheder i multiterritoriale licenser (artikel 25).

3.5.1. Oplysninger til rettighedshavere om forvaltning af deres rettigheder

3.5.1.1. Gældende ret

Der er på nuværende tidspunkt ingen særlige regler i dansk lovgivning om de oplysninger, som kollektive forvaltningsorganisationer skal give til rettighedshaverne.

3.5.1.2. Baggrunden for forslaget

Forslaget til § 20 har til formål at gennemføre direktivets artikel 18.

Artikel 18 vedrører de oplysninger, som en kollektiv forvaltningsorganisation skal give til de rettighedshavere, som den tildeler rettighedsvederlag og fordeler skyldige beløb til.

Artikel 18, stk. 1, indeholder et krav om, at kollektive forvaltningsorganisationer mindst en gang om året skal stille en række oplysninger til rådighed for hver rettighedshaver, som de har tildelt rettighedsvederlag eller fordelt skyldige beløb til. Disse oplysninger vedrører blandt andet de beløb, der tildeles eller fordeles til rettighedshaverne, og de fradrag, der foretages.

Hvis fordelingen af skyldige beløb sker gennem medlemsorganisationer, skal de kollektive forvaltningsorganisationer give oplysningerne i artikel 18, stk. 1, til disse medlemsorganisationer, såfremt de ikke allerede råder over oplysningerne, jf. artikel 18, stk. 2. Medlemsorganisationer er herefter forpligtet til at stille oplysningerne til rådighed en gang om året for rettighedshavere, som de har tildelt rettighedsvederlag eller fordelt skyldige beløb til.

3.5.1.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Forslaget til § 20, stk. 1, medfører, at kollektive forvaltningsorganisationer en gang om året skal stille en række oplysninger til rådighed for hver rettighedshaver, som den enten tildeler rettighedsvederlag eller fordeler skyldige beløb til.

I visse tilfælde vil tildelingen eller fordelingen af rettighedsvederlag ikke ske af den kollektive forvaltningsorganisation, men i stedet af dens medlemsorganisationer.

Når den kollektive forvaltningsorganisation tildeler rettighedsvederlag, men fordelingen af rettighedsvederlag sker gennem dens medlemsorganisationer, skal den kollektive forvaltningsorganisation give de i stk. 1 anførte oplysninger til disse medlemsorganisationer, såfremt medlemsorganisationerne ikke allerede råder over dem. Medlemsorganisationerne skal mindst en gang om året stille de i stk. 1 anførte oplysninger til rådighed for hver rettighedshaver, som de har fordelt rettighedsvederlag til i den periode, som oplysningerne vedrører. Reglen er identisk med artikel 18, stk. 2, i direktivet.

Direktivet regulerer ikke den situation, at både tildelingen og fordelingen af rettighedsvederlag sker gennem medlemsorganisationerne. Da denne situation ofte forekommer ved forvaltning af ophavsrettigheder i Danmark, har Kulturministeriet overvejet, hvorvidt der er behov for at supplere direktivets krav med en bestemmelse om, at medlemsorganisationerne skal give rettighedshaverne de i § 20, stk. 1, nævnte oplysninger, hvis medlemsorganisationen både står for tildelingen og fordelingen af rettighedsvederlag. Som følge af regeringens generelle politik om at begrænse overimplementering af EU-direktiver, finder Kulturministeriet det ikke hensigtsmæssigt at fastsætte regler herom.

Dette medfører, at når både fordelingen og tildelingen af rettighedsvederlag sker gennem en medlemsorganisation, vil rettighedshaverne ikke få de i § 20, stk. 1, nævnte oplysninger. Som nævnt under pkt. 2.3. forventer Kulturministeriet imidlertid, at medlemsorganisationerne så vidt muligt efterlever lovens principper på dette område.

3.5.2. Oplysninger til andre kollektive forvaltningsorganisationer om forvaltning af rettigheder i henhold til repræsentationsaftaler

3.5.2.1. Gældende ret

Der findes ikke specifikke regler i dansk ret om de informationer, som en kollektiv forvaltningsorganisation skal give til andre kollektive forvaltningsorganisationer, på hvis vegne den forvalter rettigheder i henhold til en repræsentationsaftale.

3.5.2.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til § 21 har til formål at gennemføre direktivets artikel 19.

Artikel 19 indeholder en oplysningsforpligtelse for de kollektive forvaltningsorganisationer, der forvalter rettigheder på vegne af en anden kollektiv forvaltningsorganisation i henhold til en repræsentationsaftale. Artiklen oplister en række oplysninger, som den kollektive forvaltningsorganisation skal give, herunder oplysninger om tildelte og fordelte beløb, fradrag, indgåede licenser og generalforsamlingsbeslutninger, der har relevans for forvaltningen af rettigheder i henhold til repræsentationsaftalen.

3.5.2.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Forslaget til § 21 indfører en oplysningspligt for en kollektiv forvaltningsorganisation, der forvalter rettigheder på vegne af en anden kollektiv forvaltningsorganisation på baggrund af en repræsentationsaftale. Den forvaltende kollektive forvaltningsorganisation skal elektronisk og mindst en gang om året give de i forslaget oplyste oplysninger til den bemyndigende forvaltningsorganisation.

3.5.3. Oplysninger til rettighedshavere, andre kollektive forvaltningsorganisationer og brugere på anmodning

3.5.3.1. Gældende ret

Der findes ikke specifikke regler i dansk ret om de oplysninger, som en kollektiv forvaltningsorganisation skal give til andre kollektive forvaltningsorganisationer, rettighedshavere eller brugere på baggrund af en anmodning fra disse.

3.5.3.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til § 22 har til formål at gennemføre artikel 20 i direktivet.

Artikel 20 forpligter kollektive forvaltningsorganisationer til at stille en række oplysninger om deres repertoire til rådighed for enhver kollektiv forvaltningsorganisation, på hvis vegne den forvalter rettigheder i henhold til en repræsentationsaftale, for enhver rettighedshaver eller for enhver bruger, såfremt disse fremsætter en begrundet anmodning.

I henhold til direktivets betragtning 35 kan medlemsstaterne fastsætte regler om, at de kollektive forvaltningsorganisationer kan fastsætte gebyrer for denne service.

3.5.3.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Forslaget til § 22 har til formål at sikre, at rettighedshavere, andre kollektive forvaltningsorganisationer og brugere har adgang til oplysninger om omfanget af de kollektive forvaltningsorganisationers aktiviteter og de værker, som de repræsenterer.

Der lægges i § 22, stk. 1, op til, at kollektive forvaltningsorganisationer som svar på en begrundet anmodning skal stille oplysninger til rådighed for enhver kollektiv forvaltningsorganisation, på hvis vegne den forvalter rettigheder i henhold til en repræsentationsaftale, for enhver rettighedshaver eller for enhver bruger.

De oplysninger, der skal stilles til rådighed, er de værker, den repræsenterer, de rettigheder, den forvalter, direkte eller under repræsentationsaftaler, og de geografiske områder, der er omfattet, eller

hvor sådanne værker på grund af den kollektive forvaltningsorganisations aktivitetsfelt ikke kan bestemmes, de typer af værker, den repræsenterer, de rettigheder, den forvalter, og de geografiske områder, der er omfattet.

Udgangspunktet i § 22, stk. 1, litra a) er således, at den kollektive forvaltningsorganisation skal give oplysninger på værkniveau. Bestemmelsen tager ikke alene sigte på de værker, som repræsenteres direkte, men også dem, der repræsenteres gennem fx repræsentationsaftaler.

I de tilfælde, hvor en kollektiv forvaltningsorganisation ikke kan bestemme de enkelte værker på grund af sit aktivitetsfelt, skal den i stedet oplyse om de typer af værker, den repræsenterer, og de rettigheder, den forvalter. Dette kan fx være de situationer, hvor en kollektiv forvaltningsorganisation indgår aftaler med aftalelicensvirkning, og værkerne for de ikke-repræsenterede rettighedshavere ikke kan bestemmes.

Forslaget til § 22, stk. 2, medfører, at de kollektive forvaltningsorganisationer skal stille oplysningerne til rådighed elektronisk og uden unødigt forsinkelse. Reglerne er med til at sikre direktivets formål om øget transparens i de kollektive forvaltningsorganisationer.

3.5.4. Offentliggørelse af oplysninger

3.5.4.1. Gældende ret

Ophavsretsloven indeholder ikke i dag bestemmelser, der pålægger de kollektive forvaltningsorganisationer at offentliggøre de i artikel 21 nævnte oplysninger.

Kulturministeriet stiller som betingelse for godkendelser i medfør af ophavsretsloven § 50, stk. 4, at den kollektive organisation, der godkendes til at indgå aftaler med aftalelicensvirkning, udtrykkeligt oplyser på sin hjemmeside, at den er godkendt af Kulturministeriet.

Mange af de kollektive forvaltningsorganisationer offentliggør på frivillig basis forskellige oplysninger, herunder vedtægter, årsregnskaber, årsberetninger, standardtariffer etc.

3.5.4.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til § 23 har til formål at gennemføre artikel 21.

Artikel 21 vedrører den information, som de kollektive forvaltningsorganisationer skal stille til rådighed for offentligheden.

Artikel 21, stk. 1, indeholder krav om, at de kollektive forvaltningsorganisationer skal offentliggøre en række oplysninger om blandt andet vedtægter, medlemsvilkår, generelle politikker og klagemuligheder.

I medfør af artikel 21, stk. 2, skal forvaltningsorganisationerne offentliggøre og ajourføre oplysningerne på deres hjemmesider.

3.5.4.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Forslaget til § 23 har til formål at fastsætte en række principper for, hvilke oplysninger de kollektive forvaltningsorganisationer skal gøre offentligt tilgængelige for omverdenen. § 23 adskiller sig fra oplysningsforpligtelserne i lovforslagets §§ 19-21 ved, at oplysningerne ikke skal stilles til rådighed for en afgrænset personkreds, men derimod skal offentliggøres bredt og på den kollektive forvaltningsorganisationens egen foranledning.

Forslaget til § 23 oplister de oplysninger, der skal offentliggøres af de kollektive forvaltningsorganisationer. Disse oplysninger vedrører blandt andet organisationernes vedtægter samt generelle politikker om administrationsomkostninger, fradrag og tariffer. Oplysningerne skal offentliggøres på de kollektive forvaltningsorganisationers hjemmesider og holdes ajourført.

Forslaget berører ikke de kollektive forvaltningsorganisationers offentliggørelsesforpligtelser, der måtte følge af anden lovgivning.

3.5.5. Årlig gennemsigthedsrapport

3.5.5.1. Gældende ret

Ophavsretslovgivningen indeholder ikke i dag bestemmelser, der pålægger de kollektive forvaltningsorganisationer at offentliggøre regnskaber, særlige rapporter eller lignende.

Når de kollektive forvaltningsorganisationer godkendes i medfør af ophavsretsloven, herunder godkendelser i medfør af § 50, stk. 4, fastsættes det som vilkår for godkendelsen, at organisationen på begæring forpligter sig til at fremlægge alle oplysninger om organisationens forhold for Kulturministeriet.

3.5.5.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til § 24 har til formål at gennemføre direktivets artikel 22 og bilag 1.

Artikel 22 vedrører en årlig gennemsigthedsrapport, som en kollektiv forvaltningsorganisation skal offentliggøre på sin hjemmeside.

Gennemsigthedsrapporten skal i medfør af artikel 22, stk. 1, offentliggøres senest otte måneder efter afslutningen af det pågældende regnskabsår og være tilgængelig på de kollektive forvaltningsorganisationers hjemmeside i mindst fem år.

Rapporten skal indeholde en række oplysninger, der er anført i bilaget til direktivet, jf. artikel 22, stk. 2, hvilket inkluderer en særreport om fradrag til sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige formål, jf. artikel 22, stk. 3.

Artikel 22, stk. 4, indeholder en række krav til gennemsigtighedsrapportens regnskabsmæssige oplysninger, herunder at disse oplysninger skal revideres af en eller flere personer, der er autoriseret til at revidere regnskaber i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF.

Bilaget er opdelt i tre afsnit. I første afsnit oplystes alle de elementer, som gennemsigtighedsrapporten skal indeholde. Disse elementer inkluderer finansielle oplysninger, der er udspecificeret i bilagets andet afsnit, og den ovenfor nævnte særreport, der er udspecificeret i bilagets tredje afsnit.

3.5.5.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

De danske kollektive forvaltningsorganisationer offentliggør i dag, på frivillig basis, en lang række af de af bilaget omfattede oplysninger, fx i form af revisorreviderede regnskaber og årsrapporter. På forvaltningsorganisationernes hjemmesider findes også almindeligvis tidligere års regnskaber og årsrapporter, og opgaven med at udarbejde og offentliggøre oplysninger er således ikke uvant for organisationerne.

Der er dog stor forskel på, hvordan og i hvilket omfang de kollektive forvaltningsorganisationer i Europa offentliggør oplysninger om deres virksomhed. Dette gør det vanskeligt for blandt andet rettighedshavere og andre forvaltningsorganisationer at vurdere og kontrollere en forvaltningsorganisation, der forvalter rettigheder på baggrund af en bemyndigelse fra rettighedshaveren eller en repræsentationsaftale. Adgangen til sammenlignelig information om de forskellige forvaltningsorganisationer er fx vigtig, når en rettighedshaver skal vælge, hvilken organisation han eller hun vil bemyndige til at forvalte rettigheder i medfør af direktivets artikel 5.

Dette er baggrunden for, at direktivet indeholder regler om en gennemsigtighedsrapport, der uanset retlig form skal offentliggøres af alle kollektive forvaltningsorganisationer. Rapporten skal indeholde oplysninger om blandt andet størrelsen på de opkrævede rettighedsvederlag og udgifter ved administrationen af rettighederne.

Den årlige gennemsigtighedsrapport udgør derfor et vigtigt redskab for rettighedshaverne i forbindelse med at overvåge og vurdere de kollektive forvaltningsorganisationers resultat, fx ved at sammenligne de kollektive forvaltningsorganisationers indtægts- og afregningsniveau og størrelsen af de fradrag, som organisationerne foretager til sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige formål. Gennemsigtighedsrapporten kan også virke som redskab for kollektive forvaltningsorganisationer til at føre kontrol med andre forvaltningsorganisationer, der forvalter rettigheder for den første forvaltningsorganisation via en repræsentationsaftale, jf. forslaget til § 31, eller en bemyndigelse i medfør af forslaget til § 32. Endelig kan gennemsigtighedsrapporten være en vigtig kilde for

myndighederne i forbindelse med det tilsyn, som myndighederne skal udføre i medfør af forslaget til § 38.

Det er de kollektive forvaltningsorganisationer, der selv fastlægger formen for offentliggørelsen. Organisationerne kan således, i det omfang § 24 tillader det, inkorporere oplysninger i deres almindelige rapporter. De kan vælge at præsentere oplysningerne i ét samlet dokument eller i en række særskilte dokumenter. Det er dog vigtigt, at fremstillingen bliver overskuelig, så det reelt vil være umuligt at finde og sammenstille de omfattede oplysninger.

Forslaget til § 24, stk. 1, indeholder et krav om, at kollektive forvaltningsorganisationer skal udarbejde og offentliggøre en årlig gennemsigtighedsrapport for hvert regnskabsår senest otte måneder efter afslutningen af dette regnskabsår. Rapporten skal være offentligt tilgængelig på forvaltningsorganisationens hjemmeside i mindst fem år, jf. forslaget til stk. 2, og indeholde de i bilag 1 anførte oplysninger, jf. forslaget til stk. 3. Bilaget er optrykt i slutningen af dette lovforslag.

I medfør af forslaget til § 24, stk. 4, skal gennemsigtighedsrapporten indeholde en delrapport om anvendelsen af de fradrag, som de kollektive forvaltningsorganisationer foretager med henblik på sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige formål.

Forslaget til § 24, stk. 5-6, indeholder krav til de regnskabsmæssige oplysninger, som skal indeholdes i gennemsigtighedsrapporten. De regnskabsmæssige oplysninger er de regnskaber, som er nævnt i punkt 1, litra a), i bilag 1 og de finansielle oplysninger, der er nævnt i punkt 1, litra g) og h), og i punkt 2 i bilag 1. Disse oplysninger skal i medfør af forslaget til stk. 5 revideres af en eller flere revisorer, der er godkendt hertil i henhold til revisorloven. Det følger endvidere af forslaget til § 24, stk. 6, at gennemsigtighedsrapporten skal indeholde den ubeskårede revisionspåtegning, inklusive eventuelle forbehold.

Direktivet indeholder ikke krav til de kollektive forvaltningsorganisationers medlemsorganisationer i forbindelse med udarbejdelse af gennemsigtighedsrapporten. Den kollektive forvaltningsorganisation, der er ansvarlig for udarbejdelsen af rapporten, vil derfor skulle indhente de nødvendige oplysninger fra deres medlemsorganisationer, når fordelingen af rettighedsvederlag sker gennem disse medlemsorganisationer.

Kulturministeriet har vurderet, hvorvidt direktivets regler bør suppleres med regler om, at medlemsorganisationerne vil skulle give de i bestemmelsen nævnte oplysninger til forvaltningsorganisationen, eller at medlemsorganisationerne selv vil skulle udarbejde en gennemsigtighedsrapport. Som følge af regeringens generelle politik om at begrænse overimplementering af EU-direktiver, finder Kulturministeriet det ikke hensigtsmæssigt at fastsætte regler herom. Som nævnt under pkt. 2.3. forventer Kulturministeriet imidlertid, at medlemsorganisationerne så vidt muligt efterlever lovens principper på dette område forstået på den måde, at medlemsorganisationerne aktivt medvirker til, at den kollektive forvaltningsorganisation, som de er medlemmer af, forsynes med de oplysninger, der er

nødvendige for, at den kollektive forvaltningsorganisation kan udarbejde en fyldestgørende gennemsigtighedsrapport, der lever op til lovforslagets krav.

Forslaget til bilag 1 indeholder de samme oplysninger som bilaget til direktivet. Bilaget har tre hovedafsnit.

Første afsnit indeholder en liste over de grundelementer, som skal være en del af gennemsigtighedsrapporten. Dette vedrører blandt andet et årsregnskab, en aktivitetsrapport og oplysninger om forvaltningsorganisationens struktur.

Andet afsnit indeholder en række finansielle oplysninger om de kollektive forvaltningsorganisationer. Oplysningerne skal i medfør af forslaget til § 24, stk. 6, revideres af en eller flere revisorer, der er godkendt hertil i henhold til revisorloven. Disse oplysninger vedrører blandt andet oplysninger om:

- de vederlag, som de kollektive forvaltningsorganisationer har indkrævet,
- de omkostninger, som forvaltningsorganisationen har haft i forbindelse med dens virksomhed, herunder opdelt på selve forvaltningen af ophavsrettigheder og andre tjenester end forvaltning af rettigheder,
- de beløb, der tildeles og fordeles til rettighedshaverne og
- de beløb, som de kollektive forvaltningsorganisationer modtager fra og fordeler til andre kollektive forvaltningsorganisationer, herunder administrationsomkostningerne forbundet hermed.

Tredje afsnit indeholder oplysninger, der skal afgives i den delrapport, der er nævnt i § 24, stk. 4. De oplysninger, der skal offentliggøres i delrapporten, vedrører de fradrag, der foretages med henblik på sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige formål, og en beskrivelse af, hvordan disse beløb er brugt, herunder omkostningerne forbundet med forvaltning af disse fradrag.

3.6. Kollektive forvaltningsorganisationers udstedelse af multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder

Direktivets tredje afsnit indeholder bestemmelser om multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder. Afsnittet gælder i henhold til direktivets artikel 2, stk. 2, kun for kollektive forvaltningsorganisationer, der er etableret i Unionen, og som forvalter ophavsmænds rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse på et multiterritorialt grundlag, dvs. i mere end én medlemsstat. Reglerne er en viderebygning af de principper, som kan findes i Kommissionens henstilling 2005/737/EU, hvori Kommissionen opfordrede til nye regulatoriske rammer i forhold til udbuddet af musiktjenester på tværs af grænserne i EU. Det følger af direktivets betragtning 39, at denne indstilling ikke har været tilstrækkelig, og af betragtning 40, at der derfor er behov for at fastsætte en række minimumsregler for de kollektive forvaltningsorganisationer, der tilbyder multiterritoriale licenser for brug af musikværker.

Formålet med direktivets tredje afsnit om de multiterritoriale licenser er at skabe betingelser, der fremmer den mest effektive licenspraksis hos de kollektive forvaltningsorganisationer i en stadig mere grænseoverskridende kontekst. Dette gøres ved at indføre en række forpligtelser for de omfattede kollektive forvaltningsorganisationer.

Medlemsstaterne skal i henhold til artikel 23 sikre, at kollektive forvaltningsorganisationer, der er etableret på deres territorium, skal opfylde regler i direktivets tredje afsnit, når organisationerne tilbyder multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder. Det præciseres i direktivets betragtning 40, at reglerne ikke gælder for onlinetjenester, der udelukkende giver adgang til musikværker i form af trykte noder, hvilket også er gældende for dette lovforslags kapitel 6.

Direktivets tredje afsnit indeholder blandt andet regler om:

- Artikel 24-26: Behandling af oplysninger om musikværker, rettigheder og rettighedshavere, herunder regler om de kollektive forvaltningsorganisationers kapacitet til at identificere deres repertoire og om deres evne til effektivt og rettidigt at korrigere fejl i deres data.
- Artikel 27: Forholdet til brugere, særligt i forhold til rapporteringen om brug af musik fra disse brugere og de kollektive forvaltningsorganisationers fakturering for denne brug.
- Artikel 28: Fordelingen af skyldige beløb til rettighedshaverne.
- Artikel 29-31: Regler om, at kollektive forvaltningsorganisationer og rettighedshavere kan bemyndige andre kollektive forvaltningsorganisationer til at omfatte deres repertoire i multiterritoriale licenser.
- Artikel 32: Undtagelse for multiterritoriale licenser til radio- og fjernsynsforetagender.

Det følger af direktivets artikel 2, stk. 2, at direktivets tredje afsnit finder anvendelse på kollektive forvaltningsorganisationer, som er etableret i Unionen, og som forvalter ophavsmænds rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse på et multiterritorialt grundlag. De kollektive forvaltningsorganisationer, der opfylder dette krav, skal dog samtidig opfylde kravene i direktivets andet afsnit, som foreslås gennemført ved dette lovforslags §§ 3-24. I tilfælde af, at der konflikt mellem reglerne i forslaget til kapitel 6 og reglerne i dette lovforslags §§ 3-24, vil reglerne i kapitel 6 have forrang.

3.6.1. Krav til oplysningerne om musikværker, rettighedshavere, rettigheder m.v.

3.6.1.1. Gældende ret

Dansk lovgivning indeholder på nuværende tidspunkt ikke regler, der fastlægger krav til de kollektive forvaltningsorganisationers behandling af oplysninger om rettigheder og rettighedshavere til de musikværker, de repræsenterer.

Det følger af forarbejderne til lov nr. 472 af 7. juni 2001 om ændring af ophavsretsloven, at et af de momenter, som der bør lægges vægt på i vurderingen af, om en kollektiv forvaltningsorganisation kan godkendes i medfør af ophavsretslovens § 50, stk. 4, er, om organisationen har den fornødne administrative kapacitet til at varetage opkrævning og udlodning til de enkelte rettighedshavere på forsvarlig vis.

3.6.1.2. Baggrunden for forslaget

Forslaget til §§ 25-27 har til formål at gennemføre direktivets artikler 24-26. Disse regler skal sikre, at en forvaltningsorganisation, der udsteder multiterritoriale licenser, har nøjagtige og fuldstændige oplysninger om de musikværker, rettighedshavere og rettigheder, som organisationen er bemyndiget til at repræsentere på et givent territorielt område.

Direktivets artikel 24 indeholder regler om, at de kollektive forvaltningsorganisationer skal have kapacitet til at forvalte sådanne licenser, at de skal kunne identificere de musikværker, rettigheder og rettighedshavere, de repræsenterer, og at de skal gøre tiltag for at sikre nøjagtigheden af de multiterritoriale repertoireoplysninger.

Artikel 24, stk. 1, indeholder et krav om, at kollektive forvaltningsorganisationer, der udsteder multiterritoriale licenser, skal have tilstrækkelig kapacitet til på en effektiv og gennemsigtig måde at foretage elektronisk behandling af data, der er nødvendige for forvaltningen af sådanne licenser.

Artikel 24, stk. 2, indeholder de betingelser, som de kollektive forvaltningsorganisationer mindst skal opfylde med henblik på efterlevelse af kravet i artikel 24, stk. 1.

I henhold til direktivets artikel 25 skal kollektive forvaltningsorganisationer, der udsteder multiterritoriale licenser, fremsende oplysninger om deres repertoire til rettighedshavere, onlinetjenesteudbydere og andre kollektive forvaltningsorganisationer, hvis disse fremsender en begrundet anmodning om denne information.

Artikel 26, stk. 1, forpligter de kollektive forvaltningsorganisationer, der udsteder multiterritoriale licenser, til at indføre ordninger, der gør det muligt for rettighedshavere, onlinetjenesteudbydere og andre kollektive forvaltningsorganisationer at kommunikere med organisationen i forbindelse med korrektion af forkerte data om musikværker, rettigheder m.v.

Af artikel 26, stk. 2, følger, at rettighedshavere, der bemyndiger en multiterritoriallicensudstedende kollektiv forvaltningsorganisation til at forvalte onlinemusikrettigheder, skal have mulighed for i elektronisk form at tilsende organisationen oplysninger om deres musikværker, deres rettigheder til disse værker og de territoriale rettigheder, for hvilke de giver organisationen bemyndigelse. De samme muligheder skal en kollektiv forvaltningsorganisation give de rettighedshavere, der repræsenteres af en anden kollektiv forvaltningsorganisation, der giver den kollektive

forvaltningsorganisation bemyndigelse til at repræsenterer værkerne i medfør af artiklerne 29 og 30, jf. artikel 26, stk. 3.

3.6.1.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Lovforslagets krav om de omfattede kollektive forvaltningsorganisationers håndtering af oplysninger i §§ 25-27 skal ses i lyset af de udfordringer, som er forbundet med at give multiterritoriale licenser. Som det følger af EU-Kommissionens resume af konsekvensanalysen bag direktivet om kollektiv forvaltning, kan forvaltning af repertoire på tværs af flere jurisdiktioner, samspil med store og multiterritoriale tjenesteudbydere og behandling af de brugerdata, der genereres i flere forskellige jurisdiktioner, være en både krævende og dyr opgave, og manglende kapacitet og tekniske ressourcer kan medføre unøjagtig eller dobbelt fakturering af brugere og betydelige forsinkelser i fakturering af brugerne og betaling til rettighedshaverne.

Det er derfor vigtigt, at kollektive forvaltningsorganisationer, der vælger at udstede multiterritoriale licenser for musikværker, opfylder en række minimumskrav til blandt andet deres kapacitet og nøjagtigheden af de data, de baserer deres virke på.

Forslagene til §§ 25-27 baseres på en tankegang om, at de omfattede kollektive forvaltningsorganisationer har nøjagtige oplysninger om:

- hvilke rettighedshavere de forvalter rettigheder på vegne af,
- hvilke af disse rettighedshaveres musikværker der indgår i deres repertoire,
- hvilke rettigheder til disse musikværker der er omfattet af deres mandat og
- hvilke territorier de har mandat til at forvalte rettigheder på.

Dette krav om nøjagtighed er med til at sikre transparens i forhold til såvel brugere som rettighedshavere, hvilket blandt andet mindsker risikoen for, at brugerne betaler to gange for de samme rettigheder.

Reglerne i de foreslåede §§ 25-27 har tæt sammenhæng med de standarder og den praksis, der udarbejdes på internationalt plan og EU-plan. Fortolkningen af bestemmelserne vil derfor være dynamisk og vil skulle ses i lyset af de standarder, der gælder internationalt og i EU. Det bemærkes, at der på internationalt plan er påbegyndt samarbejder mellem forskellige kollektive forvaltningsorganisationer om etablering af datasystemer, fx "International Copyright Enterprise" (ICE), der er stiftet af den svenske forvaltningsorganisation STIM og den engelske forvaltningsorganisation PRS, eller "Armonia", der er et samarbejde mellem flere europæiske kollektive forvaltningsorganisationer, blandt anden franske SACEM og spanske SGAE. I Norden har de danske, finske og norske kollektive forvaltningsorganisationer, der forvalter rettigheder til musikværker, indgået et samarbejde om udarbejdelse af et fælles elektronisk system til musikrapportering og distribuering af rettighedsvederlag, der er betegnet "Polaris Nordic".

Samtidig arbejdes der på standardiseringen af de oplysninger, der skal gives om værker og rettighedshavere. Et eksempel herpå er udviklingen af ISWC, der er en ISO-standard til identifikation af musikværker.

Forslaget til § 25, stk. 1, der har til formål at gennemføre artikel 24, stk. 1, medfører, at de ovennævnte kollektive forvaltningsorganisationer skal have tilstrækkelig kapacitet til på en effektiv og gennemsigtig måde at foretage elektronisk behandling af data, der er nødvendig for forvaltningen af sådanne licenser, herunder med henblik på at identificere det repertoire og overvåge dets anvendelse, fakturering af brugere, opkrævning af rettighedsvederlag og fordeling af skyldige beløb til rettighedshaverne.

I forbindelse med opfyldelsen af § 25, stk. 1, skal de kollektive forvaltningsorganisationer mindst opfylde en række krav, der er oplistet i forslaget til § 25, stk. 2. De kollektive forvaltningsorganisationer skal i medfør heraf:

- a) have kapacitet til nøjagtigt at identificere musikværker, helt eller delvis, som den kollektive forvaltningsorganisation er bemyndiget til at repræsentere,
- b) have kapacitet til nøjagtigt at definere rettigheder og rettighedshaverne hertil for hvert musikværk, som den kollektive forvaltningsorganisation er bemyndiget til at repræsentere,
- c) gøre anvendelse af passende midler med henblik på at identificere rettighedshavere og musikværker, idet der så vidt muligt skal tages hensyn til frivillige branchestandarder og praksis, som er udviklet på internationalt plan eller EU-plan, og
- d) gøre anvendelse af passende midler med henblik på at identificere uoverensstemmelser i data fra andre kollektive forvaltningsorganisationer, der udsteder multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder, samt rettidigt og effektivt at rette op på disse uoverensstemmelser.

Forslaget til § 26 medfører, at kollektive forvaltningsorganisationer elektronisk skal give en række ajourførte oplysninger, der gør det muligt at identificere det onlinemusikrepertoire, de repræsenterer, til visse rettighedshavere, onlinemusiktjenesteudbydere og andre kollektive forvaltningsorganisationer, såfremt disse fremsender en begrundet anmodning herom.

Forslaget til § 27, stk. 1, forpligter de omfattede kollektive forvaltningsorganisationer til at indføre ordninger, der gør det muligt for rettighedshavere, andre kollektive forvaltningsorganisationer og onlinetjenesteudbydere at gøre indsigelse mod indholdet af de data, der er omhandlet i listen over krav til de kollektive forvaltningsorganisationer i henhold til § 25, stk. 2, eller oplysninger i henhold til § 26, hvis de på grundlag af rimeligt bevismateriale har grund til at tro, at data eller oplysninger er urigtige. Hvis det på tilstrækkelig vis dokumenteres, at forvaltningsorganisationens data eller oplysninger er urigtige, skal forvaltningsorganisationen uden unødigt forsinkelse korrigere fejlen.

Forslaget til § 27, stk. 2, medfører, at de rettighedshavere, der repræsenteres af en af kapitel 6 omfattet kollektiv forvaltningsorganisation, skal have mulighed for elektronisk at tilsende organisationen oplysninger vedrørende deres musikværker, deres rettigheder til disse værker samt de geografiske områder, hvortil de giver organisationen bemyndigelse.

Dette gælder både rettighedshavere, hvis musikværker indgår i organisationens repertoire, og rettighedshavere, der har bemyndiget organisationen til at forvalte rettigheder i medfør af forslaget til § 34.

Forslaget til § 27, stk. 3, medfører, at i de situationer, hvor en kollektiv forvaltningsorganisation modtager en bemyndigelse fra en anden kollektiv forvaltningsorganisation i medfør af §§ 30-33, skal den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisationens rettighedshavere have samme muligheder som de rettighedshavere, der er nævnt i stk. 2 ovenfor, medmindre de to kollektive forvaltningsorganisationer aftaler andet.

3.6.2. Nøjagtig og rettidig rapportering og fakturering

3.6.2.1. Gældende ret

Der er ikke regler i dansk lovgivning om, hvordan onlinetjenesteudbydere skal rapportere for anvendelsen af musikværker til kollektive forvaltningsorganisationer.

Der er endvidere ingen regler om, hvordan kollektive forvaltningsorganisationer skal fakturere for sådan anvendelse.

3.6.2.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til § 28 har til formål at gennemføre artikel 27.

Artikel 27 vedrører onlineudbyderes rapportering for anvendelse af musikværker til de kollektive forvaltningsorganisationer og organisationernes fakturering for denne anvendelse.

I medfør af artikel 27, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at de kollektive forvaltningsorganisationer overvåger den måde, hvorpå onlinetjenesteudbydere, til hvilke organisationer har udstedt en multiterritorial licens for online musikrettigheder, som den helt eller delvis repræsenterer, anvender disse rettigheder.

Artikel 27, stk. 2, fastslår, at onlinetjenesteudbyderne skal rapportere nøjagtigt om den faktiske anvendelse af musikværkerne. Dette modsvares af, at de kollektive forvaltningsorganisationer skal tilbyde udbyderne mulighed for at foretage denne rapportering med elektroniske midler, herunder ved at tilbyde mindst en rapporteringsmetode, der tager hensyn til frivillige branchestandarder eller praksis, der er udviklet på internationalt plan eller EU-plan. Hvis en kollektiv forvaltning tilbyder en branchestandard, kan den nægte at acceptere rapportering i udbyderens eget format.

Artikel 27, stk. 3-5, vedrører kollektive forvaltningsorganisationers fakturering for musiktjenesteudbydernes faktiske anvendelse af musikværker. Det følger af stk. 3, at faktureringen skal ske elektronisk, og at organisationen skal tilbyde anvendelsen af mindst

et format, hvor der tages hensyn til frivillige branchestandarder eller praksis, der er udviklet på internationalt plan eller EU-plan. Fakturaen skal identificere de værker og rettigheder, for hvilke der er givet licens. I stk. 4 fastslås det, at kollektive forvaltningsorganisationer skal fakturere nøjagtigt og uden forsinkelse efter rapportering, medmindre det ikke er muligt af grunde, der skyldes onlinetjenesteudbyderen. Efter stk. 5 skal kollektive forvaltningsorganisationer indføre passende ordninger, der giver onlinetjenesteudbyderen mulighed for at anfægte fakturaens rigtighed.

3.6.2.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Forslaget til § 28 har til formål at fastsætte regler om brugernes rapportering af anvendelse af musikkværkerne og de kollektive forvaltningsorganisationers fakturering for denne anvendelse. Bestemmelsen er et vigtigt led i at sikre, at de kollektive forvaltningsorganisationer kan leve op til forpligtelserne i forslaget til § 29.

Forslaget til § 28, stk. 1, fastsætter et overordnet princip om, at kollektive forvaltningsorganisationer skal overvåge den måde, hvorpå onlinetjenesteudbyderne, til hvilke organisationerne har udstedet en multiterritorial licens for onlinemusikrettigheder, som de helt eller delvis repræsenterer, anvender disse rettigheder. Det er den kollektive forvaltningsorganisation, der selv vurderer, hvordan den overvåger anvendelsen.

I medfør af forslaget til § 28, stk. 2, skal den kollektive forvaltningsorganisation tilbyde onlinemusiktjenesteudbydere mulighed for elektronisk at rapportere om den faktiske anvendelse af onlinemusikrettigheder, og onlinemusiktjenesteudbydere skal rapportere nøjagtigt om den faktiske anvendelse af disse værker. Den kollektive forvaltningsorganisation skal tilbyde anvendelse af mindst én rapporteringsmetode, der tager hensyn til frivillige branchestandarder eller praksis, som er udviklet på internationalt plan eller EU-plan, for elektronisk udveksling af sådanne data. Den kollektive forvaltningsorganisation kan nægte at acceptere rapportering fra onlinetjenesteudbyderen i et af udbyderens egne formater, hvis organisationen giver mulighed for rapportering i henhold til en branchestandard for elektronisk dataudveksling.

I medfør af forslaget til § 28, stk. 3, skal forvaltningsorganisation foretage elektronisk fakturering af onlinetjenesteudbyderen. Den kollektive forvaltningsorganisation skal tilbyde anvendelse af mindst ét format, hvor der tages hensyn til frivillige branchestandarder eller praksis, der er udviklet på internationalt plan eller EU-plan. Fakturaen skal identificere de værker og rettigheder, for hvilke der gives licens på grundlag af dataene omhandlet i listen af betingelser i § 25, stk. 2, og de tilsvarende faktiske anvendelser i det omfang, det er muligt på grundlag af de oplysninger, der fremlægges af onlinetjenesteudbyderen, og det format, der anvendes til at give disse oplysninger. Onlinetjenesteudbyderen kan ikke nægte at modtage fakturaen på grund af dennes format, hvis den kollektive forvaltningsorganisation anvender en branchestandard.

Denne fakturering skal i medfør af forslaget til § 28, stk. 4, ske nøjagtigt og uden forsinkelse, efter at den faktiske anvendelse af onlinerettigheder til det pågældende

musikværk er rapporteret, undtagen i tilfælde hvor dette ikke er muligt af grunde, der kan tilskrives onlinetjenesteudbyderen.

I medfør af forslaget til § 28, stk. 5, skal den kollektive forvaltningsorganisation indføre passende ordninger, der giver onlinetjenesteudbyderen mulighed for at anfægte fakturaens rigtighed.

3.6.3. Nøjagtig og rettidig betaling til rettighedshaverne

3.6.3.1. Gældende ret

Der er ikke regler i dansk lovgivning om, hvornår kollektive forvaltningsorganisationer, der udsteder multiterritoriale licenser, skal fordele skyldige beløb til rettighedshaverne.

3.6.3.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til § 29 har til formål at gennemføre direktivets artikel 28.

Artikel 28 indeholder regler om fristerne for multiterritoriallicensudstedende kollektive forvaltningsorganisationers fordeling af skyldige beløb til rettighedshaverne samt om de oplysninger, som forvaltningsorganisationerne skal give rettighedshaverne i forbindelse med fordelingen.

Artikel 28, stk. 1, kræver, at medlemsstaterne skal sikre, at kollektive forvaltningsorganisationer nøjagtigt og uden forsinkelse, efter at den faktiske anvendelse er blevet rapporteret, skal fordele de skyldige beløb til rettighedshaverne, medmindre dette ikke er muligt af årsager, der kan tilskrives onlinetjenesteudbyderen.

Efter artikel 28, stk. 2, skal de kollektive forvaltningsorganisationer, når de fordeler skyldige beløb i medfør af stk. 1, give rettighedshaverne oplysninger om blandt andet størrelsen af det opkrævede beløb og fradrag herfra.

Artikel 28, stk. 3, er relevant, når en kollektiv forvaltningsorganisation giver en anden kollektiv forvaltningsorganisation bemyndigelse til at forvalte rettigheder i medfør af artiklerne 29 og 30. Den bemyndigede forvaltningsorganisation skal fordele det skyldige beløb, jf. stk. 1, til den bemyndigende forvaltningsorganisation nøjagtigt og uden unødigt forsinkelse og samtidig give de i stk. 2 nævnte oplysninger til den bemyndigende organisation. Den bemyndigende organisation vil herefter være ansvarlig for videregivelse af vederlag og oplysninger, medmindre de kollektive forvaltningsorganisationer aftaler andet.

3.6.3.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Forslaget til § 29 indeholder reglerne for fordeling af skyldige beløb på området for multiterritoriale licenser.

Det foreslås i § 29, stk. 1, at en kollektiv forvaltningsorganisation, som udsteder multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder, skal fordele skyldige beløb til rettighedshaverne præcist og uden forsinkelse, efter at den faktiske anvendelse af værkerne er rapporteret af onlinetjenesteudbyderen, medmindre dette ikke er muligt af årsager, der skal tilskrives onlinetjenesteudbyderen. Reglen har forrang frem for § 16, stk. 1.

I medfør af den foreslåede § 29 stk. 2, skal den kollektive forvaltningsorganisation give følgende oplysninger til rettighedshaverne sammen med enhver fordeling af skyldige beløb, som den foretager i medfør af stk. 1:

- a) den periode, hvor anvendelserne fandt sted, og for hvilke rettighedshaverne skal have udbetalt et beløb, samt de geografiske områder, hvor anvendelserne fandt sted,
- b) de beløb, der er opkrævet, de fradrag, der er foretaget, og de beløb, der er afregnet af den kollektive forvaltningsorganisation for hver onlinerettighed til ethvert musikværk, som rettighedshaveren har givet den kollektive forvaltningsorganisation bemyndigelse til at repræsentere, og
- c) de beløb, der er opkrævet for rettighedshavere, de fradrag, der er foretaget, og de beløb, der er afregnet af den kollektive forvaltningsorganisation for hver onlinetjenesteudbyder.

Forslaget til § 29, stk. 2, har forrang i forhold til reglen i forslaget til § 20.

I de tilfælde, hvor en kollektiv forvaltningsorganisation ikke udsteder multiterritoriale licenser på baggrund af en bemyndigelse fra rettighedshaverne, men på baggrund af en bemyndigelse fra en anden kollektiv forvaltningsorganisation i medfør af §§ 30-33, finder den foreslåede § 29, stk. 3, anvendelse. I disse tilfælde vil den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation skulle fordele de i stk. 1 omhandlede beløb præcist og uden forsinkelse og give de i stk. 2 omhandlede oplysninger til den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisation. Den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisation vil herefter være ansvarlig for den efterfølgende fordeling af sådanne beløb og skal sikre, at oplysningerne, der er nævnt i stk. 2, meddeles rettighedshaverne, medmindre de kollektive forvaltningsorganisationer aftaler andet.

3.6.4. Aftaler mellem kollektive forvaltningsorganisationer om udstedelse af multiterritoriale licenser

3.6.4.1. Gældende ret

Der er ikke regler i dansk lovgivning om forholdet mellem to kollektive forvaltningsorganisationer i forbindelse med udstedelse af multiterritoriale licenser.

3.6.4.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til §§ 30-33 har til formål at gennemføre artiklerne 29 og 30 i dansk lovgivning.

Artikel 29 vedrører aftaler mellem kollektive forvaltningsorganisationer om multiterritorial licensering.

I medfør af artikel 29, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at enhver repræsentationsaftale mellem kollektive forvaltningsorganisationer, ifølge hvilken en kollektiv forvaltningsorganisation giver en anden kollektiv forvaltningsorganisation bemyndigelse til at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder i sit eget musikrepertoire, er af ikke-eksklusiv karakter. Den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation skal forvalte disse onlinerettigheder på et ikke-diskriminerende grundlag.

Artikel 29, stk. 2 og stk. 3, indeholder oplysningsforpligtelser for såvel den bemyndigede som den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisation. I medfør af stk. 2 skal den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisation oplyse sine medlemmer om de væsentligste vilkår i repræsentationsaftalen om multiterritorial licensering, og i medfør af stk. 3 skal den bemyndigede forvaltningsorganisation give den bemyndigende forvaltningsorganisation oplysninger om de væsentligste vilkår for udstedelse af værker vedrørende sidstnævntes værker.

Artikel 30 indeholder regler om samarbejdet mellem kollektive forvaltningsorganisationer i forbindelse med licenseringen, når en kollektiv forvaltningsorganisation bemyndiger en anden kollektiv forvaltningsorganisation til at udstede multiterritoriale licenser.

Det bestemmes i artikel 30, stk. 1, at når en kollektiv forvaltningsorganisation, der ikke giver eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettighederne i dens eget musikrepertoire, anmoder en anden kollektiv forvaltningsorganisation om at indgå en repræsentationsaftale med henblik på at repræsentere disse rettigheder, skal medlemsstaterne sikre, at den anmodede kollektive forvaltningsorganisation er forpligtet til at tilslutte sig en sådan anmodning, såfremt den allerede udsteder eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for samme kategori af onlinemusikrettigheder til en eller flere andre kollektive forvaltningsorganisationers repertoire. En sådan anmodning skal i medfør af artikel 30, stk. 2, besvares skriftligt og uden unødigt forsinkelse.

Den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation skal i medfør af artikel 30, stk. 3, forvalte det repertoire, der repræsenteres af den anmodende kollektive forvaltningsorganisation på de samme betingelser, som den anvender i forvaltningen af sit eget repertoire, og skal i medfør af artikel 30, stk. 4, inkludere dette repertoire i alle de tilbud, som den retter til onlinetjenesteudbydere.

Artikel 30, stk. 5, fastslår, at den anmodede kollektive forvaltningsorganisationens administrationsomkostninger ikke må overstige de rimelige omkostninger, denne organisation afholder.

Artikel 30, stk. 6, indeholder en oplysningsforpligtelse for den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisation over for den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation.

Såfremt denne forpligtelse ikke overholdes, kan den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation anmode om omkostningsdækning eller udelukke værker fra den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisations repertoire.

3.6.4.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Et af formålene med direktivet er gøre det lettere for onlinetjenesteudbydere at indgå aftaler med kollektive forvaltningsorganisationer om anvendelse af musikværker, så disse udbydere kan stille musik til rådighed i hele EU. Dette kan blandt andet gøres ved at mindske antallet af kollektive forvaltningsorganisationer, som onlinetjenesteudbyderen skal indgå aftaler med, hvilket kræver, at de kollektive forvaltningsorganisationer sammenlægger deres repertoire, så onlinetjenesteudbyderen får adgang til multiterritoriale licenser. Det følger af direktivets betragtning 44, at de kollektive forvaltningsorganisationer, der ikke er villige til eller i stand til at udstede multiterritoriale licenser, bør tilskyndes til frivilligt at give andre kollektive forvaltningsorganisationer bemyndigelse til at forvalte deres repertoire på et ikke-diskriminerende grundlag.

Dette gøres gennem forslaget til §§ 30-33, der fastsætter regler om samarbejdet mellem kollektive forvaltningsorganisationer i forbindelse med, at en kollektiv forvaltningsorganisation bemyndiger en anden kollektiv forvaltningsorganisation til at udstede licenser for den førstnævnte kollektive forvaltningsorganisations repertoire. §§ 30-33 suppleres bl.a. af de generelle regler om repræsentationsaftaler i forslaget til §§ 17 og 18.

Forslaget til § 30 bestemmer, at når en kollektiv forvaltningsorganisation giver en anden kollektiv forvaltningsorganisation bemyndigelse til at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder i sit eget musikrepertoire, skal denne være af ikke-eksklusiv karakter. Dette hænger sammen med, at eksklusivaftaler om multiterritoriale licenser blandt andet kan begrænse valget for brugere, der søger multiterritoriale licenser.

Forslaget til § 31, stk.1, forpligter den kollektive forvaltningsorganisation, der har givet bemyndigelse til en anden kollektiv forvaltningsorganisation, til at underrette sine medlemmer om de væsentligste vilkår i repræsentationsaftalen mellem de to kollektive forvaltningsorganisationer. Dette er med til at øge gennemsigtigheden for medlemmerne af den kollektive forvaltningsorganisation, der giver bemyndigelsen.

Forslaget til § 31, stk. 2, forpligter den kollektive forvaltningsorganisation, der får en bemyndigelse til at repræsentere en anden kollektiv forvaltningsorganisations repertoire, til at oplyse sidstnævnte om alle væsentlige vilkår for udstedelse af licenser for dennes onlinerettigheder. Dette giver, sammen med de øvrige oplysninger, som den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation skal give i medfør af lovforslaget, den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisation mulighed for at vurdere den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation.

Forslaget til § 32 er en af to nøglebestemmelser i forhold til at fremme sammenlægningen af de kollektive forvaltningsorganisationers repertoire – den anden er forslagets § 34.

I visse tilfælde vil en kollektiv forvaltningsorganisation ikke ønske selv at udbyde multiterritoriale licenser, eller have kapaciteten hertil, og dens medlemmer vil derfor kunne være afskåret fra at få udstedt multiterritoriale licenser for deres værker, medmindre de trækker deres rettigheder ud af den kollektive forvaltningsorganisation og bemyndiger en anden kollektiv forvaltningsorganisation, der udsteder multiterritoriale licenser, til at administrere deres rettigheder. Forslaget til §§ 32 og 34 tager højde for denne problemstilling ved at sikre, at en rettighedshavers musikværker kan blive repræsenteret af en kollektiv forvaltningsorganisation, der udsteder multiterritoriale licenser, uden at rettighedshaveren behøver at trække alle sine rettigheder ud af sin egen forvaltningsorganisation, der ikke udsteder disse licenser.

Forslaget til § 32 giver mulighed for, at en kollektiv forvaltningsorganisation, der ikke udsteder multiterritoriale licenser, kan bemyndige en anden kollektiv forvaltningsorganisation, der udsteder disse licenser, til at repræsenterer den førstnævnte forvaltningsorganisationens repertoire. Hvis den kollektive forvaltningsorganisation ikke vælger at bemyndige en anden kollektiv forvaltningsorganisation til at repræsentere sit repertoire, kan en rettighedshaver vælge selv at bemyndige en anden kollektiv forvaltningsorganisation til at forvalte visse af rettighedshaverens rettigheder i medfør af reglerne i forslaget til § 34. Der henvises til bemærkningerne til § 34.

Forslaget til § 32, stk. 1, medfører, at når en kollektiv forvaltningsorganisation, der ikke giver eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettighederne i sit eget musikrepertoire, anmoder en anden kollektiv forvaltningsorganisation om at indgå en repræsentationsaftale med henblik på at repræsentere disse rettigheder, er den anmodede kollektive forvaltningsorganisation forpligtet til at acceptere denne anmodning, såfremt den allerede udsteder eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for samme kategori af onlinemusikrettigheder omfattende en eller flere andre kollektive forvaltningsorganisationers repertoire.

I henhold til forslaget til § 32, stk. 2, er den anmodede kollektive forvaltningsorganisation forpligtet til uden unødigt forsinkelse at svare skriftligt på forespørgslen fra den anmodende kollektive forvaltningsorganisation.

Forslaget til § 33 indeholder en række regler om en kollektiv forvaltningsorganisationens forvaltning af det repertoire, som den er blevet bemyndiget til at repræsentere på vegne af en anden kollektiv forvaltningsorganisation i medfør af forslaget til § 32.

Det fremgår således af forslaget til § 33, stk. 1, at den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation skal forvalte det repertoire, den repræsenterer på vegne af den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisation, på de samme betingelser, som den anvender i forvaltningen af sit eget repertoire. Det fremgår endvidere af forslaget til § 33, stk. 2, at den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation skal inkludere det

repertoire, som den repræsenterer på vegne af den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisation, i alle de tilbud, som den retter til onlinetjenesteudbydere. Reglerne har til formål at beskytte den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisations rettighedshaveres interesser og sikre, at smalt repertoire i medlemsstaterne kan få adgang til det indre marked på lige vilkår.

I forslaget til § 33, stk. 3, forslås det, at forvaltningsgebyret for den tjeneste, som den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation leverer til den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisation, ikke må overstige de rimelige omkostninger, der afholdes af den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at den bemyndigede organisation har mulighed for at tjene sine nødvendige og rimelige investeringer hjem.

I medfør af forslaget til § 33, stk. 4, skal den bemyndigende kollektive forvaltningsorganisation give den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation de oplysninger om sit eget musikrepertoire, der er nødvendige for udstedelsen af multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder. De oplysninger, der skal gives, skal gøre det muligt for den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation at opfylde kravene i lovforslagets kapitel 6.

3.6.5. Adgang til multiterritorial licensering

3.6.5.1. Gældende ret

Der er ikke specifikke regler i dansk lovgivning om rettighedshaveres mulighed for at tilbagetrække rettigheder fra en kollektiv forvaltningsorganisation.

3.6.5.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til § 34 har til formål at gennemføre artikel 31.

Hvis en kollektiv forvaltningsorganisation ikke udsteder eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder eller ikke giver en anden kollektiv forvaltningsorganisation mulighed for at repræsentere disse rettigheder til dette formål, medfører artikel 31, at rettighedshavere, der har bemyndiget den pågældende forvaltningsorganisation til at repræsentere deres onlinemusikrettigheder, kan fratage den kollektive forvaltningsorganisation onlinemusikrettighederne med henblik på at udstede multiterritoriale licenser vedrørende alle geografiske områder, uden at det er nødvendigt at trække onlinemusikrettighederne til monoterritoriale licenser tilbage.

Bestemmelsen har først virkning efter sit indhold fra den 10. april 2017.

3.6.5.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Forslaget til § 34 har til formål at sikre, at rettighedshavere har mulighed for at få udstedt multiterritoriale licenser for deres onlinerettigheder i musikværker, selvom den kollektive forvaltningsorganisation, som de har bemyndiget til at forvalte deres rettigheder, ikke selv udsteder multiterritoriale licenser eller bemyndiger andre kollektive forvaltningsorganisationer til at gøre dette.

Forslaget til § 34 supplerer forslagene til §§ 32 og 33, der tilsammen har til formål at sikre, at rettighedshavere til musikværker har mulighed for at få udstedt multiterritoriale licenser for onlinerettighederne til disse værker, selvom rettighedshavernes kollektive forvaltningsorganisation ikke gør dette.

Forslaget til § 34 adskiller sig ordlydsmæssigt fra artikel 31. Ændringen er af redaktionel karakter og er foretaget med henblik på præcisering. Det følger af forslaget til § 34, at en rettighedshaver kan tilbagetrække onlinemusikrettighederne fra en kollektiv forvaltningsorganisation, som den har bemyndiget til at repræsentere disse rettigheder, hvis den kollektive forvaltningsorganisation ikke udsteder eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder eller ikke giver en anden kollektiv forvaltningsorganisation mulighed for at repræsentere disse rettigheder til dette formål. Rettighedshaveren kan vælge at lade den kollektive forvaltningsorganisation beholde onlinemusikrettigheder med henblik på licensering i enkeltlande.

Bestemmelsen finder fx anvendelse i de tilfælde, hvor en rettighedshaver overdrager sine onlinemusikrettigheder til alle territorier til en kollektiv forvaltningsorganisation, og denne kollektive forvaltningsorganisation enten ikke selv udsteder eller tilbyder multiterritoriale licenser, eller gør det muligt for andre kollektive forvaltningsorganisationer at repræsentere disse rettigheder til dette formål. Her kan det være relevant for rettighedshaveren at tilbagetrække onlinemusikrettighederne med henblik på enten selv eller gennem enhver anden part, den udpeger, eller gennem enhver kollektiv forvaltningsorganisation, der opfylder bestemmelserne i dette afsnit, at udstede multiterritoriale licenser for sine egne onlinemusikrettigheder

Bestemmelsen adskiller sig blandt andet fra muligheden for tilbagetrækning af rettigheder i medfør af forslaget til § 3 ved, at forslaget til § 34 kun vedrører onlinemusikrettigheder og ikke indeholder en tidsfrist for tilbagetrækning.

Bestemmelsen træder i medfør af forslaget til § 40, stk. 2, først i kraft den 10. april 2017.

3.6.6. Undtagelse for onlinemusikrettigheder, der er nødvendige for radio- og fjernsynsudsendelser

3.6.6.1. Gældende ret

Der er ikke dansk regulering på dette område.

3.6.6.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til § 35 har til formål at gennemføre artikel 32 i direktivet.

Artikel 32 indeholder en undtagelse fra kravene i direktivets tredje afsnit for kollektive forvaltningsorganisationer, der udsteder multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder, som er nødvendige for radio- og fjernsynsforetagender.

3.6.6.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Forslaget til § 35 indeholder en undtagelse fra kravene i forslagene til §§ 25-34 for kollektive forvaltningsorganisationer, der udsteder multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder til radio- og fjernsynsforetagender.

Forslaget til § 35 medfører, at kravene i lovforslagets kapitel 6 ikke finder anvendelse på kollektive forvaltningsorganisationer, der udsteder en multiterritorial licens for onlinemusikrettigheder, som kræves af radio- og fjernsynsforetagender for, at de kan overføre deres radio- og fjernsynsudsendelser for almenheden samtidig med eller efter deres primære udsendelse, samt ethvert andet onlinemateriale, herunder previews, der er produceret af eller for radio- og fjernsynsforetagendet, der er accessorisk til den primære udsendelse af radio- og fjernsynsudsendelser.

Reglen forudsætter, at de omfattede kollektive forvaltningsorganisationer udsteder de multiterritoriale licenser til radio- og fjernsynsforetagendet i overensstemmelse med konkurrencereglerne i artikel 101 og 102 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde. Reglen må således ikke anvendes på en måde, der medfører en forvriddning af konkurrence med andre tjenester, som giver forbrugerne onlineadgang til individuelle musikværker eller individuelle filmværker, eller som fører til konkurrencebegrænsende forretningsmetoder, såsom markeds- eller kundedeling, som er i strid med disse artikler.

3.7. Håndhævelse, tilsyn og sanktioner

Det følger af direktivets betragtning 49, at det er nødvendigt at sikre en effektiv håndhævelse af de nationale bestemmelser, der vedtages i medfør af direktivet. Direktivet indeholder derfor en række bestemmelser om håndhævelsesforanstaltninger:

- Artikel 33: Krav til de kollektive forvaltningsorganisationer om at have effektive og hurtige klageprocedurer.
- Artikel 34: Regler om alternative tvistbilæggelsesprocedurer for tvister mellem kollektive forvaltningsorganisationer, medlemmer af kollektive forvaltningsorganisationer, rettighedshavere eller brugere.
- Artikel 35: Regler om mulighed for domstolsprøvelse m.v. for tvister mellem kollektive forvaltningsorganisationer og brugere om fx gældende licensbetingelser.
- Artikel 36: Regler om overvågning af de kollektive forvaltningsorganisationer og om fastsættelse af sanktioner for overtrædelse af direktivets bestemmelser.

Herudover indeholder direktivet i artiklerne 37 og 38 en række regler om samarbejde mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og Kommissionen.

Det følger af direktivets betragtning 50, at medlemsstaterne bør indføre passende procedurer, hvorved det vil være muligt at overvåge kollektive forvaltningsorganisationers overholdelse af direktivet. Det følger dog videre, at det ikke er hensigtsmæssigt, at direktivet begrænser medlemsstaternes valg hverken med hensyn til valg af kompetente myndigheder eller den forudgående eller efterfølgende kontrol af kollektive forvaltningsorganisationer, og at medlemsstaterne ikke er forpligtet til at oprette nye kompetente myndigheder.

Direktivet er neutralt med hensyn til hidtil eksisterende forhåndsgodkendelses- og tilsynsordninger i medlemsstaterne.

3.7.1. Klageprocedurer

3.7.1.1. Gældende ret

Dansk lovgivning indeholder ikke regler om kollektive forvaltningsorganisationers behandling af klager fra deres medlemmer og andre kollektive forvaltningsorganisationer.

3.7.1.2. Baggrund for forslaget

Forslaget til § 36 har til formål at gennemføre artikel 33.

Efter artikel 33, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at kollektive forvaltningsorganisationer give deres medlemmer og kollektive forvaltningsorganisationer, på hvis vegne de forvalter rettigheder i medfør af en repræsentationsaftale, adgang til effektive og hurtige procedurer for behandling af klager, navnlig i forbindelse med bemyndigelsen til at forvalte rettigheder og opsigelsen eller tilbagetrækningen af rettigheder, medlemskabsvilkår, opkrævning af skyldige beløb, der tilfalder rettighedshavere, fradrag og fordeling.

Efter artikel 33, stk. 2, skal kollektive forvaltningsorganisationer svare skriftligt på klager fra medlemmer eller kollektive forvaltningsorganisationer, på hvis vegne de forvalter rettigheder i medfør af en repræsentationsaftale. Den kollektive forvaltningsorganisation skal give en begrundelse, hvis den afviser en klage.

3.7.1.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Forslaget til § 36 har til formål at fastsætte regler om de kollektive forvaltningsorganisationers håndtering af klager.

Det følger af forslaget til § 36, stk. 1, at kollektive forvaltningsorganisationer skal give deres medlemmer og kollektive forvaltningsorganisationer, på hvis vegne de forvalter

rettigheder i medfør af en repræsentationsaftale, adgang til effektive og hurtige procedurer for behandling af klager. Disse procedurer skal også stilles til rådighed for rettighedshavere, der ikke er medlemmer af den kollektive forvaltningsorganisation, men som har en direkte juridisk forbindelse med den ved lov eller ved overdragelse, licens eller anden kontraktmæssig aftale, jf. forslaget til § 5. Dette inkluderer blandt andet rettighedshavere, hvis rettigheder forvaltes i medfør af en aftalelicens.

I medfør af forslaget til § 36, stk. 2, skal kollektive forvaltningsorganisationer svare skriftligt på klager fra medlemmer eller kollektive forvaltningsorganisationer, på hvis vegne de forvalter rettigheder i medfør af en repræsentationsaftale. Den kollektive forvaltningsorganisation skal give en begrundelse, hvis den afviser en klage.

3.7.2. *Ophavsretslicensnævnet*

3.7.2.1. *Gældende ret*

Ophavsretslicensnævnet kan efter ophavsretslovens § 47 træffe afgørelse i henhold til ophavsretslovens §§ 13 og 14, § 16 b, § 17, stk. 3, § 18, stk. 1, § 24 a, § 30, § 35, stk. 7, § 48, stk. 1 og 2, § 51, stk. 2, § 68, § 75 a, stk. 3, og § 75 d. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Det følger af ophavsretslovens § 47, stk. 2, at kulturministeren fastsætter nærmere regler om nævnets virksomhed, herunder om dækning af omkostningerne ved nævnets drift. Denne hjemmel er udnyttet i bekendtgørelse nr. 25 af 14. januar 2004 om Ophavsretslicensnævnet, der indeholder regler om nævnets sammensætning, udgifter ved nævnets virksomhed og sagens forberedelse og afgørelse.

3.7.2.2. *Baggrund for forslaget*

Forslaget til § 37 har til formål at implementere dele af artikel 34 i direktivet.

I medfør af artikel 34, stk. 1, skal medlemsstaterne fastlægge, at tvister mellem kollektive forvaltningsorganisationer, medlemmer af kollektive forvaltningsorganisationer, rettighedshavere eller brugere vedrørende nationale bestemmelser, der er gennemført i medfør af kravene i direktivet, kan underkastes en hurtig, uafhængig og upartisk alternativ tvistbilæggelsesprocedure.

I medfør af artikel 34, stk. 2, skal medlemsstaterne med henblik på direktivets afsnit 3 sikre, at følgende tvister vedrørende en kollektiv forvaltningsorganisation, der er etableret på deres respektive territoriale område, og som udsteder eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder, kan underkastes en uafhængig og upartisk alternativ tvistbilæggelsesprocedure:

a) tvister med en faktisk eller potentiel onlinemusiktjenesteudbyder om anvendelsen af artiklerne 16, 25, 26 og 27,

- b) tvister med en eller flere rettighedshavere om anvendelsen af artiklerne 25, 26, 27, 28, 29, 30 og 31 og
- c) tvister med en anden kollektiv forvaltningsorganisation om anvendelsen af artiklerne 25, 26, 27, 28, 29 og 30.

Det følger endvidere af betragtning 49, at medlemsstaterne bør have mulighed for at fastsætte bestemmelser om, at tvister mellem kollektive forvaltningsorganisationer, deres medlemmer, rettighedshavere eller brugere om anvendelsen af direktivet kan underkastes en hurtig, uafhængig og upartisk alternativ tvistbilæggelsesprocedure. I samme betragtning nævnes voldgift og mægling som eksempler.

3.7.2.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Tvister mellem en kollektiv forvaltningsorganisation og andre kollektive forvaltningsorganisationer, rettighedshavere, medlemmer af den kollektive forvaltningsorganisation og brugere kan allerede i dag indbringes for uafhængige og upartiske tvistbilæggelsesorganer, herunder voldgift og mægling. Herudover giver dansk ret mulighed for, at visse tvister kan indbringes for Ophavsretslicensnævnet.

Det er Kulturministeriets vurdering, at Danmark derfor allerede lever op til kravene i direktivets artikel 34.

Kulturministeriet har dog vurderet, hvorvidt der er behov for at give ovennævnte parter yderligere mulighed for tvistløsning uden for domstolene, herunder særligt ved at udvide Ophavsretslicensnævnets kompetence. Ophavsretslicensnævnet er et nyttigt og sagkyndigt organ til en hurtig og kvalificeret afgørelse af visse ophavsretlige tvister, som ellers kunne have verseret for domstolene. Nævnet er dog i dag begrænset til at træffe afgørelse om rimeligheden af en kollektiv forvaltningsorganisations tariffer og øvrige vilkår, størrelsen på det individuelle vederlag for ikke-repræsenterede rettighedshavere, samt om en rettighedshaver skal stille tekniske midler til rådighed for en bruger i medfør af ophavsretslovens § 75 d. En udvidelse af Ophavsretslicensnævnets kompetence til at gælde en eller flere af tvister om overholdelse af lovforslagets bestemmelse vil derfor medføre, at Ophavsretslicensnævnet skal tage stilling til helt nye sagsområder, der traditionelt ikke henhører under nævnets kompetence, herunder spørgsmål om kollektive forvaltningsorganisationers administration og gennemsigtighed og fordelingen af skyldige beløb til rettighedshaverne. Dette kan medføre en øget sagsmængde for nævnet.

Det følger af betragtning 49, at effektiviteten af bestemmelserne om udstedelse af multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder kan blive undermineret, hvis tvister mellem kollektive forvaltningsorganisationer og andre parter ikke løses hurtigt og effektivt. Dette princip er afspejlet i direktivets artikel 34, stk. 2, hvori en række tvister om multiterritoriale licenser skal kunne underkastes en uafhængig og upartisk alternativ tvistbilæggelsesprocedure. Direktivet lægger således særlig vægt på, at tvister vedrørende multiterritoriale licenser bør kunne afgøres hurtigt.

Direktivets regler om de multiterritoriale licenser er baseret på en tanke om, at de omfattede kollektive forvaltningsorganisationer skal kunne arbejde hurtigt og nøjagtigt i forbindelse med udbuddet og udstedelsen af multiterritoriale licenser. Såfremt tvister vedrørende multiterritoriale licenser ikke kan løses hurtigt, kan reglernes effektivitet blive begrænset, hvilket i sidste ende kan betyde, at det tager længere tid for onlinemusiktjenesteudbydere at komme på markedet.

I lyset af ovenstående og for at skabe gode betingelser for at der kan udbydes multiterritoriale licenser, vurderes det derfor nødvendigt at give kollektive forvaltningsorganisationer og potentielle og faktiske onlinemusiktjenesteudbydere mulighed for at indbringe tvister for Ophavsretslicensnævnet. Det foreslås derfor i § 37, at tvister mellem en kollektiv forvaltningsorganisation og en faktisk eller potentiel onlinemusiktjenesteudbyder om anvendelsen af §§ 26-28, tvister mellem en kollektiv forvaltningsorganisation og en eller flere rettighedshavere om anvendelsen af §§ 26-34 og tvister mellem en kollektiv forvaltningsorganisation og en anden kollektiv forvaltningsorganisation om anvendelsen af §§ 26-33 kan indbringes for Ophavsretslicensnævnet, jf. § 47, stk. 1, i lov om ophavsret.

På samme baggrund foreslås det i § 52 a, stk. 8, i lov om ophavsret, at tvister om anvendelsen af denne bestemmelse mellem en kollektiv forvaltningsorganisation og en faktisk eller potentiel onlinemusiktjenesteudbyder kan indbringes for Ophavsretslicensnævnet, såfremt tvisten vedrører multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder. Der henvises til bemærkningerne til § 52 a, stk. 8, for yderligere beskrivelse heraf.

3.7.3. Tilsyn

3.7.3.1. Gældende ret

Ophavsretsloven indeholder ikke regler om, at kulturministeren eller andre myndigheder skal føre tilsyn med kollektive forvaltningsorganisationer. De kollektive forvaltningsorganisationer underlægges dog et tilsyn i forbindelse med, at kulturministeren behandler anmodninger om godkendelse i medfør af ophavsretslovens § 38, stk. 5, § 39, stk. 3, § 50, stk. 4, § 66 b, stk. 3, § 68, stk. 2, eller § 75 a. Kulturministeren sætter som betingelse for at udstede disse godkendelser, at de kollektive forvaltningsorganisationer skal overholde gældende lovgivning, og at de på begæring skal fremlægge alle oplysninger om organisationens forhold til kulturministeren.

Ophavsretsloven indeholder ikke specifikke regler om straf for kollektive forvaltningsorganisationer.

3.7.3.2. Baggrund for forslaget

Forslaget har til formål at gennemføre artikel 36 i direktivet.

Det følger af artikel 36, stk. 1, at medlemsstaterne skal sikre, at de kompetente myndigheder, der er udpeget til dette formål, overvåger, at de kollektive forvaltningsorganisationer, der er etableret på deres territoriale område, overholder de nationale retsregler, som er vedtaget i henhold til kravene i direktivet om kollektiv forvaltning.

Medlemsstaterne skal i medfør af artikel 36, stk. 2, sikre, at der findes procedurer for medlemmer af en kollektiv forvaltningsorganisation, rettighedshavere, brugere, kollektive forvaltningsorganisationer og andre interesserede parter til at underrette de kompetente myndigheder, der er udpeget til dette formål, om aktiviteter eller omstændigheder, som efter deres opfattelse udgør en tilsidesættelse af de nationale bestemmelser, der er indført i medfør af kravene i direktivet.

Endelig skal det sikres, at de kompetente myndigheder kan pålægge passende sanktioner eller træffe passende foranstaltninger, hvis de nationale bestemmelser til gennemførelse af direktivet ikke er overholdt. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsens grovhed og have en afskrækkende virkning.

Det følger bl.a. af betragtning 50, at direktivet ikke begrænser medlemsstaternes valg hverken med hensyn til valg af kompetente myndigheder eller den forudgående eller efterfølgende kontrol af kollektive forvaltningsorganisationer. Medlemsstaterne er ikke forpligtet til at oprette nye kompetente myndigheder, og direktivet foreskriver ikke bestemte typer af sanktioner eller foranstaltninger, forudsat at de er effektive, forholdsmæssige og afskrækkende. Det er dog vigtigt, at de udpegede myndigheder er i stand til effektivt og rettidigt at behandle spørgsmål, som kan opstå i forbindelse med anvendelsen af de nationale regler, der gennemfører direktivets regler. De udpegede myndigheder skal kunne pålægge passende sanktioner eller træffe passende foranstaltninger, hvis disse regler ikke overholdes.

3.7.3.3. Kulturministerens overvejelser og forslag

Såfremt der opstår tvister, der vedrører dette lovforslags bestemmelser, kan de almindeligvis afgøres ved de tvistløsningsorganer, der allerede er til rådighed. Ud over domstolene er der fx mulighed for at indbringe sagerne for voldgiftsretten eller for visse sagers vedkommende for Ophavsretslicensnævnet. Civile parter kan ligeledes benytte sig af mediation.

En række af lovforslagets bestemmelser har imidlertid karakter af offentlig regulering af de kollektive forvaltningsorganisationer og deres medlemsorganisationer, da de ikke vedrører forholdet mellem private parter. Spørgsmål vedrørende disse bestemmelser egner sig derfor ikke til at blive afgjort i sager mellem private parter. Hertil kommer, at domstolsprøvelse kan strække sig over flere år, og at der i visse tilfælde kan være behov for en hurtig håndtering af spørgsmål om overholdelse af lovforslagets bestemmelser.

Der er derfor behov for at fastsætte yderligere regler om tilsyn med kollektive forvaltningsorganisationer og deres medlemsorganisationer.

Det foreslås derfor i § 38, stk. 1, at kulturministeren fører et tilsyn med kollektive forvaltningsorganisationer. Tilsynet er begrænset til lovens formelle og proceduremæssige forpligtelser, fx om der er offentliggjort en gennemsigtighedsrapport i medfør af lovforslagets § 24. Materielle spørgsmål, såsom om indholdet af en gennemsigtighedsrapport er i overensstemmelse med § 24 samt bilag 1, eller om et medlem af en kollektiv forvaltningsorganisation har modtaget korrekt afregning, vil ikke være omfattet af tilsynet. Tilsynet er begrænset til de områder, hvor Ophavsretslicensnævnet ikke har kompetence.

Det følger af forslaget til § 38, stk. 1, 2. pkt., at kulturministeren kan træffe afgørelse om, hvorvidt kollektive forvaltningsorganisationer opfylder forpligtelserne i loven. Manglende efterlevelse af afgørelserne er ikke strafsanktioneret, men kulturministeren kan offentliggøre afgørelserne eller underrette anklagemyndigheden om lovovertrædelsen.

Det er kulturministeren, der fastlægger rammerne for tilsynet. Kulturministeren kan derfor vælge formen og omfanget af tilsynet, herunder vælge hvilke sager ministeren vil gå ind i. Det forventes, at tilsynet primært vil ske i forbindelse med behandling af sager vedrørende kollektive forvaltningsorganisationer og deres medlemsorganisationer, fx når der behandles anmodninger om godkendelser i medfør af ophavsretsloven eller som følge af henvendelser fra brugere, medlemmer og andre rettighedshavere, medlemsorganisationer, andre kollektive forvaltningsorganisationer eller myndigheder.

For at sikre, at tilsynet i stk. 1 er effektivt, foreslås det i § 38, stk. 2, at en kollektiv forvaltningsorganisation på anmodning fra kulturministeren skal give oplysninger om dens virksomhed. Flere af de kollektive forvaltningsorganisationer er allerede omfattet af en lignende forpligtelse i forbindelse med deres godkendelser efter ophavsretsloven. Anmodningen fra kulturministeren skal besvares inden for rimelig tid i medfør af forslaget til § 38, stk. 2, 2. pkt. I de tilfælde, hvor en kollektiv forvaltningsorganisation har medlemsorganisationer, der repræsenterer rettighedshaverne, og fordelingen af skyldige beløb sker gennem disse medlemsorganisationer, vil medlemsorganisationerne være omfattet af forpligtelserne i den foreslåede § 38, stk. 1 og 2.

Såfremt en kollektiv forvaltningsorganisation eller en af dens medlemsorganisationer ikke opfylder lovens bestemmelser, har kulturministeren efter lovforslaget forskellige muligheder for at pålægge sanktioner.

For det første kan kulturministeren i medfør af forslaget til § 38, stk. 4, helt eller delvist ophæve en godkendelse, som er givet i medfør af ophavsretslovens § 38, stk. 5, § 39, stk. 3, § 50, stk. 4, § 66 b, stk. 3, § 68, stk. 2, eller § 75 a. Bestemmelsen afspejler kulturministerens praksis, hvorefter sådanne godkendelser betinges af, at den godkendte organisation opfylder gældende lovgivning. Da ophævelse af en godkendelse er et indgribende tiltag, og da ophævelse af en godkendelse kan medføre væsentlig usikkerhed

for både rettighedshavere og brugere, forventes det, at denne sanktion kun vil blive brugt i forbindelse med grove eller gentagne overtrædelser af denne lovs bestemmelser.

For det andet kan kulturministeren i medfør af forslaget til § 38, stk. 5, offentliggøre sine afgørelser vedrørende de kollektive forvaltningsorganisationers overholdelse af lovens bestemmelse.

Kulturministeriet har vurderet, om der herudover er behov for at fastsætte mulighed for, at kollektive forvaltningsorganisationer eller deres medlemsorganisationer kan idømmes bøde for overtrædelser af visse eller alle forpligtelserne i lovforslaget. En del af forpligtelserne i lovforslaget er af så generel karakter, at det vil være retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, hvis en manglende efterlevelse af disse forpligtelser skal medføre bødestraf. Lovforslaget indeholder imidlertid en række forpligtelser, der er af konkret karakter, og som i øvrigt har en væsentlighed, der kan begrunde, at der fastsættes bødestraf for overtrædelse af forpligtelserne.

Det foreslås derfor i forslaget til § 39, stk. 1, litra a), at den, der ikke inden for rimelig tid imødekommer en anmodning om udlevering af oplysninger i medfør af forslaget til § 38, stk. 2, kan straffes med bøde.

Formålet med § 38 er at sikre, at kulturministeren kan føre et effektivt tilsyn med kollektive forvaltningsorganisationer, og muligheden for dette er væsentlig forringet, hvis der ikke er sanktioner forbundet med manglende imødekommelse af en anmodning om oplysninger.

Endelig kan den, der overtræder § 4, stk. 4, § 8, stk. 1 og 3-5, § 9, stk. 2, § 11-12, § 14, stk. 1 og 3, § 15, stk. 2, § 16, stk. 1, og stk. 3-8, § 19, stk. 1 og stk. 3-4, §§ 21-25, § 27, §§ 29-30 og § 32 i medfør af forslaget til § 39, stk. 2, litra b), idømmes bødestraf.

Juridiske personer kan ifalde strafansvar efter de almindelige regler i straffelovens 5. kapitel, jf. forslaget til § 39, stk. 2.

3.8. Forbindelser mellem kollektive forvaltningsorganisationer og aftalemæssige brugere

3.8.1. Gældende ret

Ophavsretsloven indeholder ikke specifikke regler om indgåelse af aftaler mellem en kollektiv forvaltningsorganisation og brugere. Aftaleindgåelsen vil derfor som udgangspunkt følge almindelige obligationsretlige regler, herunder reglerne i aftaleloven. Hvis parterne ikke kan blive enige om at indgå aftaler, kan parterne på visse områder indbringe sagen for Ophavsretslicensnævnet, jf. ophavsretslovens § 47, eller kræve forligsmandsmægling efter § 52. Tvister om størrelsen af vederlag eller andre vilkår m.v. kan ligeledes indbringes for domstolene med henblik på at prøve, om en kollektiv forvaltningsorganisation fx lever op til konkurrencelovgivningen.

På visse områder indeholder ophavsretsloven regler om tvangslicens, hvilket betyder, at rettighedshaverne ikke kan nedlægge forbud mod brugen, men kun kræve vederlag for den pågældende brug. Et eksempel herpå er ophavsretslovens § 68, hvorefter udgivne lydoptagelser må anvendes til radio- og fjernsynsudsendelse og til anden offentlig fremførelse.

Ophavsretsloven indeholder ikke generelle regler om størrelsen af vederlaget eller brugernes rapportering om anvendelse af værker. I betænkning 1197/1990, side 34, foreslog udvalget en rapporteringspligt for brugere, men forslaget blev ikke medtaget i 1995-loven (nr. 395 af 14. juni 1995).

Ophavsretslovens § 38 (om følgeretsvederlag) og §§ 39-46a (om blankmedievederlag) indeholder regler om størrelsen på vederlaget, om rapportering og tidsfrister for indbetaling.

Ophavsretslovens § 57, stk. 1, giver mulighed for, at en ophavsmand kan kræve, at en afregning ledsages af fyldestgørende oplysninger om de forhold, der danner grundlag for vederlagsberegningen, hvis vederlaget afhænger af omsætning, salgstal eller lignende hos erhververen. Ophavsmanden kan endvidere kræve, at erhververens regnskaber, bogføring og lagerbeholdning samt attestationer fra den, som har udnyttet værker, stilles til rådighed for en af ophavsmanden udpeget statsautoriseret revisor, jf. ophavsretslovens § 57, stk. 2. Reglen gælder også for kollektive aftaler, som indgås med aftalelicensvirkning, jf. bemærkningerne til § 57 i lovforslag L 119 af 18. januar 1995.

3.8.2. Baggrund for forslaget

Forslaget har til formål at implementere artikel 16 og 17 i direktivet.

Artikel 16 indeholder regler om aftalerne mellem en bruger og en kollektiv forvaltningsorganisation. Det følger af stk. 1, at kollektive forvaltningsorganisationer og brugere fører forhandlinger om licensering af rettigheder i god tro, og at de skal give hinanden alle nødvendige oplysninger.

I medfør af artikel 16, stk. 2, skal licensbetingelserne være baseret på objektive og ikke-diskriminerende kriterier. Det følger også, at rettighedshavere skal modtage et passende vederlag for anvendelsen af rettighederne. Tariffer for enerettigheder og retten til vederlag skal stå i et rimeligt forhold til bl.a. den økonomiske værdi af disse rettigheders anvendelse i handelen under hensyntagen til arten og omfanget af anvendelsen af værkerne og andre frembringelser og den økonomiske værdi af den tjenesteydelse, som den kollektive organisation leverer. Kollektive forvaltningsorganisationer skal oplyse den berørte bruger om kriterierne for fastsættelsen af disse tariffer.

Efter artikel 16, stk. 3, skal de kollektive forvaltningsorganisationer besvare anmodninger fra brugere uden unødigt forsinkelse, og når den kollektive forvaltningsorganisation har modtaget alle relevante oplysninger, skal den uden unødigt forsinkelse enten tilbyde en

licens eller give brugeren en begrundet meddelelse om, at den ikke agter at udstede licens til en bestemt tjenesteydelse.

Efter artikel 16, stk. 4, skal de kollektive forvaltningsorganisationer gøre det muligt for brugerne at kommunikere med dem ad elektronisk vej.

Artikel 17 indeholder regler om brugeren rapportering om brugen af de værker, der er blevet licenseret den kollektive forvaltningsorganisation.

3.8.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Kulturministeriet har overvejet, om det er mest hensigtsmæssigt at gennemføre artikel 16 og 17 som en del af forslaget til lov om kollektiv forvaltning af ophavsret, der fremsættes samtidig med nærværende lovforslag, eller ved at indføje nye bestemmelser i ophavsretsloven. Artikel 16 og 17 i direktivet om kollektiv forvaltning adskiller sig fra direktivets øvrige artikler ved ikke at vedrøre kollektive forvaltningsorganisationers administrative forhold, men derimod aftaleindgåelsen mellem en kollektiv forvaltningsorganisation og brugere. Ophavsretsloven indeholder allerede en række bestemmelser om forholdet mellem kollektive forvaltningsorganisationer og brugere, og det vurderes derfor, at artikel 16 og 17 mest hensigtsmæssigt gennemføres ved at indsætte to nye bestemmelser – §§ 52 a og 52 b – i lov om ophavsret.

Definitionerne i § 2 i lov om kollektiv forvaltning af ophavsret finder tilsvarende anvendelse på begreberne i de foreslåede §§ 52 a og 52 b, og "bruger", "rettighedshaver" m.v. defineres derfor på samme måde i begge love. Definitionerne i § 2 i lov om kollektiv forvaltning af ophavsret finder ikke anvendelse på andre bestemmelser i lov om ophavsret end de foreslåede §§ 52 a og 52 b.

Forslaget til § 52 a, stk. 1, i lov om ophavsret medfører, at både kollektive forvaltningsorganisationer og brugere skal føre forhandlinger om licensering af rettigheder i god tro. Det følger ligeledes af bestemmelsen, at kollektive forvaltningsorganisationer og brugere skal give hinanden alle nødvendige oplysninger som led i sådanne forhandlinger.

De licensbetingelser, som en kollektiv forvaltningsorganisation aftaler med brugerne, skal være baseret på objektive og ikke-diskriminerende kriterier, jf. forslaget til § 52 a, stk. 2, i lov om ophavsret. Kravene om, at en kollektiv forvaltningsorganisations licensbetingelser skal være objektive og ikke-diskriminerende, svarer til praksis fra Den Europæiske Unions Domstol og kendes også fra Ophavsretslicensnævnets praksis.

Forslaget til § 52 a, stk. 3, i lov om ophavsret medfører, at kollektive forvaltningsorganisationer skal oplyse brugerne om kriterierne for fastsættelsen af de tariffer, der er nævnt i stk. 3. Bestemmelsen har til formål at gøre det nemmere for brugerne at gennemskue sammensætningen af tarifferne og dermed vurdere rimeligheden heraf.

I medfør af forslaget til § 52 a, stk. 4, i lov om ophavsret skal rettighedshaverne modtage et passende vederlag for anvendelsen af deres rettigheder.

Forslaget til § 52 a, stk. 5, i lov om ophavsret indeholder forpligtelser for en kollektiv forvaltningsorganisation i forhold til forhandlingerne med brugeren. Den kollektive forvaltningsorganisation skal besvare anmodninger fra brugere uden unødigt forsinkelse og bl.a. angive, hvilke informationer den kollektive forvaltningsorganisation behøver for at tilbyde en licens. Når den kollektive forvaltningsorganisation har modtaget alle relevante oplysninger, skal den uden unødigt forsinkelse enten tilbyde en licens eller give brugeren en begrundet meddelelse om, at den ikke agter at udstede licens.

Endelig foreslås det i § 52 a, stk. 6, i lov om ophavsret, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal gøre det muligt for brugerne at kommunikere med den elektronisk.

Forslaget til § 52 a, stk. 7, i lov om ophavsret medfører, at uafhængige forvaltningsorganisationer ligeledes er omfattet af stk. 1 i bestemmelsen. Forslaget er nødvendigt, da artikel 2, stk. 4, i direktivet om kollektiv forvaltning fastlægger, at de uafhængige forvaltningsorganisationer skal være omfattet af reglerne i artikel 16, stk. 1.

Forslaget til § 52 a, stk. 8, i lov om ophavsret skal ses i sammenhæng med artikel 34, stk. 2, litra a), og forslaget til § 37 i lov om kollektiv forvaltning. Artikel 34, stk. 2, litra a), fastslår, at medlemsstaterne skal sikre, at en række tvister vedrørende anvendelse af direktivets afsnit 3 skal kunne underkastes en uafhængig og upartisk alternativ tvistbilæggelsesprocedure, herunder tvister med en faktisk eller potentiel onlinemusiktjenesteudbyder om anvendelsen af artikel 16. I forbindelse med forslaget til § 37 har Kulturministeriet vurderet, at der er behov for, at Ophavsretslicensnævnets kompetence udvides til at omfatte de tvister, der er nævnt i artikel 34. Da forslaget til § 52 a i lov om ophavsret ikke nævnes i forbindelse med forslaget til § 37, i lov om kollektiv forvaltning af ophavsret, er det nødvendigt med en lignende hjemmel i forslaget til § 52 a, stk. 8, i lov om ophavsret.

Formålet med forslaget til § 52 b er at sikre, at kollektive forvaltningsorganisationer kan efterleve forpligtelserne fastsat i medfør af lov om kollektiv forvaltning af ophavsret ved at pålægge brugere en forpligtelse til at give kollektive forvaltningsorganisationer alle relevante oplysninger om anvendelsen af de rettigheder, som den kollektive forvaltningsorganisation forvalter, og som brugeren benytter i medfør af en licens. Format, tidspunkt og indhold af brugerens rapportering skal som udgangspunkt fastlægges i aftalen mellem den kollektive forvaltningsorganisation og brugeren, da de kollektive forvaltningsorganisationer har mulighed for at stille som betingelse for udstedelse af en licens, at brugeren giver den kollektive forvaltningsorganisation oplysninger om anvendelsen af de værker, der omfattes af licensen, herunder tidspunktet for rapporteringen og det format, der skal benyttes til rapportering.

I visse tilfælde vil den kollektive forvaltningsorganisation imidlertid ikke have mulighed for at fastsætte disse betingelser, fx hvis brugerens anvendelse sker inden for rammerne af en tvangslicens, hvor rettighedshaverne ikke kan nedlægge forbud mod udnyttelsen, men har krav på vederlag, jf. fx ophavsretslovens § 68. I disse tilfælde er det relevant at fastsætte regler om brugerens rapporteringsforpligtelser.

På den baggrund foreslås det i § 52 b, stk. 1, at brugere skal give en kollektiv forvaltningsorganisation alle relevante oplysninger, de råder over, om anvendelsen af de rettigheder, den kollektive forvaltningsorganisation repræsenterer, og som er nødvendige for opkrævningen af rettighedsvederlag og fordelingen af skyldige beløb til rettighedshaverne.

Hvis parterne ikke har aftalt, hvornår brugeren skal give oplysninger, foreslås det i § 52 b, stk. 2, at brugeren skal give den kollektive forvaltningsorganisation oplysningerne inden for rimelig tid efter anvendelsen af de rettigheder, som den kollektive forvaltningsorganisation repræsenterer.

Hvis parterne ikke har aftalt det format, som brugeren skal aflevere oplysningerne i, foreslås det i stk. 3, at brugeren skal anvende det format for rapportering, som stilles til rådighed af den kollektive forvaltningsorganisation, medmindre forvaltningsorganisationens krav om at anvende dette format ikke er rimeligt.

Opstår der spørgsmål om udstrækningen af brugerens oplysningsforpligtelse, dvs. hvornår oplysninger er givet inden for rimelig tid, eller om kravet om det format, som en kollektiv forvaltningsorganisation stiller til rådighed, er urimeligt, kan hver af parterne forelægge spørgsmålet for Ophavsretslicensnævnet, jf. § 47, jf. den foreslåede § 52 b, stk. 4.

Det foreslås samtidigt, at § 52 a, stk. 8 og § 52 b, stk. 4, føjes til listen i den eksisterende § 47 over de områder, hvor Ophavsretslicensnævnet kan træffe afgørelse.

4. Ligestillingsvurdering af lovforslaget

Forslaget har ingen ligestillingsmæssige konsekvenser.

5. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

[...]

6. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

[...]

7. De administrative konsekvenser for borgerne

[...]

8. De miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/26/EU om kollektiv forvaltning af ophavsret og beslægtede rettigheder samt multiterritoriale licenser for rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse i det indre marked.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Udkast til lovforslag har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

[...]

11. Sammenfattende skema

Samlet vurdering af konsekvenserne af lovforslaget

	Positive konsekvenser / mindre forbrug	Negative konsekvenser / merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner		
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.		
Administrative konsekvenser for borgere		
Miljømæssige konsekvenser		
Forholdet til EU-retten	Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/26/EU om kollektiv forvaltning af ophavsret og beslægtede rettigheder samt multiterritoriale licenser for rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse i det indre marked gennemføres i dansk ret	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Forslaget til § 1 har til formål at gennemføre artikel 2 i direktivet.

Lovforslagets § 1 fastlægger lovens anvendelsesområde.

Hvis en kollektiv forvaltningsorganisation vælger at lade visse af sine aktiviteter udføre af organisationer, som den ikke kontrollerer, fx ved at outsource enkelte opgaver til en ekstern aktør, forbliver ansvaret i medfør af dette lovforslag hos den kollektive forvaltningsorganisation. Såfremt den kollektive forvaltningsorganisation vælger at lade opgaverne udføre af en enhed, der er etableret i Danmark, og som direkte eller indirekte ejes eller helt eller delvist kontrolleres af den kollektive forvaltningsorganisation, fx et datterselskab, vil denne enhed tillige blive omfattet af de relevante bestemmelser i lovforslaget i medfør af § 1, stk. 3. Med relevante bestemmelser menes, at det kun er de bestemmelser i lovforslaget, der knytter sig til den aktivitet, som udføres af den enhed, der ejes eller kontrolleres af et kollektivt forvaltningsselskab, der finder anvendelse.

I fastlæggelsen af, hvad der skal til, før en organisation direkte eller indirekte ejes eller helt eller delvist kontrolleres af en kollektiv forvaltningsorganisation, er det nærliggende at se på selskabslovens definition af bestemmende indflydelse, som foreslås at finde tilsvarende anvendelse i forhold til dette lovforslag.

Bestemmende indflydelse er hermed beføjelsen til at styre en datterorganisations økonomiske og driftsmæssige beslutninger. Bestemmende indflydelse i forhold til en datterorganisation foreligger, når moderorganisationen direkte eller indirekte gennem en datterorganisation ejer mere end halvdelen af stemmerettighederne, medmindre det i særlige tilfælde klart kan påvises, at et sådant ejerforhold ikke udgør bestemmende indflydelse.

Ejer en moderorganisation ikke mere end halvdelen af stemmerettighederne i en organisation, foreligger der bestemmende indflydelse, hvis moderorganisationen har

- 1) råderet over mere end halvdelen af stemmerettighederne i kraft af en aftale med andre ejere,
- 2) beføjelse til at styre de finansielle og driftsmæssige forhold i en organisation i henhold til en vedtægt eller aftale,
- 3) beføjelse til at udpege eller afsætte flertallet af medlemmerne i det øverste ledelsesorgan, og dette organ besidder den bestemmende indflydelse i organisationen eller
- 4) råderet over det faktiske flertal af stemmerne på generalforsamlingen eller i et tilsvarende organ og derved besidder den faktiske bestemmende indflydelse over organisationen.

Såfremt den organisation, der direkte eller indirekte ejes eller helt eller delvist kontrolleres af en kollektiv forvaltningsorganisation, selv er en kollektiv forvaltningsorganisation, finder

den foreslåede § 1, stk. 3, ikke anvendelse. En sådan organisation vil være underlagt de samme bestemmelser, som de øvrige af lovforslaget omfattede kollektive forvaltningsorganisationer.

Rettighedshavere kan overlade forvaltningen af deres rettigheder til uafhængige forvaltningsorganisationer. Sådanne uafhængige forvaltningsorganisationer er kommercielle organisationer, der ikke kan kategoriseres som kollektive forvaltningsorganisationer, bl.a. fordi de ikke er ejet eller kontrolleret af rettighedshavere. I det omfang, sådanne uafhængige forvaltningsorganisationer udfører de samme aktiviteter som kollektive forvaltningsorganisationer, bør de imidlertid være forpligtet til at forsyne de rettighedshavere, de repræsenterer, og kollektive forvaltningsorganisationer, brugere samt offentligheden med visse oplysninger.

Derfor følger det af den foreslåede § 1, stk. 4, at § 20, § 22, § 23, litra a), b), c), e), f) og g), og §§ 38 og 39 finder anvendelse på alle uafhængige forvaltningsorganisationer, der er etableret i Danmark. De uafhængige forvaltningsorganisationer vil tillige være omfattet af forslaget til en ny § 52 a, stk. 1, i lov om ophavsret, jf. stk. 7 i samme bestemmelse.

Forslaget til § 1 suppleres af bestemmelserne i lovforslagets § 17, § 19, stk. 4, og § 20, stk. 2, der indeholder forpligtelser for en kollektiv forvaltningsorganisations medlemsorganisationer.

Til § 2

Forslaget til § 2 har til formål at gennemføre artikel 3 i direktivet.

I nr. 1 defineres en kollektiv forvaltningsorganisation. Definitionen sætter rammen for, hvilke organisationer der er omfattet af lovforslaget, og hvilke organisationer der falder uden for lovforslaget.

En kollektiv forvaltningsorganisation er enhver organisation, som er bemyndiget ved lov eller ved overdragelse, licens eller anden kontraktmæssig aftale til at forvalte ophavsrettigheder for mere end én rettighedshaver til kollektiv gavn for disse rettighedshavere som sit eneste eller primære formål, og som opfylder et eller begge af følgende kriterier:

- a. Den er ejet eller kontrolleret af sine medlemmer.
- b. Den er organiseret uden økonomisk vinding for øje.

Det følger af den foreslåede definition, at der er en række kriterier, der skal være opfyldt, førend en organisation kan karakteriseres som en kollektiv forvaltningsorganisation og dermed være omfattet af lovforslaget.

For det første skal en kollektiv forvaltningsorganisation være bemyndiget ved lov eller ved overdragelse, licens eller anden kontraktmæssig aftale. Hovedparten af de kollektive forvaltningsorganisationer i Danmark er bemyndiget til at forvalte rettigheder ved

overdragelse eller anden kontraktmæssig aftale. Hvilke værkskategorier og rettigheder der overdrages til den kollektive forvaltningsorganisation, fremgår som oftest af vedtægterne for den kollektive forvaltningsorganisation. Copydan KulturPlus og Gramex er dog bemyndiget ved lov til at forvalte rettigheder. Copydan KulturPlus forvalter vederlagsordningen for privatkopiering af bl.a. film og musik (blankmedievederlaget), jf. ophavsretslovens §§ 39-46 a, og er godkendt af Kulturministeriet i henhold til § 39, stk. 3. Gramex forvalter retten til vederlag for brug af fonogrammer på vegne af udøvende kunstnere og fonogramproducenter, jf. tvangslicensen i ophavsretslovens § 68.

For det andet skal en kollektiv forvaltningsorganisation forvalte ophavsrettigheder. Hvad der præcist menes med begrebet "forvalte ophavsrettigheder", er ikke klart defineret i direktivet om kollektiv forvaltning. Det fremgår af betragtning 2 i direktivet, at forvaltning af ophavsrettigheder omfatter udstedelse af licenser til brugere, kontrol af brugere, overvågning af anvendelsen af rettigheder, håndhævelse af ophavsrettigheder, opkrævning af rettighedsindtægter hidrørende fra udnyttelsen af rettigheder og fordeling af skyldige beløb til rettighedshavere. Det kan ikke antages, at en organisation skal udføre samtlige disse handlinger, førend den kan betragtes som en kollektiv forvaltningsorganisation i direktivets og dermed i lovforslagets forstand; det kan fx være tilstrækkeligt, at den opkræver eller fordeler vederlag.

Ophavsmænds og udøvende kunstners managere og agenter betragtes ikke som uafhængige forvaltningsorganisationer, da de ikke forvalter rettigheder i den forstand, at de fastsætter tariffer, udsteder licenser eller opkræver penge fra brugere.

For det tredje skal forvaltningen af rettigheder ske for mere end én rettighedshaver.

For det fjerde skal forvaltningen af rettigheder ske til kollektiv gavn for rettighedshaverne og således ikke kun komme en eller enkelte rettighedshavere til gavn.

For det femte skal forvaltningen af ophavsrettigheder være det eneste eller primære formål for den kollektive forvaltningsorganisation. Det indebærer, at en række organisationer, der ellers opfylder de øvrige kriterier, ikke betragtes som kollektive forvaltningsorganisationer, da det ikke er deres eneste eller primære formål at forvalte deres medlemmers ophavsrettigheder. Disse organisationer kan fx være organiseret som fagforeninger, faglige organisationer, brancheforeninger eller interesseorganisationer. Sådanne organisationer er ofte bemyndiget til at forvalte deres medlemmers ophavsrettigheder, men det er kun en del af organisationens formål og ikke det eneste eller primære. Mange af disse organisationer er ofte medlemmer af kollektive forvaltningsorganisationer – de såkaldte fællesorganisationer eller paraplyorganisationer.

For det sjette skal en kollektiv forvaltningsorganisation opfylde et eller begge af følgende kriterier:

- a. Den er ejet eller kontrolleret af sine medlemmer,
- b. Den er organiseret uden økonomisk vinding for øje.

I nr. 2 defineres en uafhængig forvaltningsorganisation som enhver organisation, som er bemyndiget ved lov eller ved overdragelse, licens eller anden kontraktmæssig aftale til at forvalte ophavsrettigheder for mere end én rettighedshaver til kollektiv gavn for disse rettighedshavere som eneste eller primære formål, og som:

- a. hverken er ejet eller kontrolleret, direkte eller indirekte, helt eller delvis af rettighedshavere, og
- b. er organiseret med økonomisk vinding for øje.

En uafhængig forvaltningsorganisation er en kommerciel organisation, der adskiller sig fra de kollektive forvaltningsorganisationer, bl.a. fordi den ikke er ejet eller kontrolleret af rettighedshavere. Derudover skal en uafhængig forvaltningsorganisation være organiseret med økonomisk vinding for øje.

Producenter af audiovisuelt materiale, pladeproducenter og radio- og fjernsynsforetagender udsteder licenser for deres egne rettigheder, i visse tilfælde side om side med rettigheder, som er blevet overdraget til dem, fx af udøvende kunstnere på basis af individuelt forhandlede aftaler, og handler ud fra egne interesser. Bog-, musik- eller avisudgivere udsteder licenser for rettigheder, som de har fået overdraget på basis af individuelt forhandlede aftaler, og handler ud fra egne interesser. Derfor betragtes producenter af audiovisuelt materiale, pladeproducenter og radio- og fjernsynsforetagender samt forlæggere/udgivere ikke som uafhængige forvaltningsorganisationer. Endvidere kan ophavsmænds og udøvende kunstners managere og agenter, der fungerer som mellemmand, og som repræsenterer rettighedshaverne i deres forbindelser med kollektive forvaltningsorganisationer, ikke betragtes som uafhængige forvaltningsorganisationer.

I nr. 3 defineres begrebet rettighedshaver som enhver person eller enhed, der ikke er en kollektiv forvaltningsorganisation, der er indehaver af en ophavsrettighed, eller som i henhold til en aftale om udnyttelse af rettigheder eller ved lov er berettiget til en andel af rettighedsvederlaget. En rettighedshaver behøver ikke være en fysisk person, men er det ofte. Kun individuelle rettighedshavere omfattes af begrebet. Definitionen af en rettighedshaver omfatter ikke sammenslutninger af rettighedshavere som fx de organisationer, der er medlem af Copydan-foreningerne.

Et medlem defineres i nr. 4 som en rettighedshaver eller en enhed, der repræsenterer rettighedshavere, herunder andre kollektive forvaltningsorganisationer og sammenslutninger af rettighedshavere, der opfylder kravene for medlemskab af en kollektiv forvaltningsorganisation og er blevet optaget som medlem af denne.

I nr. 5 defineres generalforsamling som det organ i den kollektive forvaltningsorganisation, hvori medlemmerne deltager og udøver deres stemmerettigheder uanset organisationens retlige form. Dette lovforslag kræver ikke, at kollektive forvaltningsorganisationer antager en bestemt retlig form.

I nr. 6 defineres rettighedsvederlag som vederlag, der opkræves af en kollektiv forvaltningsorganisation på vegne af rettighedshaverne, uanset om de hidrører fra en eneret, en ret til vederlag eller en ret til kompensation (fx blankmedievederlaget efter § 39 i lov om ophavsret).

Der er omkostninger forbundet med at forvalte ophavsrettigheder. Derfor fratrækker en kollektiv forvaltningsorganisation såkaldte administrationsomkostninger fra de rettighedsvederlag, som den opkræver. Administrationsomkostninger defineres i nr. 7 som det beløb, som en kollektiv forvaltningsorganisation opkræver eller fratrækker fra rettighedsvederlaget eller fra indtægter, der hidrører fra investering af rettighedsvederlaget, til at dække omkostningerne ved forvaltningen af ophavsrettigheder.

Kollektive forvaltningsorganisationer kan forvalte rettigheder og opkræve indtægter for deres udnyttelse i henhold til repræsentationsaftaler med andre organisationer. I nr. 8 defineres en repræsentationsaftale som enhver aftale mellem kollektive forvaltningsorganisationer, hvormed en kollektiv forvaltningsorganisation giver en anden kollektiv forvaltningsorganisation bemyndigelse til at forvalte de rettigheder, den repræsenterer, herunder en aftale, der er indgået i henhold til §§ 30-33.

I nr. 9 defineres en bruger som enhver person eller enhed, der udfører handlinger, der kræver rettighedshaveres samtykke, vederlag til rettighedshaverne eller betaling af kompensation til rettighedshaverne, og som ikke handler som forbruger. En bruger kan fx være en tjeneste på internettet, der tilbyder streaming af musik til forbrugere. Definitionen berører ikke spørgsmålet, hvem der er ansvarlig for brugen i forhold til rettighedshaverne.

I nr. 10 defineres et repertoire som de værker, som en kollektiv forvaltningsorganisation forvalter rettighederne til.

En multiterritorial licens defineres i nr. 11 som en licens, der inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde omfatter mere end én medlemsstats geografiske område.

I nr. 12 defineres onlinemusikrettigheder som rettigheder til et musikværk i henhold til § 2 i lov om ophavsret, som er nødvendige for levering af en onlinetjeneste. Udbydere af onlinetjenester, som anvender musikværker, såsom musiktjenester, der giver forbrugerne mulighed for at downloade eller streame musik, skal først indhente tilladelse til at anvende sådanne værker. § 2 i lov om ophavsret kræver, at der indhentes tilladelse for hver rettighed i forbindelse med onlineudnyttelsen af musikværker. For ophavsmænds vedkommende er disse rettigheder eneretten til eksemplar fremstilling og eneretten til overføring til almenheden af musikværker, herunder retten til tilrådighedsstillelse på en sådan måde, at almenheden får adgang til værkerne på et individuelt valgt sted og tidspunkt.

Med henblik på at øge læsevenligheden af lovforslaget foreslås tre definitioner, der ikke er en del af direktivet. I nr. nr. 13 defineres ophavsrettigheder som de rettigheder, der er omfattet af § 2 i lov om ophavsret, samt de nærtstående rettigheder, der er omfattet af

kapitel 5 i lov om ophavsret. Begrebet ophavsrettigheder bliver dermed en samlebetegnelse for begge typer rettigheder. Dermed undgås det at skrive fx "forvaltning af ophavsret og nærtstående rettigheder" i lovforslaget. Ligeledes for at forenkle lovforslaget defineres værker i nr. 14 som de værker, der beskyttes efter lov om ophavsret, samt de frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71 i lov om ophavsret. I nr. 15 defineres musikværker som de musikværker, der beskyttes i lov om ophavsret.

Til § 3

Forslaget til § 3 har til formål at gennemføre artikel 5 i direktivet.

Forslaget til § 3 vedrører kun det tilfælde, hvor en rettighedshaver giver en bemyndigelse til en kollektiv forvaltningsorganisation. Dette betyder, at § 3 ikke finder anvendelse, hvor en kollektiv forvaltningsorganisation kun har medlemsorganisationer som medlemmer og ikke individuelle rettighedshavere. Bestemmelsen finder endvidere ikke anvendelse i de tilfælde, hvor en rettighedshavers rettigheder forvaltes af en kollektiv forvaltningsorganisation på anden måde end ved bemyndigelse, fx som følge af en aftale- eller tvangslicens.

Det fremgår af lovforslagets § 3, stk. 1, at en rettighedshaver som udgangspunkt frit kan vælge en kollektiv forvaltningsorganisation til forvaltningen af sine rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker. Medmindre den kollektive forvaltningsorganisation har objektive grunde til at nægte forvaltningen, er den forpligtet til at forvalte disse rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker, forudsat at forvaltningen af disse rettigheder henhører under den kollektive forvaltningsorganisations aktivitet.

Direktivet om kollektiv forvaltning definerer ikke, hvad der forstås ved rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker. Der kan dog henvises til betragtning 19, hvoraf det fremgår, at rettighedshaverens valgfrihed gælder, uanset om der er tale om rettigheder vedrørende overføring til almenheden eller reproduktionsrettigheder eller kategorier af rettigheder vedrørende udnyttelsesformer såsom radio- og fjernsynsudsendelser, teaterforestillinger eller reproduktion til distribution på internettet. Som yderligere rettigheder må betragtes offentlig fremførelse, der ikke er overføring til almenheden, samt on demand-tilrådgivningstilstand. Typer af værker er fx litterære eller fotografiske værker. De rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker, som skal forvaltes af den kollektive forvaltningsorganisation, skal fastsættes af den pågældende organisations generalforsamling, medmindre de allerede er fastsat i vedtægterne. Såfremt en kollektiv forvaltningsorganisation ikke forvalter de rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker, som en rettighedshaver vil give den kollektive forvaltningsorganisation bemyndigelse til at forvalte, er den kollektive forvaltningsorganisation berettiget til at nægte at forvalte disse rettigheder. Derudover kan den kollektive forvaltningsorganisation nægte at forvalte en rettighedshavers rettigheder, hvis den har objektive grunde hertil, hvilket fx kan forekomme, såfremt en kollektiv forvaltningsorganisation kun har organisationer som medlemmer.

Det følger af den foreslåede stk. 2, at en rettighedshaver har ret til at udstede licenser for ikke-kommercielle anvendelser af enhver rettighed, kategori af rettigheder eller type af værker efter eget valg. Stk. 2 regulerer den situation, hvor en rettighedshaver har bemyndiget en kollektiv forvaltningsorganisation til at forvalte rettigheder. Uagtet det forhold, at en rettighedshaver på eksklusiv basis har overdraget sine rettigheder til en kollektiv forvaltningsorganisation, har rettighedshaveren ret til at udstede licenser for ikke-kommercielle anvendelser. Såfremt en kollektiv forvaltningsorganisation benytter sig af såkaldte blankolicenser, hvor en bruger får tilladelse til at bruge hele det repertoire, som forvaltningsorganisationen repræsenterer, påvirker en rettighedshavers ret til at udstede licenser for ikke-kommercielle anvendelser ikke forvaltningsorganisationens vederlag i henhold til blankolicensen. Det er muligt for den kollektive forvaltningsorganisation at beslutte, at retten til ikke-kommerciel anvendelse kun kan ske under visse betingelser. En kollektiv forvaltningsorganisation kan kun fastsætte betingelser for rettighedshavernes ret efter den foreslåede stk. 3, som er objektivt nødvendige for beskyttelsen af deres rettigheder og interesser eller for den effektive forvaltning af deres rettigheder. En betingelse kunne fx være en underretningspligt fra rettighedshaverens side.

Retten for en rettighedshaver til i medfør af stk. 3 enten at opsiges en bemyndigelse eller trække rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker tilbage fra en kollektiv forvaltningsorganisation er yderligere begrænset i forhold til den kollektive forvaltningsorganisation, der administrerer følgeretsordningen i § 38 i lov om ophavsret, og den fællesorganisation, der administrerer tvangslicensordningen i § 68 i lov om ophavsret. I disse tilfælde er rettighedshaverens valg begrænset til andre kollektive forvaltningsorganisationer, idet der her foreligger obligatorisk kollektiv forvaltning, jf. stk. 5.

Det følger af den foreslåede stk. 6, at når en rettighedshaver giver en kollektiv forvaltningsorganisation bemyndigelse til at forvalte vedkommendes rettigheder, skal rettighedshaveren give en specifik bemyndigelse for hver rettighed eller kategori af rettigheder eller type af værker, som den pågældende giver den kollektive forvaltningsorganisation bemyndigelse til at forvalte. Det kan ikke antages, at dette betyder, at en rettighedshaver skal give særskilte, specifikke bemyndigelser til den kollektive forvaltningsorganisation, der dækker henholdsvis de rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker, der overlades til den kollektive forvaltningsorganisation. At en rettighedshaver skal give en specifik bemyndigelse for hver rettighed eller kategori af rettigheder eller type af værker, må derimod indebære et krav om, at rettighedshaveren giver et informeret samtykke i form af en viljestilkendegivelse til, at en kollektiv forvaltningsorganisation forvalter rettighedshaverens rettigheder. Det skal således være klart for rettighedshaveren, hvilke rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker den kollektive forvaltningsorganisation for fremtiden forvalter på vegne af rettighedshaveren. Dette kan fx ske gennem en decideret forvaltningsaftale, fuldmagter eller en kollektiv forvaltningsorganisations vedtægter – eventuelt kombineret med informationsmateriale – som en rettighedshaver får stillet til rådighed inden medlemskab.

Det, der er afgørende, er, at rettighedshaveren specifikt er blevet informeret om og er indforstået med, hvilke rettigheder eller kategorier af rettigheder eller typer af værker den kollektive forvaltningsorganisation for fremtiden forvalter på vegne af rettighedshaveren. At der skal gives en specifik bemyndigelse, stiller dermed krav til detaljeringsgraden i bemyndigelsen. Enhver bemyndigelse skal være i dokumentarisk form. Det indebærer et skriftlighedskrav og betyder, at den kollektive forvaltningsorganisation skal kunne dokumentere, at rettighedshaveren rent faktisk har givet en specifik bemyndigelse, der lever op til ovenstående krav. Et krav om rettighedshaverens samtykke i bemyndigelsen til forvaltning af hver enkelt rettighed, kategori af rettighed eller type af værk er ikke til hinder for, at rettighedshaveren kan acceptere forslag om efterfølgende ændringer til bemyndigelsen efter stiltiende aftale, såfremt det er i overensstemmelse med dansk rets øvrige regler.

Kravet i den foreslåede stk. 7 om, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal underrette rettighedshavere om deres rettigheder i henhold til den foreslåede § 3, før organisationen opnår bemyndigelse til forvaltning af rettigheder eller kategorier af rettigheder eller typer af værker, må indebære en form for aktiv underretningspligt fra den kollektive forvaltningsorganisations side. Hensigten med bestemmelsen er, at en rettighedshaver kan give en bemyndigelse til en kollektiv forvaltningsorganisation til at forvalte rettigheder på et oplyst grundlag. For så vidt angår de rettighedshavere, hvis rettigheder allerede forvaltes af den kollektive forvaltningsorganisation på tidspunktet for lovforslagets ikrafttrædelse, skal disse rettighedshavere have underretning i medfør af lovforslagets § 39.

Da det følger af den foreslåede stk. 8, at de i den foreslåede § 3 nævnte rettigheder og betingelser skal fremgå af en kollektiv forvaltningsorganisations vedtægter eller medlemsbetingelser, vil fremsendelse af vedtægter eller medlemsbetingelser via fx e-mail være tilstrækkeligt til at opfylde underretningspligten. Dette forudsætter dog, at fremsendelsen sker, før den kollektive forvaltningsorganisation opnår rettighedshaverens bemyndigelse. Underretningen vil ligeledes kunne ske via en online registreringsformular, hvor rettighedshaveren som led i processen og inden endelig bemyndigelse er afgivet, bliver gjort bekendt med rettigheder og betingelser, der følger af den foreslåede § 3, herunder de forskellige rettigheder, kategorier af rettigheder og typer af værker, som rettighedshaveren kan bemyndige den kollektive forvaltningsorganisation til at forvalte.

Bestemmelserne i § 3 er ikke til hinder for aftalemæssige ordninger mellem en kollektiv forvaltningsorganisation og en bruger, i henhold til hvilke en opsigelse eller tilbagetrækning fra rettighedshaverens side har umiddelbar effekt på de licenser, der er udstedt forud for en sådan opsigelse eller tilbagetrækning, eller for aftalemæssige ordninger, i henhold til hvilke sådanne licenser forbliver uberørte af en sådan opsigelse eller tilbagetrækning i en vis periode derefter.

Til § 4

Forslaget til § 4 har til formål at gennemføre artikel 6 i direktivet.

Såfremt en rettighedshaver opfylder kravene for medlemskab af en kollektiv forvaltningsorganisation, er organisationen forpligtet til at acceptere rettighedshaveren som medlem. Tilsvarende gælder i forhold til organisationer, der repræsenterer rettighedshavere, herunder andre kollektive forvaltningsorganisationer og sammenslutninger af rettighedshavere. Kravene for medlemskab skal være baseret på objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier, som skal fremgå af vedtægterne eller medlemsbetingelserne for den kollektive forvaltningsorganisation. Disse kriterier forpligter ikke kollektive forvaltningsorganisationer til at acceptere medlemmer, hvis forvaltningen af disses rettigheder, kategorier af rettigheder eller typer af værker falder uden for deres aktivitetsområde. Såfremt en kollektiv forvaltningsorganisation kun optager organisationer, der repræsenterer rettighedshavere, som medlemmer, er organisationen ikke forpligtet til at acceptere individuelle rettighedshavere som medlemmer. En forvaltningsorganisation kan fx fastsætte regler om en mindstegrænse for indtægter som kriterie for at optage en rettighedshaverorganisation som medlem.

Kollektive forvaltningsorganisationer bør handle i de repræsenterede rettighedshaveres bedste kollektive interesse. Det er derfor vigtigt at skabe nogle rammer, der giver alle medlemmerne af en kollektiv forvaltningsorganisation mulighed for at udøve deres medlemsrettigheder ved at deltage i organisationens beslutningsproces. Visse kollektive forvaltningsorganisationer har forskellige kategorier af medlemmer, som kan repræsentere forskellige typer af rettighedshavere, såsom producenter og udøvende kunstnere. Repræsentationen af sådanne forskellige kategorier af medlemmer i beslutningsprocessen i den kollektive forvaltningsorganisation skal være retfærdig og afbalanceret. Den foreslåede § 4, stk. 2, skal sikre, at alle medlemmer af en kollektiv forvaltningsorganisation har mulighed for at deltage i organisationens beslutningsproces, og at de forskellige kategorier af medlemmer er repræsenteret på en retfærdig og afbalanceret måde heri. Et eksempel herpå er princippet om paritet, som fx har fundet udtryk i sammensætningen af Gramex's bestyrelse, som har syv medlemmer. Tre af medlemmerne repræsenterer de udøvende kunstnere, tre af medlemmerne repræsenterer pladeselskaberne, og et medlem har særligt kendskab til ophavsret. Under forudsætning af, at en kollektiv forvaltningsorganisations forskellige medlemmer er repræsenteret på en retfærdig og afbalanceret måde, er det op til den enkelte organisation at beslutte, hvorledes organisationens beslutningsproces skal indrettes. Der er således et hensyn at tage til de forskelligheder, som gør sig gældende i de enkelte kollektive forvaltningsorganisationer, og til det forhold, at forskellige beslutningsprocesser ofte er udviklet over tid og efter gensidig respekt og forståelse mellem de enkelte kategorier af medlemmer.

Ifølge den foreslåede § 4, stk. 3, skal en kollektiv forvaltningsorganisation give sine medlemmer mulighed for at kommunikere med organisationen elektronisk, herunder med henblik på udøvelsen af deres medlemsrettigheder. Hensynet bag reglen er, at det bør være nemt for medlemmer, der deltager i generalforsamlingen, men også for dem, der ikke gør det, at udøve stemmerettigheder. Ud over at kunne udøve deres rettigheder elektronisk bør medlemmerne have adgang til at deltage i og stemme på

generalforsamlingen pr. fuldmagt. Reglerne om fuldmagter er behandlet under afsnit 3.4.2 og de specielle bemærkninger til § 7.

De fortegnelser, en kollektiv forvaltningsorganisation skal opbevare over sine medlemmer i medfør af den forslåede § 4, stk. 4, bør give mulighed for identifikation og lokalisering af organisationens medlemmer og rettighedshavere, hvis rettigheder organisationen repræsenterer på basis af bemyndigelser fra disse rettighedshaveres side. En fællesorganisation, der ikke udbetaler vederlag til individuelle rettighedshavere, vil typisk ikke have fortegnelser over disse, men alene over medlemsorganisationerne.

Til § 5

Forslaget til § 5 har til formål at gennemføre artikel 7 i direktivet.

Bestemmelsen vedrører rettighedshavere, der har en direkte juridisk forbindelse med den en kollektiv forvaltningsorganisation enten ved lov eller ved overdragelse, licens eller anden kontraktmæssig aftale. Dette gælder for eksempel rettighedshavere, der kun repræsenteres af den kollektive forvaltningsorganisation som følge af en aftalelicens eller i medfør af visse andre regler i ophavsretsloven om kollektiv forvaltning, herunder fx tvangslicensen i ophavsretslovens § 68.

En kollektiv forvaltningsorganisation kan uanset denne bestemmelse vælge, at rettighedshavere, der ikke er medlemmer af organisationen, alligevel kan blive omfattet af flere medlemsrettigheder end dem, der er opført i bestemmelsen. Det vil fx være op til den enkelte kollektive forvaltningsorganisation at beslutte, om de af bestemmelsen omfattede rettighedshavere skal have ret til at deltage i beslutningsprocessen i den kollektive forvaltningsorganisation.

Til § 6

Forslaget til § 6 har til formål at gennemføre dele af artikel 8 i direktivet.

Forslaget til § 6, stk. 4, gælder også, hvis udnævnelsen eller afskedigelsen af medlemmer af direktionen, der forestår den daglige ledelse, eller godkendelsen af deres aflønning eller andre fordele er uddelegeret til en anden tilsynsfunktion end bestyrelsen, fx et tilsynsråd, såfremt personerne i denne tilsynsfunktion ikke samtidig er medlemmer af direktionen.

De generelle politikker, som omfattes af forslaget til § 6, stk. 5, litra a)-d), har til formål at fastsætte de overordnede rammer for bestyrelsens arbejde, fx i form af retningslinjer eller lignende. Det vil så være op til bestyrelsen at udmønte disse retningslinjer. Det er den kollektive forvaltningsorganisation, der selv fastsætter politikernes detaljeringsniveau, dog således at de ikke må være så overordnede, at de ikke giver rettighedshaverne eller medlemsorganisationerne en reel mulighed for at påvirke den kollektive forvaltningsorganisation.

Bestemmelserne gælder ikke i det omfang, det er medlemsorganisationer, der fastsætter de pågældende politikker. Hermed forstås, at når en medlemsorganisation fordeler skyldige beløb til rettighedshavere, vil den kollektive forvaltningsorganisation alene skulle lave en fordelingspolitik, der vedrører den overordnede fordeling til medlemsorganisationerne. Medlemsorganisationerne vil herefter stå for den individuelle fordeling til rettighedshaverne.

Forskellen på ”den generelle politik for anvendelsen af beløb, der ikke kan fordeles”, jf. § 6, stk. 5, litra b), og ”anvendelsen af beløb, der ikke kan fordeles”, jf. § 6, stk. 5, litra e), en at den generelle politik har til formål at opstille de overordnede rammer for fordelingen af ufordelbare midler, mens ”anvendelse af beløb, der ikke kan fordeles” er selve udmøntningen af den konkrete anvendelse af beløbet.

Med ”andre fordele” end aflønning i den foreslåede § 6, stk. 3, menes fx monetære og ikke-monetære ydelser, pension, tilskud, ret til andre vederlag og fratrædelsesgodtgørelse.

Til § 7

Forslaget til § 7 har til formål at gennemføre dele af artikel 8 i direktivet.

Det følger af forslaget til § 7, stk. 3, at udpegelse af en fuldmagtshaver ikke må medføre interessekonflikter. Sådanne interessekonflikter kan tænkes at opstå, hvis det udpegende medlem og fuldmagtshaveren tilhører forskellige kategorier af rettighedshavere i den kollektive forvaltningsorganisation.

Forslaget til § 7, stk. 3, har forrang for selskabslovens regler om fuldmagter. Heraf følger, at selvom en kollektiv forvaltningsorganisation er omfattet af selskabsloven, kan en fuldmagtsgiver ikke, uanset selskabslovens regler, give en fuldmagt til fuldmagtshaver, såfremt dette medfører en interessekonflikt.

Modsat stk. 3 viger forslaget til § 7, stk. 4, for selskabslovens regler i det omfang, at en kollektiv forvaltningsorganisation er omfattet af selskabsloven, hvilket betyder, at en kollektiv forvaltningsorganisation ikke kan fastsætte begrænsninger i forhold til fuldmagter i medfør af § 7, stk. 4.

Udøvelsen af medlemmers rettigheder gennem fuldmagtshavere må ikke begrænses på anden vis, end hvad der fremgår af bestemmelsen. Vedtægterne kan således fx ikke fastsætte stemmeretsbegrænsninger udelukkende for fuldmagtshavere.

Til § 8

Forslaget til § 8 har til formål at gennemføre artikel 9 i direktivet.

En kollektiv forvaltningsorganisation fastlægger selv rammerne for tilsynsfunktionen.

Tilsynsfunktionen kan varetages af et særskilt organ, fx et tilsynsråd, eller af nogle eller alle de bestyrelsesmedlemmer, som ikke leder den kollektive forvaltningsorganisations aktiviteter. Personer, der varetager den daglige ledelse af den kollektive forvaltningsorganisationens aktiviteter, jf. forslaget til § 9, kan ikke samtidig være en del af tilsynsfunktionen. Bestemmelsen medfører ikke, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal oprette nye organer for at opfylde forpligtelsen.

Tilsynsfunktionen kan varetages af personer fra bestyrelsen, men den kollektive forvaltningsorganisation kan ligeledes vælge tredjeparter til tilsynsfunktionen, herunder personer med relevant professionel ekspertise og rettighedshavere, som ikke opfylder kravene til medlemskab, eller som ikke er repræsenteret direkte af organisationen, men via en enhed, som er medlem af den kollektive forvaltningsorganisation.

Tilsynsfunktionen skal varetages på en ansvarlig, gennemsigtig og uafhængig måde. Den kollektive forvaltningsorganisation kan for eksempel anvende principper, der er kendt fra branchestandarder i kapitalselskaber.

Til § 9

Forslaget til § 9 har til formål at gennemføre artikel 10 i direktivet.

Hvem der indgår i den daglige ledelse for en kollektiv forvaltningsorganisation, afhænger af den konkrete struktur og ledelsessammensætning i organisationen. Den daglige ledelse kan fx bestå af en eller flere af medlemmerne i bestyrelsen eller af en direktion, der er ansat af den kollektive forvaltningsorganisation. Et medlem af den daglige ledelse kan ikke samtidig være en del af tilsynsfunktionen.

I forbindelse med, at en kollektiv forvaltningsorganisation skal opfylde kravene i forslaget til § 9, herunder kravene til individuelle erklæringer i medfør af § 9, stk. 3, kan den fx anvende de principper, der er kendt fra branchestandarder i kapitalselskaber.

Til § 10

Forslaget til § 10 har til formål at gennemføre artikel 11, stk. 2, i direktivet.

Bestemmelsen har til formål at tydeliggøre, at kollektive forvaltningsorganisationer skal udvise omhu i forbindelse med udøvelsen af deres virksomhed, herunder i forbindelse med opkrævning, fordeling og anden forvaltning af rettighedsvederlag.

Princippet om, at der skal udvises omhu, gælder ligeledes i forhold til eventuelle indtægter fra investering af rettighedsvederlag.

Til § 11

Forslaget til § 11 har til formål at gennemføre artikel 11, stk. 3, i direktivet.

Til rettighedsvederlag kan også henregnes accessoriske ydelser og beløb modtaget til omkostningsdækning. Andre indtægter, herunder indtægter fra organisationens eventuelle egne aktiver som fx ejendomme eller biler, der ejes af organisationen, skal fremgå tydeligt adskilt fra rettighedsvederlag og indtægter fra investering af rettighedsvederlag.

Kollektive forvaltningsorganisationer kan for at opfylde dette krav benytte sig af den regnskabspraksis, der er udviklet iht. årsregnskabslovens § 19, stk. 3, hvorefter "indregnede forhold, der ikke vedrører de erhvervmæssige aktiviteter, skal klassificeres således, at de tydeligt fremstår adskilt fra de erhvervmæssige aktiviteter i balance og resultatopgørelse".

Til § 12

Forslaget til § 12 har til formål at gennemføre artikel 11, stk. 4, i direktivet.

Lovforslaget indebærer i øvrigt ingen ændring i dansk rets almindelig regler om udlæg, transporter og modregning i rettighedsvederlag.

Til § 13

Forslaget til § 13 har til formål at gennemføre artikel 11, stk. 5, i direktivet.

Det er som udgangspunkt den kollektive forvaltningsorganisationens generalforsamling, der selv beslutter, på hvilken måde og i hvilket omfang den ønsker at investere rettighedsvederlag, jf. forslaget til § 6, stk. 5, litra c) og f). Investerings- og risikoforvaltningspolitikken skal dog ske under hensyn til de nævnte regler i den foreslåede § 13.

Reglernes formål er at pålægge kollektive forvaltningsorganisationer at udvise forsigtighed i forbindelse med investeringer af rettighedsvederlag, samtidig med at de gives mulighed for at vælge den mest sikre og effektive investeringspolitik.

Til § 14

Forslaget til § 14 har til formål at gennemføre artikel 12 i direktivet.

Forslaget til § 14, stk.1, gælder kun i det omfang, en rettighedshaver bemyndiger en kollektiv forvaltningsorganisation til at forvalte vedkommendes rettigheder. Dette betyder, at en kollektiv forvaltningsorganisation ikke skal give de i § 14, stk. 1, nævnte oplysninger, når den forvalter rettigheder for ikke-repræsenterede rettighedshavere i medfør af en aftalelicens, eller hvis den forvalter rettigheder i medfør af ophavsretslovens § 68, stk. 2. Det samme gælder for kollektive forvaltningsorganisationer, der forvalter rettigheder under blankmedieordningen i ophavsretslovens §§ 39-46 a. Oplysninger på forhånd om

fradrag af administrationsomkostninger kan i sagens natur kun gives af principiel og generel karakter, da de eksakte omkostninger på meddelelsestidspunktet er ukendte.

Forslaget til § 14, stk. 2, vedrører alle typer fradrag, herunder fradrag for administrationsomkostninger og fradrag af midler til sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige formål. Bestemmelsen vedrører ikke fradrag i henhold til anden lovgivning, såsom fradrag med henblik på levering af sociale ydelser fra en kollektiv forvaltningsorganisation til rettighedshaverne.

Den foreslåede § 14, stk. 3, vedrører kun administrationsomkostninger og gælder for alle administrationsomkostninger i medfør af lovforslaget, herunder dem, der er benævnt i § 19, stk. 1, og 33, stk. 3. Fradrag, der foretages til dækning af administrationsomkostninger, skal således både opfylde kravene i § 14, stk. 2, og må ikke overstige de begrundede og dokumenterede omkostninger, som afholdes af den kollektive forvaltningsorganisation i forbindelse med forvaltning af rettigheder. § 14, stk. 3, vedrører alle fradrag til dækning af omkostninger vedrørende forvaltning af ophavsretsrettigheder. Det er derfor ikke afgørende, om den kollektive forvaltningsorganisation betegner en omkostning "administrationsomkostning". Det er endvidere ikke afgørende, på hvilken måde fradraget foretages. Fradrag i form af fx modregning kan derfor også være omfattet, såfremt der reelt er tale om en administrationsomkostning. § 14, stk. 3, finder dermed tillige anvendelse for eventuelle andre fradrag til dækning af omkostninger vedrørende forvaltning af ophavsret uanset betegnelsen eller beskrivelsen.

Forslaget til § 14, stk. 4, supplerer den foreslåede § 14, stk. 2, ved at regulere adgangen til fradrag, når en kollektiv forvaltningsorganisation anvender midler til sociale, kulturelle eller uddannelsesmæssige formål. Kravet om, at sådanne ydelser skal tilbydes på rimelige vilkår, skal ses i sammenhæng med artikel 18 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde om ikke-diskrimination og gælder navnlig i forhold til adgangen til disse ydelser.

Til § 15

Forslaget til § 15 har til formål at gennemføre artikel 13, stk. 1, i direktivet.

Det er bestemmelsens udgangspunkt, at en kollektiv forvaltningsorganisation selv fastsætter sin fordelingspolitik, dog således at politikken skal opfylde kravene til regelmæssighed, omhyggelighed og nøjagtighed i den foreslåede § 15, stk. 1, ligesom fordelingen af skyldige beløb skal ske inden for fristen i den foreslåede § 15, stk. 2 og 3.

Hermed forstås, at de kollektive forvaltningsorganisationer så vidt muligt skal tilstræbe at fordele det skyldige beløb til de enkelte rettighedshavere, hvilket kan ske gennem de kollektive forvaltningsorganisationers medlemsorganisationer, der repræsenterer de enkelte rettighedshavere. Det er op til den enkelte kollektive forvaltningsorganisation at vurdere, hvilke tiltag den vil gøre for at efterleve disse krav. Den kollektive forvaltningsorganisation kan fx vælge at sætte krav til brugernes rapportering i form af

stikprøvekontroller og selvangivelsesordninger eller vælge et fordelingsgrundlag, hvor den kollektive forvaltningsorganisation anvender viden fra et andet, lignende område til fordelingen.

Den kollektive forvaltningsorganisation eller dennes medlemsorganisationer kan ikke fordele midlerne kollektivt, fx i form af stipendier. Kollektiv fordeling kan dog ske som led i de kollektive forvaltningsorganisationers sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige ydelser eller via de ufordelbare midler i medfør af en generalforsamlingsbeslutning, jf. § 6, stk. 5, litra b). Kollektiv fordeling kan ligeledes ske, hvis dette er tilladt i medfør af anden lovgivning, herunder i medfør af ophavsretslovens § 39, stk. 4.

Fristen på ni måneder i de foreslåede § 15, stk. 2 og 3, må kun overskrides som følge af objektive grunde, der ligger uden for de kollektive organisationers og deres medlemmers kontrol. Dette vil navnlig være i forbindelse med indberetning fra brugere, identifikation af rettigheder, rettighedshavere eller matchning af oplysninger om værker med rettighedshavere. Omstændigheder såsom investering af rettighedsvederlag med fast løbetid udgør ikke en gyldig grund til en sådan forsinkelse.

Fordelingen skal ske inden for ni måneder efter det regnskabsår, hvor vederlaget rent faktisk er blevet indbetalt til den kollektive forvaltningsorganisation. Det er således hverken fakturerings tidspunktet eller forfaldstidspunktet, der er afgørende for, hvornår fristen i de foreslåede § 15, stk. 2-3, skal regnes fra.

Til § 16

Forslaget til § 16 har til formål at gennemføre artikel 13, stk. 2-6, i direktivet.

Forslaget til § 16, stk. 1, forpligter kollektive forvaltningsorganisationer til særskilt at bogføre rettighedsvederlag, der ikke kan fordeles inden for fristen på ni måneder, jf. den foreslåede § 15.

Forslaget til § 16, stk. 2, indeholder et krav om, at de kollektive forvaltningsorganisationer skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for at identificere og lokalisere rettighedshaverne. Foranstaltningerne fastsættes som udgangspunkt af de kollektive forvaltningsorganisationer og skal under alle omstændigheder indeholde de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 3-6.

Forpligtelserne i de foreslåede § 16, stk. 3-6, til at offentliggøre information om værker, hvor en eller flere af rettighedshaverne ikke er identificeret eller lokaliseret, gælder kun i det omfang, at informationen i § 16, stk. 4, er tilgængelig for den kollektive forvaltningsorganisation.

Såfremt en kollektiv forvaltningsorganisation har truffet alle nødvendige foranstaltninger i medfør af de foreslåede stk. 2-6, og der er gået tre år fra udgangen af det regnskabsår, hvor de pågældende rettighedsvederlag blev opkrævet, klassificeres beløbene som

ufordelbare midler, jf. forslaget til § 16, stk. 7. Dette betyder, at såfremt den kollektive forvaltningsorganisation ikke har opfyldt kravene i stk. 2-6, vil de pågældende beløb ikke være at betragte som ufordelbare midler og vil derfor ikke kunne anvendes i medfør af den foreslåede § 16, stk. 8.

Til § 17

Forslaget til § 17 har til formål at gennemføre dele af artikel 13 i dansk ret.

Bestemmelsen medfører, at når fordelingen af skyldige beløb sker gennem en kollektiv forvaltningsorganisations medlemsorganisationer, skal medlemsorganisationerne opfylde de forpligtelser, som følger af forslagene til §§ 15-16.

Medlemsorganisationen skal derfor fordele de skyldige beløb regelmæssigt, omhyggeligt og nøjagtigt og i overensstemmelse med sin generelle fordelingspolitik. Fordelingen skal ske hurtigst muligt og senest ni måneder efter udgangen af det regnskabsår, i hvilket de pågældende rettighedsvederlag er blevet opkrævet af den kollektive forvaltningsorganisation, uanset at fordelingen sker gennem medlemsorganisationerne. Heri ligger, at der ikke starter en ny periode på ni måneder, når medlemsorganisationen modtager beløbet fra den kollektive forvaltningsorganisation. I senere fordeling kan dog ske, hvis der er objektive grunde, der forhindrer medlemsorganisationen i at overholde fristen på ni måneder. Medlemsorganisationen vil ikke kunne fordele rettighedsvederlag kollektivt i videre omfang, end hvad der tillades de kollektive forvaltningsorganisationer i medfør af denne lov.

Medlemsorganisationerne vil ligeledes skulle opfylde pligterne i forbindelse med lokalisering og identificering af rettighedshavere m.v. i forslaget til § 16. Dette medfører, at medlemsorganisationen kun kan anvende ufordelbare midler, såfremt proceduren i forslaget til § 16 følges af organisationen, herunder ved at træffe beslutning om anvendelse af de ufordelbare midler på en generalforsamling. Forslaget medfører ikke, at medlemsorganisationerne skal opfylde kravene til afholdelse af en generalforsamling i forslaget til § 6.

Til § 18

Forslaget til § 18 har til formål at gennemføre artikel 14 i direktivet.

Forslaget medfører, at kollektive forvaltningsorganisationer ikke må diskriminere nogen rettighedshaver, hvis rettigheder den forvalter i henhold til en repræsentationsaftale. Dette gælder navnlig med hensyn til gældende tariffer, administrationsomkostninger og betingelser for opkrævning af rettighedsvederlag og fordeling af skyldige beløb.

Reglen gælder ikke i forhold til udenforstående rettighedshavere, hvis rettigheder alene forvaltes af en kollektiv forvaltningsorganisation som følge af aftalelicensvirkningen. Disse

rettighedshavere vil dog være omfattet af diskriminationsforbuddet i ophavsretslovens § 51.

Til § 19

Forslaget til § 19 har til formål at gennemføre artikel 15 i direktivet.

Forslaget til § 19, stk. 1, medfører, at en kollektiv forvaltningsorganisation ikke kan foretage fradrag til fx kulturelle, sociale eller uddannelsesmæssige formål, når den fordeler rettighedsvederlag i henhold til en repræsentationsaftale, medmindre dette er udtrykkeligt aftalt mellem parterne i aftalen.

Kravene om regelmæssig, omhyggelig og nøjagtig fordeling i den foreslåede stk. 2 skal forstås på samme måde som i forslaget til § 15, stk. 1.

Fristen i § 19, stk. 3, for viderefordeling af skyldige beløb i henhold en repræsentationsaftale gælder ikke, hvis objektive grunde forhindrer udbetalingen. Herved forstås navnlig objektive grunde i forbindelse med indberetning fra brugere, identifikation af rettigheder, rettighedshavere eller matchning af oplysninger om værker med rettighedshavere.

Forslaget til § 19, stk. 4 og 5, medfører, at når en kollektiv forvaltningsorganisation modtager beløb fra en anden kollektiv forvaltningsorganisation i medfør af en repræsentationsaftale, skal den, eventuelt gennem sine medlemsorganisationer, fordele det skyldige beløb hurtigst muligt og senest 6 måneder efter modtagelsen, medmindre objektive grunde er til hinder herfor. Objektive grunde skal forstås på samme måde som i § 15 og § 19, stk. 3.

Til § 20

Forslaget til § 20 har til formål at gennemføre artikel 18 i direktivet.

Oplysningsforpligtelsen i den foreslåede stk. 1 finder anvendelse, hvis den kollektive forvaltningsorganisation tildeler rettighedsvederlag eller fordeler skyldige beløb til rettighedshaverne, herunder de rettighedshavere, hvis rettigheder forvaltes af den kollektive forvaltningsorganisation som følge af en aftalelicens. I de situationer, hvor tildelingen af rettighedsvederlag og fordelingen af skyldige beløb ikke foretages af den kollektive forvaltningsorganisation, men af dens medlemsorganisationer, finder stk. 1 derfor ikke anvendelse. Det er de kollektive forvaltningsorganisationer, der selv fastlægger den måde, hvorpå oplysningerne stilles til rådighed, dog således at det skal tilstræbes, at det er nemt og overskueligt for rettighedshaverne at tilgå informationen. I den forbindelse er det vigtigt, at det på en tydelig måde fremgår, hvilken periode de pågældende oplysninger vedrører.

Til § 21

Forslaget til § 21 har til formål at gennemføre artikel 19 i direktivet.

Det er som udgangspunkt de kollektive forvaltningsorganisationer, der fastlægger den måde, hvorpå de i § 21 nævnte oplysninger skal stilles til rådighed for andre kollektive forvaltningsorganisationer. Tilrådighedsstillelsen skal dog ske mindst en gang om året, og det skal tydeligt fremgå, hvilken periode oplysningerne vedrører.

Forslaget til § 21 finder anvendelse i de situationer, hvor der foreligger en repræsentationsaftale mellem to kollektive forvaltningsorganisationer. Dette betyder, at bestemmelsen ikke finder anvendelse, når en kollektiv forvaltningsorganisation forvalter rettigheder for rettighedshavere, der er medlemmer af andre kollektive forvaltningsorganisationer, hvis dette ikke sker i henhold til en repræsentationsaftale, men fx som følge af en aftalelicens.

Til § 22

Forslaget til § 22 har til formål at gennemføre artikel 20 i direktivet.

Forslaget til § 22, stk. 1, forpligter kollektive forvaltningsorganisationer til at give oplysninger til enhver rettighedshaver, bruger og andre kollektive forvaltningsorganisationer, hvis rettigheder forvaltes i henhold til en repræsentationsaftale.

Med "enhver rettighedshaver" menes både rettighedshavere, der repræsenteres af den kollektive forvaltningsorganisation, og de ikke-repræsenterede rettighedshavere. Det er en betingelse for reglens anvendelse, at rettighedshaveren, brugeren eller en anden kollektiv forvaltningsorganisation skal fremsætte en begrundet anmodning. De kollektive forvaltningsorganisationer kan således sætte minimumskrav til begrundelsen af anmodningerne, dog således at disse krav ikke må betyde, at rettighedshavere, brugere eller andre kollektive forvaltningsorganisationer reelt er afskåret fra at få indsigt i den i bestemmelsen omfattede information.

Oplysningerne skal stilles til rådighed elektronisk og uden unødigt forsinkelse, jf. forslaget til § 22, stk. 2. Det vil være op til den kollektive forvaltningsorganisation at indrette sig på en sådan måde, at disse krav er opfyldt, herunder ved at vælge de elektroniske midler, der anvendes.

Til § 23

Forslaget til § 23 har til formål at gennemføre artikel 21 i direktivet.

De oplysninger, der er oplistet i forslaget til § 23, er de oplysninger, som kollektive forvaltningsorganisationer som minimum skal offentliggøre. De kollektive

forvaltningsorganisationer fastlægger som udgangspunkt selv, hvordan de vil offentliggøre oplysningerne, dog således at de under alle omstændigheder skal offentliggøre og ajourføre oplysningerne på deres hjemmeside.

Oplysningerne vedrører i § 23, litra c), den kollektive forvaltningsorganisations standardlicensaftaler og gældende standardtariffer. Hvis den kollektive forvaltningsorganisation på en standardiseret måde giver mulighed for rabatter, reduktioner eller lignende, skal forvaltningsorganisationen tillige oplyse disse i forbindelse med ovennævnte licensaftaler eller tariffer.

Til § 24

Forslaget til § 24 har til formål at gennemføre artikel 22 i direktivet.

Formålet med forslaget til § 24 med tilhørende bilag er at give rettighedshavere, myndigheder og andre forvaltningsorganisationer adgang til oplysninger om de kollektive forvaltningsorganisationer til brug for sammenligning med andre kollektive forvaltningsorganisationer i EU og til brug for kontrol med organisationerne.

Forslaget til § 24, stk. 1, medfører, at alle kollektive forvaltningsorganisationer, der er omfattet af § 24, uanset deres retlige form, skal offentliggøre en gennemsigtighedsrapport med de i bilaget omfattede oplysninger. Gennemsigtighedsrapporten skal godkendes af generalforsamlingen i medfør af forslaget til § 6, stk. 5, litra k).

Forslaget til § 24 har forrang for årsregnskabsloven. Dette medfører, at kollektive forvaltningsorganisationer skal give alle de oplysninger, der kræves efter forslaget til § 24, uanset at de ikke måtte være forpligtet hertil efter årsregnskabsloven, fx fordi den kollektive forvaltningsorganisation er en mindre virksomhed, herunder en virksomhed i regnskabsklasse B.

Forslaget til § 24, stk. 2, medfører, at alle oplysningerne i gennemsigtighedsrapporten skal være offentligt tilgængelige på en kollektiv forvaltningsorganisations hjemmeside i mindst fem år. Hvis den kollektive forvaltningsorganisation vælger, at oplysningerne i gennemsigtighedsrapporten skal offentliggøres i flere dokumenter, skal alle disse dokumenter følgelig opfylde femårskravet.

Den delrapport, der er nævnt i forslaget til § 24, stk. 4, kan offentliggøres som et særskilt dokument, eller den kan være en del af den samlede gennemsigtighedsrapport.

De regnskabsmæssige oplysninger, der er omtalt i forslaget til § 24, stk. 5 og 6, omfatter de regnskaber, som er omhandlet i punkt 1, litra a), i bilag 1 og de finansielle oplysninger, der er omhandlet i punkt 1, litra g) og h), og punkt 2 i bilaget. Oplysningerne skal revideres af en eller flere revisorer, der er godkendt til at revidere i henhold til revisorloven. Dette betyder, at den lovpligtige revision kan udføres af såvel statsautoriserede og registrerede revisorer som udenlandske revisorer, der er godkendt efter revisorlovens §§ 3 eller 10.

Derimod vil revisorer, der i medfør af revisorlovens § 11 har adgang til midlertidigt og lejlighedsvist at afgive erklæringer, ikke kunne revidere års- og koncernregnskaber, da revisorlovens § 11 indeholder forbud mod, at sådanne revisorer kan afgive erklæringer, der vedrører lovpligtig revision af års- og koncernregnskaber.

De oplysninger, der er benævnt i bilag 1, pkt. 1, litra e), kan være information til identifikation af den ejede virksomhed, fx adresse, CVR-nr., samt information om formen på ejerskabet m.v.

De oplysninger, der skal gives i medfør af pkt. 2 i bilaget, skal flere steder opdeles i *"per kategori af rettigheder"* og *"per type af anvendelse"*. Formålet med opdelingen er at give rettighedshavere m.fl. mulighed for at sammenligne, hvordan kollektive forvaltningsorganisationer på tværs af EU klarer sig i de forskellige rettighedskategorier og anvendelsestyper. De kategorier af rettigheder og anvendelsestyper, som en kollektiv forvaltningsorganisation anvender, skal være meningsfulde, sammenlignelige og til at tilpasse i lyset af den samfundsmæssige og teknologiske udvikling.

Det betyder, at kategorier af rettigheder og anvendelsestyper skal fastlægges således, at de giver et reelt indblik i den kollektive forvaltningsorganisations aktiviteter, og at de er tilpas detaljerede. Det skal være muligt at se, hvad de enkelte omkostninger vedrører. Det betyder desuden, at oplysningerne skal kunne sammenlignes med oplysninger fra andre kollektive forvaltningsorganisationer i samme branche, fx de kollektive forvaltningsorganisationer, der forvalter musikrettigheder. Der opstilles ikke et krav om, at kategorierne skal være de samme på tværs af EU, men det skal forklares, hvad de enkelte rettighedskategorier og anvendelsestyper betyder.

"Kategorier af rettigheder" kan være de rettigheder, en ophavsmand har i medfør af ophavsretslovens § 2, dog således at de skal være tilpas opsplittet for at give et reelt indblik i den kollektive forvaltningsorganisations virksomhed i overensstemmelse med ovennævnte principper. Kategorierne kan fx være eksemplarfremsættelse, udlån, on demand-tilrådighedsstillelse eller udsendelse. De kategorier af rettigheder, der nævnes i bilaget, har ikke betydning for fastlæggelsen af de kategorier, der nævnes i forslaget til § 3, og kan derfor godt adskille sig herfra. Det er op til de kollektive forvaltningsorganisationer på basis af deres aktiviteter at fastsætte de enkelte kategorier, fx således at de følger vederlagsstrømmene.

"Typer af anvendelse" vedrører de anvendelser, som de omfattede oplysninger rent faktisk vedrører. De skal ligeledes være opsplittet i overensstemmelse med ovennævnte principper. Anvendelsestyperne kan fx være brug på internettet, i undervisning eller i erhvervsvirksomheder.

Der må ikke være overlap mellem de forskellige kategorier, ligesom der ikke må være overlap mellem de forskellige anvendelsestyper. Derimod kan en rettighedskategori vedrøre flere typer anvendelser, fx kan eksemplarfremsættelse vedrøre brug i undervisning og i erhvervsvirksomheder. På samme måde må en anvendelsestype godt involvere flere

rettighedskategorier, fx kan brug på internettet involvere både eksemplarfremsstilling og on demand-tilrådighedsstilling.

De "indirekte omkostninger" i direktivet er dem, der ikke kan henføres under en eller flere af kategorierne af rettigheder. Dette kunne for eksempel være husleje eller leje af udstyr.

Til § 25

Forslaget til § 25 har til formål at gennemføre artikel 24 i direktivet.

Forslaget til § 25 medfører, at de omfattede kollektive forvaltningsorganisationer skal have tilstrækkelig kapacitet til at foretage elektronisk behandling af data, der er nødvendig for forvaltningen af multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder, herunder ved at opfylde de betingelser, der fremgår af forslaget til § 25, stk. 2.

Den kollektive forvaltningsorganisation skal derfor indrette sig således, at den har den fornødne kapacitet til på en effektiv og gennemsigtig måde at opfylde lovens forpligtelser vedrørende udstedelse af multiterritoriale licenser. Dette kræver anvendelse af databaser om ejerskab af rettigheder, hvortil der er givet multiterritorial licens, og som indeholder data, der giver mulighed for identificering af værker, rettigheder og rettighedshavere, som en kollektiv forvaltningsorganisation er bemyndiget til at repræsentere, og de territorier, som bemyndigelsen dækker. Databaserne bør løbende ajourføres, og de skal så vidt muligt gøre det muligt at sammenligne oplysninger om musikværker med oplysninger om lydoptagelser eller enhver anden optagelse, i hvilke værket er blevet indarbejdet.

Til § 26

Forslaget til § 26 har til formål at gennemføre artikel 25 i direktivet.

De oplysninger, som kollektive forvaltningsorganisationer skal give i medfør af forslaget til § 26, skal kun gives som svar på en begrundet anmodning. Herved følger, at den kollektive forvaltningsorganisation kan afslå ubegrundede anmodninger. Oplysningerne, som den kollektive organisation skal give i medfør af bestemmelsen, skal gives elektronisk, fx via e-mail, og skal være ajourførte. De kollektive forvaltningsorganisationer skal derfor ajourføre deres databaser regelmæssigt og hurtigst muligt. Den kollektive forvaltningsorganisation, der skal give oplysningerne i medfør af § 26, kan om fornødent træffe passende foranstaltninger til at beskytte dataenes nøjagtighed og integritet, kontrollere deres genanvendelse og beskytte kommercielt følsomme oplysninger.

Til § 27

Forslaget til § 27 har til formål at gennemføre artikel 26 i direktivet.

Forslaget til § 27 har til formål at sikre, at rettighedshavere, onlinetjenesteudbydere og kollektive forvaltningsorganisationer har mulighed for at gøre indsigelser mod enhver

unøjagtig eller ukorrekt oplysning i de data, som er indeholdt i en kollektiv forvaltningsorganisations database.

De ordninger, som skal indføres efter forslaget til § 27, stk. 1, skal være let tilgængelige, dog uden at dette udgør en fare for nøjagtigheden og integriteten af de oplysninger, som den kollektive forvaltningsorganisation opbevarer.

I medfør af forslaget til § 27, stk. 2 og 3, skal kollektive forvaltningsorganisationer give rettighedshavere omfattet af bestemmelsen mulighed for i elektronisk form at kommunikere med forvaltningsorganisationen. Den kollektive forvaltningsorganisation skal i denne forbindelse så vidt muligt tage hensyn til frivillige branchestandarder eller praksis vedrørende udveksling af data, der er udarbejdet på internationalt plan eller EU-plan, og som giver rettighedsindehaverne mulighed for at specificere musikværket, helt eller delvis, onlinerettighederne, helt eller delvis, og de geografiske områder, for hvilke de giver den kollektive forvaltningsorganisation bemyndigelse.

Til 28

Forslaget til § 28 har til formål at gennemføre artikel 27 i direktivet.

Det er den kollektive forvaltningsorganisation, der selv vurderer, hvordan den vil opfylde overvågningsforpligtelsen i forslaget til § 28, stk. 1. Overvågningen skal respektere de grundlæggende rettigheder, herunder retten til respekt for privatliv og familieliv og retten til beskyttelse af personoplysninger.

Forslaget til § 28, stk. 4, indeholder både krav til faktureringstidspunktet og nøjagtigheden af faktureringen. Begge betingelser skal efterleves af den kollektive forvaltningsorganisation, medmindre dette ikke er muligt af grunde, der kan tilskrives onlinetjenesteudbyderen, fx mangelfuld rapportering fra udbyderen.

Det er den kollektive forvaltningsorganisation, der selv fastsætter de passende ordninger, der er nævnt i forslaget til § 28, stk. 5. De passende ordninger skal bl.a. gøre det muligt for onlinetjenesteudbyderen at anfægte fakturaens rigtighed, når den modtager fakturaer fra en eller flere kollektive forvaltningsorganisationer for samme onlinerettigheder til samme musikværk.

Til § 29

Forslaget til § 29 har til formål at gennemføre artikel 28 i direktivet.

Kravet om nøjagtig fordeling i § 29, stk. 1, skal ses i sammenhæng med forslaget til § 28, stk. 2, hvorefter det kræves, at onlinetjenesteudbyderen skal rapportere nøjagtigt om den faktiske anvendelse. En onlinetjenesteudbyders manglende efterlevelse af denne pligt kan være en af de årsager, der kan begrunde, at den kollektive forvaltningsorganisation ikke fordeler nøjagtigt til rettighedshaverne.

Når en bemyndigende kollektiv forvaltningsorganisation modtager rettighedsvederlag og oplysninger fra den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation i henhold til forslaget til § 29, stk. 3, er det udgangspunktet, at den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation er ansvarlig for den efterfølgende fordeling af sådanne beløb samt for at sikre, at de i stk. 2 nævnte oplysninger meddeles rettighedshaverne. De kollektive forvaltningsorganisationer kan dog vælge at aftale andet.

Til § 30

Forslaget til § 30 har til formål at gennemføre artikel 29, stk. 1, i direktivet.

Den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation skal forvalte de i § 30 nævnte onlinerettigheder på et ikke-diskriminerende grundlag.

Til § 31

Forslaget til § 31 har til formål at gennemføre artikel 29, stk. 2-3, i direktivet.

De væsentlige vilkår, der er nævnt i § 31, stk. 1, vedrører blandt andet aftalens varighed og de omkostninger, der er forbundet med de tjenester, der ydes af den bemyndigede kollektive forvaltningsorganisation.

De væsentlige vilkår, der er nævnt i § 31, stk. 3, vedrører blandt andet karakteren af udnyttelsen, alle bestemmelser der vedrører eller påvirker licensafgiften, licensens gyldighedsperiode, regnskabsperioderne og de geografiske områder, der er omfattet.

Til § 32

Forslaget til § 32 har til formål at gennemføre artikel 30, stk. 1-2, i direktivet.

Forslaget i § 32, stk. 1, finder kun anvendelse på kollektive forvaltningsorganisationer, der sammenlægger repertoire, og omfatter ikke kollektive forvaltningsorganisationer, der kun udsteder multiterritoriale licenser for deres eget repertoire. Forslaget omfatter endvidere ikke kollektive forvaltningsorganisationer, der blot samler rettigheder til de samme værker med det formål at kunne udstede fælleslicens for både rettigheder til reproduktion og rettigheder vedrørende overføring til almenheden for disse værker.

Til § 33

Forslaget til § 33 har til formål at gennemføre artikel 30, stk. 3-6, i direktivet.

Hvis de oplysninger, som en bemyndigende kollektiv forvaltningsorganisation skal give en bemyndiget kollektiv forvaltningsorganisation i medfør af forslaget til § 34, stk. 1, er utilstrækkelige eller i en form, som ikke tillader den bemyndigede kollektive

forvaltningsorganisation at opfylde kravene i lovforslagets kapitel 6, har den bemyndigede forvaltningsorganisation ret til at anmode om betaling af de rimelige omkostninger, der er afholdt til at opfylde sådanne krav eller til at udelukke sådanne værker, for hvilke oplysningerne er utilstrækkelige eller ikke kan anvendes.

Til § 34

Forslaget til § 34 har til formål at gennemføre artikel 31 i direktivet.

Bestemmelsen finder ikke anvendelse, hvis den kollektive forvaltningsorganisation enten tilbyder eller udsteder multiterritoriale licenser for rettighedshaverens onlinemusikrettigheder. Det er således ikke nødvendigt, at den kollektive forvaltningsorganisation har udstedt multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder efter bestemmelsens ikrafttræden den 10. april 2017. Det er tilstrækkeligt, at den tilbyder disse licenser.

Forslaget til § 34 indeholder ikke forpligtelser for rettighedshaveren. Rettighedshaveren kan således, selv om den kollektive forvaltningsorganisation, som denne har bemyndiget til at forvalte rettigheder, ikke udsteder multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder, vælge ikke at trække rettighederne ud. Rettighedshaveren er endvidere ikke forpligtet til at sørge for, at der bliver tilbudt eller udstedt multiterritoriale licenser, hvis rettighedshaveren vælger at tilbagetrække rettighederne i medfør af bestemmelsen.

Til § 35

Reglen har til formål at gennemføre artikel 32 i direktivet.

Reglen finder kun anvendelse på den licensering af onlinerettigheder til musikværker, der er nødvendig for at give onlineadgang til radio- og fjernsynsudsendelser og til materiale med et klart og underordnet forhold til den oprindelige udsendelse, der produceres med henblik på fx at supplere, foretage forudgående gennemgang eller foretage efterfølgende gennemgang af den pågældende radio- eller fjernsynsudsendelse.

Til § 36

Forslaget til § 36 har til formål at gennemføre artikel 33 i direktivet.

De klager, som medlemmer, andre kollektive forvaltningsorganisationer og rettighedshavere kan indbringe for den kollektive forvaltningsorganisation i medfør af forslaget til § 37, stk. 1, vedrører navnlig bemyndigelsen til at forvalte rettigheder og opsigelsen eller tilbagetrækningen af rettigheder, medlemskabsvilkår, opkrævning af skyldige beløb, der tilfalder rettighedshavere, fradrag og fordeling.

Den kollektive forvaltningsorganisation skal efter forslaget til § 36, stk. 2, svare skriftligt på klager og give en begrundelse, hvis den afslår klagen. Meningstilkendegivelser, almene

spørgsmål og lignende falder uden for bestemmelsens anvendelsesområde. Telefonisk henvendelse fra medlemmer og andre kollektive forvaltningsorganisationer falder også som udgangspunkt uden for bestemmelsens anvendelsesområde, medmindre henvendelsen kan sidestilles med en klage.

Til § 37

Forslaget til § 37 har til formål at gennemføre artikel 34 i direktivet.

Forslaget til § 37 udvider Ophavsretslicensnævnets kompetence således, at nævnet fremadrettet kan træffe afgørelse om kollektive forvaltningsorganisationers overholdelse af de bestemmelser, der er oplyst i § 37.

Kompetencen gælder tvister, der vedrører multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder. Ophavsretslicensnævnet kan således afvise en sag eller dele heraf, hvis den ikke vedrører multiterritoriale licenser. Hvis kun en del af en sag falder inden for nævnets kompetence, er det op til nævnet at vurdere, om nævnet kan behandle hele sagen.

Det er kun de i bestemmelsen nævnte parter, der kan indbringe en sag for nævnet. Faktiske eller potentielle musiktjenesteudbydere kan således fx indbringe tvister om anvendelsen af §§ 26-28, men ikke § 29, for nævnet.

Til § 38

Forslaget til § 38 har til formål at implementere dele af artikel 36 i direktivet.

Forslaget til § 38, stk. 1 og stk. 3, forpligter ikke kulturministeren til løbende at kontrollere de kollektive forvaltningsorganisationer. Det er kulturministeren, der fastlægger rammerne for tilsynet. Kulturministeren kan derfor vælge formen på og omfanget af tilsynet, herunder vælge, hvilke sager ministeren vil gå ind i. Kulturministeren kan også vælge ikke at gå ind i sager eller at foretage konkrete skridt, uanset at ministeren bliver anmodet herom.

Tilsynet er begrænset til de områder, der ligger uden for Ophavsretslicensnævnets kompetence. Såfremt der er tvivl om, hvorvidt en sag falder ind under nævnets kompetence, vil Kulturministeriet udvise tilbageholdenhed med at gå ind i sagen.

En ophævelse af en godkendelse i medfør af forslaget til § 38, stk. 4, kan ske helt eller delvist. En delvis ophævelse kan blandt andet bestå i at begrænse en aftalelicensgodkendelse til visse rettighedshavergrupper eller visse udnyttelsesområder. Kulturministeren kan i forbindelse med ophævelsen træffe afgørelse om, hvornår ophævelsen får virkning fra.

Kulturministeren kan vælge formen og tidspunktet for offentliggørelse af afgørelser i medfør af forslaget til § 38, stk. 5.

Til § 39

Forslaget til § 38 har til formål at implementere dele af artikel 36 i direktivet.

Bestemmelsen medfører, at kollektive forvaltningsorganisationer og deres medlemsorganisationer kan idømmes bøde, såfremt de omfattes af et af de i § 39, stk. 1, nævnte ansvarsområder.

Personer, der varetager tilsynsfunktionen, vil desuden kunne ifalde personligt ansvar, hvis de ikke opfylder forpligtelsen i § 8, stk. 3, og personer, der indgår i den daglige ledelse, vil kunne ifalde personligt ansvar, hvis de ikke opfylder forpligtelsen i § 9, stk. 3.

Til § 40

Det følger af forslaget til § 40, stk. 1, at loven træder i kraft den 10. april 2016, der er den seneste dag, hvor direktivet skal være gennemført i medfør af direktivets artikel 43, stk. 1.

Lovforslaget vedrører vederlag, der er opkrævet fra den 10. april 2016. Det betyder bl.a., at de nye regler om fordeling finder anvendelse på disse vederlag, og det betyder, at første gennemsigtighedsrapport skal udarbejdes i 2017 og vedrøre anvendelsen af disse vederlag fra den 10. april 2016. Af hensyn til rapportens overskuelighed bør den første rapport dog, så vidt dette er muligt, vedrøre alle vederlag, der er opkrævet i 2016.

Det følger af forslaget til § 40, stk. 2, at stk. 1 ikke gælder, for så vidt angår § 34, der først træder i kraft den 10. april 2017. Rettighedshavere kan således ikke anvende muligheden for at trække deres rettigheder tilbage i medfør af denne bestemmelse før denne dato.

Til § 41

Forslaget til § 41 har til formål at gennemføre artikel 5, stk. 8, 2. afsnit, i direktivet.

Formålet med bestemmelse er at sikre, at rettighedshavere, der allerede har givet en kollektiv forvaltningsorganisation en bemyndigelse til at forvalte rettigheder, får den samme information som de rettighedshavere, der først giver bemyndigelsen efter lovens ikrafttræden. Rettighedshavere, hvis rettigheder ikke forvaltes på grundlag af en bemyndigelse, fx som følge af en aftalelicens, er ikke omfattet af bestemmelsen.

Til § 42

Til nr. 1

Forslaget til ændring af § 47 i lov om ophavsret er en konsekvensændring som følge af forslaget til § 52 a, stk. 8, og § 52 b, stk. 4, i lov om ophavsret, hvormed Ophavsretslicensnævnet får udvidet sin kompetence.

Til. nr. 2

Forslaget til § 52 a i lov om ophavsret har til formål at implementere artikel 16 i direktivet om kollektiv forvaltning.

Forslaget til § 52 a, stk. 1, i lov om ophavsret vedrører forhandlingen om licensering af rettigheder og medfører ikke en pligt for den kollektive forvaltningsorganisation til at indgå en aftale. Ophavsretslovens regler om tvangslicens, fx ophavsretslovens § 68, indebærer, at det på enkelte områder ikke er en forudsætning for lovlig brug, at der er indgået aftale med rettighedshaverne.

De licensbetingelser, som en kollektiv forvaltningsorganisation aftaler med brugerne, skal være baseret på objektive og ikke-diskriminerende kriterier, jf. forslaget til § 52 a, stk. 2, i lov om ophavsret. Kollektive forvaltningsorganisationer er i forbindelse med licensering af rettigheder ikke forpligtet til at anvende licensbetingelser aftalt med en bruger som præcedens for andre onlinetjenester, når den pågældende bruger leverer en ny type onlinetjeneste, som har været tilgængelig for offentligheden i Den Europæiske Union i mindre end tre år.

Oplysningspligten i forslaget til § 52 a, stk. 3, i lov om ophavsret gælder som udgangspunkt alle den kollektive forvaltningsorganisations tariffer. I de tilfælde, hvor det ikke er muligt at oplyse om specifikke kriterier for tariffastsættelsen, fordi der foreligger særlige forhold, skal den kollektive forvaltningsorganisation så vidt muligt oplyse brugeren om de overordnede kriterier. Hvis en bruger indgår en fælles aftale med en kollektiv forvaltningsorganisation på den ene side og en eller flere individuelle rettighedshavere på den anden side og betaler en samlet tarif for den aftalte brug, må det bero på en konkret vurdering, om der er pligt til fuldt ud at oplyse om kriterierne for den samlede tarif, hvis ikke de individuelle rettighedshaveres vederlagsandel kan udskilles uden at afsløre størrelsen af denne andel.

Rettighedshaverne skal modtage et passende vederlag for anvendelsen af deres rettigheder, jf. forslaget til § 52 a, stk. 4, i lov om ophavsret. Når det gælder eneretsvederlag og retten til vederlag, skal tarifferne stå i et rimeligt forhold til bl.a. den økonomiske værdi af disse rettigheders anvendelse i handelen under hensyntagen til arten og omfanget af anvendelsen af værkerne og den økonomiske værdi af den ydelse, som den kollektive forvaltningsorganisation leverer. Disse eksempler på kriterier for tariffastsættelsen følger af praksis fra EU-Domstolen og finder kun anvendelse på områder, hvor der gælder enerettigheder eller vederlagsrettigheder, og ikke hvor der er tale om et krav på kompensation efter ophavsretsloven, hvilket bl.a. gælder krav på blankmedievederlag. Bestemmelsen har ikke betydning for individuelle rettighedshaveres fastsættelse af vederlag.

Forslaget til § 52 a, stk. 5, i lov om ophavsret indeholder alene forpligtelser for en kollektiv forvaltningsorganisation i forbindelse med forhandlingen med brugere. Det kræves således ikke efter bestemmelsen, at den kollektive forvaltningsorganisation er forpligtet til at indgå en aftale med en bruger. Den kollektive forvaltningsorganisation skal give brugeren en begrundet meddelelse, hvis den ikke agter at udstede en licens.

Efter forslaget til § 52 a, stk. 6, i lov om ophavsret skal en kollektiv forvaltningsorganisation gøre det muligt for brugerne at kommunikere med den elektronisk, herunder, når det er relevant, med henblik på rapportering om anvendelsen af en licens.

Forslaget til § 52 a, stk. 8, medfører, at Ophavsretslicensnævnet får kompetence til at tage stilling til tvister om anvendelse af § 52, stk. 1-6. Det er dog en betingelse, at tvisten vedrører multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder.

Forslaget til § 52 b i lov om ophavsret medfører en forpligtelse for brugere til at give oplysninger til de kollektive forvaltningsorganisationer om anvendelsen af de rettigheder, den kollektive forvaltningsorganisation forvalter.

Oplysningerne omfatter alt, der er relevant for, at den kollektive forvaltningsorganisation kan opkræve rettighedsvederlag og fordele de skyldige beløb til rettighedshaverne. Forpligtelsen er begrænset til de oplysninger, som brugeren råder over.

Det er som udgangspunkt aftalen mellem den kollektive forvaltningsorganisation og brugeren, der fastlægger brugerens forpligtelser. Forslaget til § 52 b i lov om ophavsret udelukker ikke, at parterne kan indgå aftale om rapportering af oplysninger, som brugeren ikke ved aftaleindgåelsen råder over, men som er nødvendige for, at den kollektive forvaltningsorganisation kan meddele en licens.

Forpligtelsen kan være udtrykkeligt indsat i parternes aftale eller fremgå af en kollektiv forvaltningsorganisations almindelige vilkår for licensering, fx i forbindelse med standardtariffer. I forbindelse med fastlæggelse af formatet skal parterne så vidt muligt tage hensyn til frivillige branchestandarder.

Hvis der ikke aftales et tidsrum for rapporteringen, vil oplysningerne i medfør af forslaget til § 52 b, stk. 2, i lov om ophavsret skulle gives inden for rimelig tid. Herved forstås, at oplysningerne så vidt muligt skal gives, så det er muligt for de kollektive forvaltningsorganisationer at overholde den tidsfrist, der er fastsat for fordeling af skyldige beløb til rettighedshavere i medfør af lov om kollektiv forvaltning af ophavsrettigheder.

Hvis der ikke aftales et format for rapporteringen, hvilket fx kan ske i forbindelse med håndteringen af en tvangslicens, vil brugeren i medfør af forslaget til § 52 b, stk. 3, skulle anvende den kollektive forvaltningsorganisations format for rapportering, medmindre forvaltningsorganisationens krav om at anvende dette er urimeligt, jf. forslaget til stk. 4.

Den foreslåede § 52 b, stk. 3, i lov om ophavsret vedrører ikke spørgsmålet om, hvilke oplysninger brugeren skal give, men alene formen for rapporteringen, fx om rapporteringen skal gives i en særlig type elektroniske filer.

Forslaget til en ny § 52 b, stk. 4, i lov om ophavsret udvider Ophavsretslicensnævnets kompetence til at omfatte tvister vedrørende § 52 b i lov om ophavsret.

Nævnet kan for det første træffe afgørelse om udstrækningen af brugerens oplysningsforpligtelser, herunder om brugeren har rapporteret inden for rimelig tid. Dette gælder, uanset om omfanget af forpligtelsen følger af § 52 b i lov om ophavsret eller er aftalt mellem parterne. Aftalevilkår om rapportering kan derfor tilsidesættes eller ændres, hvis Ophavsretslicensnævnet finder vilkåret urimeligt. Der skal være proportionalitet mellem rapporteringens omfang og forvaltningsorganisationens interesse i rapporteringen, og Ophavsretslicensnævnet skal samtidig tage hensyn til brugerens størrelse og kapacitet, navnlig set i lyset af den særlige situation, der gør sig gældende for små eller mellemstore virksomheder.

For det andet kan Ophavsretslicensnævnet træffe afgørelse om, hvorvidt det er urimeligt at kræve, at brugeren skal anvende det format, som stilles til rådighed af en kollektiv forvaltningsorganisation, uanset om dette format er aftalt mellem parterne eller stilles til rådighed af den kollektive forvaltningsorganisation i medfør af stk. 3.

Til § 43

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

I overensstemmelse hermed foreslås det i § 43, at loven ikke skal gælde for Grønland og Færøerne, men at den ved kongelig anordning kan sættes helt eller delvist i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

BILAG 1

1. Oplysninger, der skal afgives i den i § 24 omhandlede årlige gennemsigthedsrapport:

- a) årsregnskab med en balance eller en formueopgørelse, en opgørelse over indtægter og udgifter i regnskabsåret og en pengestrømsopgørelse
- b) en aktivitetsrapport for det forløbne regnskabsår
- c) oplysninger om afvisninger af at udstede en licens, jf. lov om ophavsret § 52 a, stk. 5
- d) en beskrivelse af den kollektive forvaltningsorganisations juridiske og forvaltningsmæssige struktur
- e) oplysninger om alle enheder, som direkte eller indirekte, helt eller delvist, er ejet eller kontrolleret af den kollektive forvaltningsorganisation
- f) oplysninger om det samlede vederlag til de i § 8, stk. 3, og § 9 omhandlede personer i det foregående år og andre fordele, der ydes dem
- g) de i punkt 2 i dette bilag omhandlede finansielle oplysninger

h) en delrapport om anvendelsen af alle fradrag, der foretages med henblik på sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige ydelser, indeholdende de i punkt 3 i dette bilag omhandlede oplysninger.

2. Finansielle oplysninger, der skal afgives i den årlige gennemsigthedsrapport:

a) finansielle oplysninger om rettighedsvederlag pr. kategori af forvaltede rettigheder og pr. anvendelsestype (fx fjernsyn, online, offentlig fremførelse), herunder oplysninger om indtægter hidrørende fra investering af rettighedsvederlag og anvendelsen af sådanne indtægter (hvorvidt de fordeles til rettighedshaverne eller andre kollektive forvaltningsorganisationer eller bruges på anden vis)

b) finansielle oplysninger om udgifterne til forvaltning af rettigheder og andre tjenester, som den kollektive forvaltningsorganisation yder rettighedshavere, med en fuldstændig beskrivelse af mindst følgende elementer:

i) alle driftsomkostninger og finansielle omkostninger, med en fordeling pr. kategori af forvaltede rettigheder og, hvor der er tale om indirekte omkostninger, der ikke kan henføres en eller flere kategorier af rettigheder, en redegørelse for den anvendte metode til fordeling af sådanne indirekte omkostninger

ii) driftsomkostninger og finansielle omkostninger, med en fordeling pr. kategori af forvaltede rettigheder og, hvor der er tale om indirekte omkostninger, der ikke kan henføres en eller flere kategorier af rettigheder, en redegørelse for den anvendte metode til fordeling af sådanne indirekte omkostninger, udelukkende med hensyn til forvaltning af rettigheder, herunder administrationsomkostninger, der fratrækkes eller modregnes rettighedsvederlag eller enhver indtægt hidrørende fra investering af rettighedsvederlag i overensstemmelse med § 12, og § 14, stk. 1-3

iii) driftsomkostninger og finansielle omkostninger med hensyn til andre tjenester end forvaltning af rettigheder, men omfattende sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige ydelser

iv) midler anvendt til dækning af omkostninger

v) fradrag i rettighedsvederlag, med en fordeling pr. kategori af forvaltede rettigheder og pr. anvendelsestype, og formålet med fradraget, fx omkostninger i forbindelse med forvaltning af rettigheder eller sociale, kulturelle eller uddannelsesmæssige tjenesteydelser

vi) omkostningerne til forvaltning af rettigheder og andre tjenester, som den kollektive forvaltningsorganisation yder rettighedshavere, i procent af rettighedsvederlagene i det pågældende regnskabsår, pr. kategori af forvaltede rettigheder, og, hvor der er tale om indirekte omkostninger, der ikke kan henføres en eller flere kategorier af rettigheder, en redegørelse for den anvendte metode til fordeling af sådanne indirekte omkostninger

c) finansielle oplysninger om skyldige beløb til rettighedshavere med en fuldstændig beskrivelse af mindst følgende elementer:

i) det samlede beløb tildelt til rettighedshavere, med en fordeling pr. kategori af forvaltede rettigheder og anvendelsestype

ii) det samlede beløb betalt til rettighedshavere, med en fordeling pr. kategori af forvaltede rettigheder og anvendelsestype

iii) betalingshyppigheden, med en fordeling pr. kategori af forvaltede rettigheder og pr. anvendelsestype

- iv) det samlede beløb, der er opkrævet, men endnu ikke tildelt til rettighedshavere, med en fordeling pr. kategori af forvaltede rettigheder og anvendelsestype og angivelse af det regnskabsår, i hvilket beløbene er opkrævet
 - v) det samlede beløb, der er tildelt, men endnu ikke fordelt til rettighedshavere, med en fordeling pr. kategori af forvaltede rettigheder og anvendelsestype og angivelse af det regnskabsår, i hvilket beløbene er opkrævet
 - vi) hvis en kollektiv forvaltningsorganisation ikke har foretaget fordeling og betaling inden for den frist, der er fastsat i § 15. stk. 2-3, grundene til forsinkelsen
 - vii) de samlede beløb, der ikke kan fordeles, sammen med en redegørelse for anvendelsen af disse beløb
- d) oplysninger om forbindelser med andre kollektive forvaltningsorganisationer med en beskrivelse af mindst følgende elementer:
- i) beløb modtaget fra andre kollektive forvaltningsorganisationer og betalt til andre kollektive forvaltningsorganisationer, med en fordeling pr. kategori af rettigheder, pr. anvendelsestype og pr. organisation
 - ii) administrationsomkostninger og andre fradrag fra skyldige rettighedsvederlag til andre kollektive forvaltningsorganisationer, med en fordeling pr. kategori af rettigheder, pr. anvendelsestype og pr. organisation
 - iii) administrationsomkostninger og andre fradrag fra beløb betalt af andre kollektive forvaltningsorganisationer, med en fordeling pr. kategori af rettigheder og pr. organisation
 - iv) beløb fordelt direkte til rettighedshavere fra andre kollektive forvaltningsorganisationer, med en fordeling pr. kategori af rettigheder og pr. organisation.
3. Oplysninger, der skal afgives i den delrapport, der er omhandlet i § 24, stk. 4:
- a) fradrag, der foretages med henblik på sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige ydelser i regnskabsåret, med en fordeling pr. type formål og for hver type formål med en fordeling pr. kategori af forvaltede rettigheder og pr. anvendelsestype
 - b) en forklaring af brugen af disse beløb, med en opdeling pr. type formål, herunder omkostningerne forbundet med forvaltning af fradrag, der foretages med henblik på at finansiere sociale, kulturelle eller uddannelsesmæssige ydelser samt de særskilte beløb, der anvendes til sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige ydelser.